

Občina Brda
Trg 25. maja 2
5212 Dobrovo

OKOLJSKO POROČILO

za območje
Občinskega podrobnega prostorskega načrta
„ U Malnu“

OKOLJSKO POROČILO

Domžale, junij 2009
dopolnjeno oktober 2009

Naročnik:	Občina Brda Trg 25. maja 2 5212 Dobrovo
Ime plana:	Občinski podrobni prostorski načrt „U Malnu“
Območje plana:	občina Brda območje „U Malnu“
Številka projekta:	220-01/09
Naslov poročila	Okoljsko poročilo za območje Občinskega podrobnega prostorskega načrta za območje „U Malnu“
Vodja projekta:	Ivo Kejžar, univ. dipl. inž. kem. (vpisan v imenik okoljskih izvedencev pod št. 64/04)
Podpis in žig:	
Sodelovali:	Ivo Kejžar, univ. dipl. inž. kem. Branko Štrekelj, univ. dipl. inž. grad. Tina Vrhovec, abs. kraj. arh. Jaka Bon, abs. fizike (meteorolog) Nataša Zupančič, univ. dipl. biol. Martina Ploj, univ. dipl. biol. Aleksander Jenko, univ. dipl. ing. gozd.
Ključne besede:	Občina Brda, Občinski podrobni prostorski načrt (OPPN), „U Malnu“ poplavno območje, zavarovana območja, habitatni tipi

1. KAZALO VSEBINE

1. KAZALO VSEBINE.....	3
2. POLJUDNI POVZETEK POROČILA.....	10
3. UVOD.....	16
3.1 Ozadje in namen.....	16
3.2 Obveznost celovite presoje vplivov na okolje.....	16
3.3 Obseg in vsebina okoljskega poročila.....	16
3.3.1 Vsebina okoljskega poročila in obseg obravnave.....	17
3.3.2 Okoljski cilji in ocena vplivov na okolje.....	18
4. PODATKI O PLANU.....	20
4.1 Ime občinskega podrobnega prostorskega načrta in obdobje izvajanja	20
4.2 Cilji občinskega podrobnega prostorskega načrta in opredelitev do drugih planov.....	20
4.3 Pregled obstoječih prostorskih aktov v občini Brda.....	21
4.3.1 Veljavna občinska zakonodaja.....	21
4.4 Povzetek smernic pristojnih nosilcev urejanja prostora in nosilcev javnih pooblastil.....	21
4.4.1.1 Občina Brda, področje prometa in urbanizma.....	21
4.4.1.2 Ministrstvo za promet, Direkcija RS za ceste.....	21
4.4.1.3 Ministrstvo za kulturo.....	21
4.4.1.4 Ministrstvo za kulturo.....	21
4.4.1.5 Ministrstvo za okolje, Agencija republike Slovenije za okolje, Urad za upravljanje z vodami, Sektor za vodno območje Jadranskega morja, Oddelek povodja reke Soče.....	22
4.4.1.6 Zavod RS za varstvo narave.....	22
4.4.1.7 Telekom Slovenije, Nova Gorica.....	22
4.4.1.8 Elektro Primorska d.d.....	22
4.4.1.9 Vodovodi in kanalizacija Nova Gorica, d.d.,.....	22
4.4.1.10 Gasilska enota Nova Gorica.....	22
4.4.1.11 Komunala Nova Gorica, d.d.....	22
4.5 Opis območja opredeljenega z OPPN „U Malnu“.....	23
4.5.1 Splošni opis.....	23
4.6 Opis značilnosti občinskega podrobnega prostorskega načrta.....	24
4.6.1 Opis območja.....	24
4.6.2 Opis nameravanega posega in dopustni posegi.....	25
4.6.3 Zasnova cestnega omrežja in prometa	26
4.6.4 Električno in TK omrežje.....	26
4.6.5 Oskrba s pitno vodo, hidrantno in kanalizacijsko omrežje.....	26
4.6.6 Oskrba s plinom.....	27
4.6.7 Ravnanje z odpadki.....	27
4.6.8 Vodnogospodarske ureditve	27
4.6.9 Predvidene emisije in odpadki, ki lahko nastanejo pri izvedbi OPPN.....	27
5. TLA.....	29
5.1 Zakonski okvir.....	29
5.2 Opis metode in izbranih meril.....	29
5.3 Okoljski cilji.....	30
5.4 Opis dejanskega stanja okolja.....	30
5.4.1 Uvod.....	30
5.4.2 Hidrogeološka zgradba.....	30
5.4.3 Pedološke značilnosti	31
5.4.4 Kmetijske površine in gozdovi.....	31
5.4.5 Onesnaženost tal.....	32

5.5 Ocena pričakovanih vplivov na okolje.....	33
5.6 Spremljanje kazalcev okolja (monitoring).....	35
5.7 Skladnost OPPN s smernicami pristojnih nosilcev urejanja prostora in nosilcev javnih pooblastil, ki so vezana na tla.....	35
5.8 Skladnost OPPN z okoljskimi cilji	35
5.9 Viri.....	35
6. POVRŠINSKE VODE.....	36
6.1 Zakonski okvir.....	36
6.2 Opis metode in izbranih meril.....	36
6.3 Okoljski cilji.....	37
6.4 Opis dejanskega stanja okolja.....	37
6.4.1 Uvod.....	37
6.4.2 Splošni opis površinskih voda na območju.....	37
6.4.3 Padavinski režim in poplavne površine.....	38
6.4.4 Kategorizacija in kakovost vodotokov.....	39
6.4.5 Odvajanje in čiščenje odpadnih vod.....	39
6.5 Ocena pričakovanih vplivov na okolje.....	40
6.6 Spremljanje kazalcev okolja (monitoring).....	42
6.7 Skladnost OPPN s smernicami pristojnih nosilcev urejanja prostora in nosilcev javnih pooblastil, ki so vezana na površinske vode.....	42
6.8 Skladnost OPPN z okoljskimi cilji	42
6.9 Viri.....	43
7. PODZEMNE VODE.....	44
7.1 Zakonski okvir.....	44
7.2 Opis metode in izbranih meril.....	44
7.3 Okoljski cilji.....	45
7.4 Opis dejanskega stanja okolja.....	45
7.4.1 Uvod.....	45
7.4.2 Hidrogeološke razmere.....	45
7.4.3 Zajetja pitne vode in vodni viri.....	46
7.4.4 Kakovost podzemne vode.....	47
7.4.5 Viri onesnaženja	48
7.5 Ocena pričakovanih vplivov na okolje.....	48
7.6 Spremljanje kazalcev okolja (monitoring).....	49
7.7 Skladnost OPPN s smernicami pristojnih nosilcev urejanja prostora in nosilcev javnih pooblastil, ki so vezana na podzemne vode.....	49
7.8 Skladnost OPPN z okoljskimi cilji.....	49
7.9 Viri.....	49
8. NARAVA.....	51
8.1 Zakonski okvir.....	51
8.2 Določitev okoljskih ciljev in vrednotenje vplivov izvedbe plana.....	51
8.2.1 Izhodišča in okoljski cilji.....	51
8.2.2 Metode ugotavljanja in vrednotenja vplivov izvedbe plana na okolje.....	52
8.3 Opis dejanskega stanja okolja na območju OPN.....	53
8.3.1 Opis obstoječega izhodiščnega stanja okolja in njegove obremenjenosti.....	53
8.3.2 Prikaz stanja okolja in njegovih delov s kazalci stanja okolja.....	53
8.4 Biotska raznovrstnost.....	54
8.4.1 Rastlinske in živalske vrste ter habitatni tipi (ogrožene in zavarovane vrste ter habitatni tipi, ki se prednostno ohranjajo v ugodnem stanju).....	54
8.4.1.1 Ribe.....	55
8.4.1.2 Ptiči.....	55

8.5 Ocena pričakovanih vplivov na izvedbo plana.....	55
8.5.1 Ocena pričakovanih vplivov na biotsko raznovrstnost (ogrožene in zavarovane vrste ter habitatni tipi, ki se prednostno ohranjajo v ugodnem stanju).....	55
8.5.2 Kumulativni vplivi izvedbe plana na okolje.....	56
8.6 Omilitveni ukrepi.....	56
8.7 Načini spremljanja stanja.....	57
8.8 Skladnost načrta OPPN z okoljskimi cilji s področja narave.....	58
8.9 Viri.....	58
9. ZRAK.....	59
9.1 Zakonski okvir.....	59
9.2 Opis metode in izbranih meril.....	59
9.3 Okoljski cilji.....	60
9.3.1 Kazalci vplivov izvedbe OPPN na onesnaženje zraka.....	60
9.4 Opis dejanskega stanja okolja.....	60
9.4.1 Uvod.....	60
9.4.2 Klimatski podatki.....	60
9.4.3 Kakovost zraka na širšem območju OPPN.....	61
9.4.4 Emisijski viri in emisije na območju občine Brda.....	62
9.5 Ocena pričakovanih vplivov na okolje.....	62
9.6 Spremljanje kazalcev okolja (monitoring).....	64
9.7 Skladnost OPPN s smernicami pristojnih nosilcev urejanja prostora in nosilcev javnih pooblastil, ki so vezana na varstvo zraka.....	64
9.8 Skladnost OPPN z okoljskimi cilji.....	64
9.9 Viri.....	64
10. HRUP.....	66
10.1 Zakonski okvir.....	66
10.2 Opis metode in izbranih meril.....	66
10.3 Okoljski cilji.....	67
10.4 Opredelitev območij varstva pred hrupom in kriterijev za vrednotenje.....	67
10.5 Opis dejanskega stanja okolja.....	67
10.6 Ocena pričakovanih vplivov na okolje.....	68
10.7 Spremljanje kazalcev okolja (monitoring).....	69
10.8 Skladnost OPPN s smernicami pristojnih nosilcev urejanja prostora in nosilcev javnih pooblastil, ki so vezana na varstvo zraka.....	69
10.9 Skladnost OPPN z okoljskimi cilji.....	69
10.10 Viri.....	69
11. ODPADKI.....	71
11.1 Zakonski okvir.....	71
11.2 Opis metode in izbranih meril.....	71
11.3 Okoljski cilji.....	72
11.4 Opis dejanskega stanja okolja.....	72
11.4.1 Ravnanje z odpadki na območju občine Brda	72
11.5 Ocena pričakovanih vplivov na okolje.....	73
11.6 Spremljanje kazalcev okolja (monitoring).....	76
11.7 Skladnost OPPN s smernicami pristojnih nosilcev urejanja prostora in nosilcev javnih pooblastil, ki so vezana na ravnanje z odpadki.....	76
11.8 Skladnost OPPN z okoljskimi cilji.....	76
11.9 Viri.....	76
12. ELEKTROMAGNETNO SEVANJE.....	77
12.1 Zakonski okvir.....	77
12.2 Metodologija dela.....	77

12.3 Okoljski cilji.....	77
12.4 Opredelitev območij s kriteriji za vrednotenje.....	78
12.5 Opis dejanskega stanja, ocena pričakovanih vplivov na okolje in omilitveni ukrepi.....	81
12.5.1 Oskrba z električno energijo.....	81
12.5.2 Ocena pričakovanih vplivov na okolje.....	81
12.6 Skladnost OPPN s smernicami pristojnih nosilcev urejanja prostora in nosilcev javnih pooblastil, ki so vezana na varstvo pred elektromagnetnim sevanjem.....	81
12.7 Skladnost OPPN z okoljskimi cilji.....	81
12.8 Monitoring.....	81
12.9 Viri.....	81
13. KULTURNA DEDIŠČINA.....	83
13.1 Zakonski okvir.....	83
13.2 Opis metode in izbranih meril.....	84
13.3 Okoljski cilji.....	85
13.3.1 Splošni cilji.....	85
13.3.2 Cilji, ki izhajajo iz usmeritev nacionalne kulturne politike.....	85
13.3.3 Cilji, ki izhajajo iz strategije prostorskega razvoja Slovenije.....	86
13.3.4 Podrobnejši cilji.....	86
13.3.5 Cilji, ki izhajajo iz analize stanja in trendov v občini.....	86
13.3.6 Cilji, ki izhajajo iz prostorskih značilnosti občine.....	86
13.3.7 Splošne usmeritve za varstvo dediščine.....	86
13.4 Podatki o varovanih objektih in območjih kulturne dediščine.....	87
13.4.1 Podatki o enotah in območjih kulturne dediščine.....	87
13.4.2 Arheološka dediščina.....	88
13.4.3 Memorialna dediščina.....	89
13.4.4 Stavbna dediščina.....	89
13.4.4.1 Najbližji objekti stavbne dediščine.....	90
13.4.5 Naselbinska dediščina.....	90
13.4.6 Zgodovinska krajina.....	90
13.4.7 Kulturna krajina.....	90
13.4.8 Območja nacionalne prepoznavnosti.....	91
13.4.9 Vplivno območje dediščine.....	91
13.5 Ocena pričakovanih vplivov na okolje.....	91
13.6 Skladnost OPPN s smernicami pristojnih nosilcev urejanja prostora in nosilcev javnih pooblastil, ki so vezana na varstvo kulturne dediščine.....	92
13.7 Skladnost OPPN z okoljskimi cilji.....	93
13.8 Monitoring.....	93
13.9 Viri.....	93
14. PREBIVALSTVO IN ZDRAVJE.....	94
14.1 Zakonski okvir.....	94
14.2 Opis metode in izbranih meril.....	94
14.3 Okoljski cilji.....	95
14.4 Opis dejanskega stanja okolja.....	95
14.4.1 Poselitev.....	95
14.4.2 Prometna dostopnost.....	96
14.4.3 Regionalni in urbani razvoj.....	96
14.4.4 Arhitekturne regije in krajine v občini Brda.....	97
14.4.5 Uporaba fitofarmaceutskih sredstev.....	98
14.4.6 Svetlobno onesnaženje.....	100
14.5 Ocena pričakovanih vplivov na okolje.....	102
14.6 Skladnost OPPN s smernicami pristojnih nosilcev urejanja prostora in nosilcev javnih pooblastil.....	103
14.7 Skladnost OPPN z okoljskimi cilji.....	103

14.8 Viri.....	104
15. POTREBE PO NARAVNIH VIRIH.....	105
16. VERJETEN RAZVOJ STANJA OKOLJA V PRIMERU NEIZVEDBE OBČINSKEGA PODROBNEGA PROSTORSKEGA NAČRTA.....	106
17. ALTERNATIVE.....	107

Tabele

Tabela 1: Lestvica vplivov plana na okolje.....	18
Tabela 2: Ocenjevalna lestvica vplivov na tla.....	29
Tabela 3: Okoljski cilji, kazalci in stanje za tla.....	30
Tabela 4: Pregled omilitvenih ukrepov za varstvo tal.....	34
Tabela 5: Ocenjevalna lestvica vplivov na površinske vode.....	36
Tabela 6: Okoljski cilji, stanje, ukrepi in kazalci za površinske vode.....	37
Tabela 7: Pregled omilitvenih ukrepov za varstvo površinskih vod.....	41
Tabela 8: Ocenjevalna lestvica vplivov na podzemne vode.....	44
Tabela 9: Okoljski cilji, stanje, ukrepi in kazalci za podzemne vode.....	45
Tabela 10: Pregled omilitvenih ukrepov za varstvo podzemnih vod.....	49
Tabela 11: Pregled okoljskih ciljev plana za OPPN „U Malnu“ Podsobotin	51
Tabela 12: Lestvica velikostnih razredov vplivov izvedbe planov na biotsko raznovrstnost.....	52
Tabela 13: Pregled omilitvenih ukrepov podanih za območje urejanja OPPN.	56
Tabela 14: Predlagani kazalci za spremljanje stanja.....	57
Tabela 15: Ocenjevalna lestvica vplivov na zrak.....	59
Tabela 16: Okoljski cilji, kazalci in stanje za zrak.....	60
Tabela 17: Raven koncentracije onesnaževal na območju SI 4 v letu 2007.....	61
Tabela 18: Emisije snovi v zrak iz industrijskih obratov.....	62
Tabela 19: Pregled omilitvenih ukrepov za varstvo zraka.....	63
Tabela 20: Ocenjevalna lestvica vplivov na raven hrupa v okolici.....	66
Tabela 21: Okoljski cilji, stanje, ukrepi in kazalci za hrup.....	67
Tabela 22: Struktura prometa s PLDP za cestni odsek R2 Solkan-Gonjače mimo območja OPPN.....	68
Tabela 23: Pregled omilitvenih ukrepov za varstvo pred hrupom	69
Tabela 24: Ocenjevalna lestvica vplivov na ravnanje z odpadki.....	71
Tabela 25: Okoljski cilji, kazalci in stanje za ravnanje z odpadki.....	72

Tabela 26: Odpadki, ki bodo predvidoma nastajali med gradnjo, razvrščeni po klasifikacijskem seznamu...	74
Tabela 27: Nekateri odpadki, ki lahko predvidoma nastanejo na območju plana.....	75
Tabela 28: Način ocenjevanja vplivov načrtovanega OPPN na raven EM sevanja.....	77
Tabela 29: Okoljski cilji, stanje, ukrepi in kazalci za elektromagnetno sevanje.....	78
Tabela 30: Mejne učinkovite vrednosti električne poljske jakosti.....	79
Tabela 31: Mejne učinkovite vrednosti gostote magnetnega polja.....	79
Tabela 32: Ocene vplivov OPPN na kulturno dediščino.....	84
Tabela 33: Možni vplivi na kulturno dediščino.....	85
Tabela 34: Okoljski cilji, stanje, ukrepi in kazalci za kulturno dediščino	87
Tabela 35: Ocenjevalna lestvica vplivov na prebivalstvo in zdravje.....	94
Tabela 36: Okoljski cilji, kazalci in stanje.....	95
Tabela 37: Značilnosti arhitekturnih krajin v občini Brda.....	97
Tabela 38: Značilnosti krajin in vzorci v občini Brda.....	98

Slike

Slika 1: Območje občine Brda z označeno lego območja OPPN.....	23
Slika 2: Ožja okolica obravnavanega OPPN - naselje Hum z označeno lokacijo OPPN.....	24
Slika 3: Prikaz poplavnih površin in območja lokacije OPPN	38
Slika 4: Prikaz kategorizacije vodotokov, čistilne naprave in območje OPPN.....	39
Slika 5: Prikaz vodovarstvenih območij, zajetij in lokacija območja OPPN	47
Slika 6: Habitatni tip srednjeevropska črna jelševja ob tekočih vodah (91E0*) in reka Pevmica, kot ugoden habitat zavarovanih ribjih in ptičjih vrst.....	55
Slika 7: Prikaz virov elektromagnetnega sevanja na območju občine Brda.....	80
Slika 8: Prikaz območja OPPN in najbližjih objektov kulturne dediščine.....	88
Slika 9: Pogled ob severni meji območja OPPN proti domu upokojujencev.....	99
Slika 10: Pogled ob zahodni meji območja OPPN proti severu.....	100
Slika 11: Prikaz območja OPPN „U Malnu“ (različica 1).....	108
Slika 12: Prikaz območja OPPN „U Malnu“ (različica 2).....	109

Priloge:

A	Prikaz območja občine Brda in območja OPPN „U Malnu“	(risba R.1), 1 : 50.000
B	Podrobnejša namenska raba prostora	(risba R.2), 1 : 10.000
C	Ureditvena situacija	(risba R.3), 1 : 1.000
D	Prikaz vodovarstvenih in poplavnih območij	(risba R.4), 1 : 20.000
E	Območje nature 2000 in ekološko pomembno območje	(risba R.5), 1 : 20.000
F	Prikaz objektov in območij kulturne dediščine	(risba R.6), 1 : 20.000
G	Prikaz dejanske rabe prostora in območij GERK	(risba R.7), 1 : 10.000
H	Odločba okoljskega izvedenca izdelovalca okoljskega poročila	

2. POLJUDNI POVZETEK POROČILA

Občina Brda pripravlja občinski podrobni prostorski načrt „U Malnu“. Obravnavano območje leži sicer na robnem delu naselja Hum, vendar bo veliko bolj povezano z soslednim naseljem Podsabotin. Na vzhodu predstavlja fizično mejo območja OPPN regionalna cesta R 305, ki pelje iz Nove Gorice v Dobrovo, na zahodu je z gozdom porasel hrib Kucelj, na severu sega območje do hudourniške struge, na jugu pa do vključno mostu oz. brvi čez potok Pevnico, oz. do kmečke poti, ki vodi k Vogričem. Območje je neposeljeno, je pa na območju postavljen opuščen mlin.

Območje obsega 13.280 m² in komunalno ni opremljeno.

Z občinski podrobnim prostorskim načrtom (v nadaljevanju OPPN) „U Malnu“ se načrtuje stanovanjska gradnja ter ureditev pripadajoče komunalne infrastrukture.

Območje OPPN zajema zemljišča s parcelnimi številkami.: v K.O. Kojsko: 1261/1, 1261/4, 1262, del 1265, 1266, 1267, 1268, 1269, 2855, del 2925/3 in v K.O. Podsabotin: del parcele 1255, del parcele 1254/1, del parcele 871/2.

V okoljskem poročilu so z ustreznimi metodami z vidika vseh obremenitev okolja in glede na vse predvidljive posledice OPPN na okolje, naravne vire, ohranjanje narave, varstvo človekovega zdravja in kulturno dediščino obravnavani vsi tisti elementi plana, ki lahko sami ali s kumulativnimi in sinergijskimi vplivi z drugimi plani ali posegi v okolje pomembno vplivajo na okolje. V nadaljevanju je povzeto stanje posameznih okoljskih sestavin in vpliv OPPN „U Malnu“ na sestavine okolja.

Varstvena, varovana in zavarovana območja na območju in v neposredni bližini OPPN „U Malnu“

Omenjenih območij na obravnavanem območju OPPN ni, v spodnji tabeli so podana najbližja območja ter oddaljenost

varstveni režim	površina znotraj območja oppn/ oddaljenost od OPPN	podlaga
varstvo naravnih virov		
vodovarstvena območja zajetij pitne vode - širše vodovarstveno območje - VVO III	0 % - 0 m ² oddaljenost od OPPN 60 m	Pravilnik o kriterijih za določitev vodovarstvenega območja (Ur. l. RS, 64/04, 5/06)
varstvo narave		
posebno varstveno območje (območje Natura 2000) - Trnovski gozd - južni rob in Nanos	0 % - 0 m ² oddaljenost od OPPN 1,2 km	Uredba o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000) (Ur. l. RS 49/04, 110/04, 59/07, 43/08)
ekološko pomembno območje – Sabotin	0 % - 0 m ² oddaljenost od OPPN 1,2 km	Uredba o ekološko pomembnih območjih (Ur. l. RS 48/04)
varstvo kulturne dediščine		
Podsabotin - Hiša Podsabotin 26 (EŠD 25328)	0% - m ² oddaljenost od OPPN 75 m	Pravilnik o registru nepremične kulturne dediščine (Ur. l. RS 25/02)
Podsabotin - Cerkev sv. Nikolaja (EŠD 3925)	0% - m ² oddaljenost od OPPN 400 m	Pravilnik o registru nepremične kulturne dediščine (Ur. l. RS 25/02)

Tla

Območje leži v Goriških Brdih, ki so po geološki strukturi tipična flišna krajina, njihov fliš je mešanica peščenjaka, laporja in glin in se polagoma vzpenjajo v smeri od juga proti severu. Območje pokrivajo gozdovi in kmetijske površine med katerimi so večinoma vinogradi. Na samem območju OPPN ni gozdnih površin in kmetijskih vinogradnih površin. Na območju OPPN se bodo izvajala naslednja dela: odstranitev krovnih plasti tal in njihova transport na začasno odlagališče na območju gradbišča ali na območja izven gradbišča, izkop nosilne zemljine in nadaljnjih plasti (dela na temeljih, zavarovanja gradbenih jam, itd.), izkopi zaradi komunalnega opremljanja zemljišč (izgradnja fekalne in padavinske kanalizacije, plinovoda, elektroenergetsko omrežje, vodovodno omrežje...), dovoz, razprostiranje, utrjevanje materiala, gradnja objektov, asfaltiranje manipulativnih površin, parkirnih površin in prometnih povezav.

Območje OPPN je prekrito z nasutim materialom. V manjšem delu bodo izgube zelenih površin nadomestili z zasaditvami prostih površin znotraj ureditvenega območja urejanja. Investitor bo zato ozelenil predele, ki bodo poškodovani in ob cestah zasadil drevje in grmovnice.

Vplivi na območju bodo ob in po izvedbi OPPN neposredno in trajno vplivali na spremembo sicer neobdelanih kmetijskih površin, ki so bila nasuta v območje stanovanj. Posredni vplivi bodo na sosednjih kmetijskih površinah, kjer bo prišlo zaradi izgradnje in obratovanja do spremembe dovoznih poti za kmetijsko mehanizacijo in do spremenjenih pogojev za kmetijstvo (bližina objektov).

Pri izgradnji in obratovanju objektov na območju OPPN ne bo direktnega in ne daljinskega vpliva na gozdne površine, saj ne bo posegov na gozdne površine, prav tako pa dejavnosti na območju OPPN ne bodo vplivale na gozdne površine. Vplivi na tla bodo največji ob gradnji, kjer je potrebno upoštevati omilitvene ukrepe, ki so podani v poglavju Tla.

Na podlagi tega je vpliv izvedbe OPPN na tla ocenjen kot **nebistven vpliv zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov (C)**.

Površinske vode

Osnovna značilnost geološke zgradbe območja Brd je prevlada fliša, ki so ga številni majhni vodotoki razrezali v gričevje. Ker so vodotoki kratki in brez obsežnega zaledja je njihova vodnatost odvisna od količine padavin. Mnogi med njimi v sušnih poletnih mesecih, nekateri pa tudi pozimi, popolnoma presahnejo, struga pa se napolnijo šele ob izdatnejših padavinah. Pevmica, ki je najbližji vodotok obravnavanemu območju OPPN, izvira severno od naselja Kojsko. Tekom toka se mu iz obeh bregov pridružijo številni manjši ali večji potoki (npr. Marmoršček, Gaber, Bruljing...). Južno od območja OPPN vodotok poteka proti jugu in se ob državni meji usmeri proti vzhodu, kjer v bližini mejnega prehoda zopet zavije proti jugu na območje Italije. Vodotoki imajo opredeljene tudi razlivne površine, ki pa so omejene na ozek pas ob strugi.

Pred nasutjem je bil del območja OPPN del poplavnih površin, v trenutnih gabaritih območja pa bi ob zmanjšanju pretoka pod premostitvami prišlo do poplav. Zato so oblikovani ukrepi za njihovo preprečitev, ki so navedeni v poglavju površinskih voda.

Za odvodnjavanje območja OPPN je predviden ločen sistem kanalizacije. Fekalne vode iz vseh objektov bodo vodene po ločeni vodotesni kanalizaciji v novo čistilno napravo, ki je predvidena na južnem delu območja OPPN. Meteorne vode bodo zbrane ločen sistem odvodnje, ki pa se bo pred vtokom v vodotok Pevmico združil s sistemom za odvodnjo prečiščenih odpadnih vod iz načrtovane čistilne naprave, tako da bo v vodotok speljan samo en iztok.

Zaledne vode s pobočja bodo ob stiku z območjem OPPN zbrane in vodene v vodotok Pevmica, tako da bo zmanjšana možnost erozije in poplavljanje terena zaradi vpliva zalednih vod.

Na podlagi tega je vpliv izvedbe OPPN na površinske vode ocenjen kot **nebistven vpliv zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov (C)**.

Podzemne vode

Območje plana sodi skladno s Pravilnikom o določitvi vodnih teles podzemne vode (Ur. l. RS, 63/02) v vodno telo podzemne vode Goriška Brda in Trnovsko Banjška planota.

Obravnavan OPPN ne leži na vodovarstvenem območju je pa od njega oddaljeno 60 m. Omenjeno območje vodnega vira v občino Brda sega v njenem vzhodnem delu, predstavlja pa pomemben vodni vir za sedanjo ter bodočo oskrbo prebivalcev občine s kakovostno in stalno oskrbo s pitno vodo.

Območje OPPN „U Malnu“ bo napajano iz javnega vodovodnega omrežja in bo imelo zgrajen ločen sistem fekalne in meteorne kanalizacije. Z izvedbo OPPN „U Malnu“ je predvidena tudi ustrezna ureditev tal. Omilitveni ukrepi so oblikovani predvsem za zmanjšanje posrednega onesnaževanja podtalnih vod. Na podlagi tega je vpliv izvedbe OPPN na podzemne vode ocenjen kot **nebistven vpliv zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov (C)**.

Narava

Območje urejanja OPPN ne sega na Natura območje, prav tako tudi ne na ekološko pomembno območje (obe sta oddaljeni več kot 1 km).

Znotraj območja urejanja OPPN so podatki o prisotnosti zavarovanih vrst: soška postrv, primorska podust, grba, rjavi srakoper in siva pastirica. Na severnem delu območja urejanja se tudi nahaja habitatni tip, srednjeevropska črna jelševja ob tekočih vodah (HT 91E0*, 44.3)).

V območje struge potoka in sam habitatni tip se bo posegalo minimalno, le na območjih dveh premostitev in na delih kjer se bodo izvajali protipoplavni ukrepi. Večjega škodljivega vpliva na prisotne zavarovane vrste in habitatni tip, ki se prednostno ohranja ne pričakujemo, vendar le ob izvedbi določenih omilitvenih ukrepov.

Vpliv načrtovanega plana je na biotsko raznovrstnost **nebistven vpliv zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov (C)**.

Zrak

Območje občine Brda je razporejeno na območje z oznako SI4. Za obravnavano lokacijo, ki ni v državni mreži spremljanja kakovosti zraka, ni natančnih podatkov o stanju zraka.

Na območju občine Brda je en industrijski objekt, ki je zavezanec za izvajanje emisijskega monitoringa snovi v zrak, ni pa naprav povezanih z uporabo organskih topil, in objektov uvrščenih med zavezance z vrstami dejavnosti in napravami, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega (IPPC Uredba).

Predvidevamo, da emisije drugih onesnaževal v občini Brda zaradi sorazmerne nerazvitosti območja, odsotnosti drugih vrst industrije, ruralnega okolja in redkega prometa, ne predstavljajo velike obremenitve za kakovost zraka. Največkrat je na območju prisoten značilen vonj zaradi kmetijskih gospodarstev in gnojenja površin. Kakovost zraka je odvisna tudi od dotoka onesnaženih mas iz smeri Padske nižine ter same vremenske situacije (inverzija, smer in jakost vetrov...).

Gradbena dela imajo posreden in kratkotrajen vpliv na onesnaževanje zraka, predvsem zaradi izpušnih plinov gradbene mehanizacije. Največji vpliv na onesnaženje zraka bo zaradi prašenja, ki bo največje ob suhem in vetrovnem vremenu. Onesnaževanje zraka med gradnjo bo krajevno omejeno predvsem na območje gradbišča, širjenje v okolico pa bo odvisno od takratnih vremenskih razmer (suho vreme, veter...). Glede na to, da je edini možen uvoz na območje OPPN oddaljen od omenjenega objekta in ne vodi mimo obstoječih objektov ne pričakujemo, da bo promet tovornih vozil povezan predvsem z gradbenimi deli obremenjeval sosednje stanovanjske objekte.

Ocenjujemo, da bo vpliv OPPN na kakovost zraka: **nebistven vpliv zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov (C)**.

Hrup

Obravnavano območje sodi na območje III. stopnje varstva pred hrupom. Na samem območju OPPN ni virov hrupa. Glavni vir hrupa v naselju Podsabotin predstavlja promet. Raven hrupa na samem območju lahko tako pripišemo predvsem obratovanju ceste skozi naselje Podsabotin. Širitev poselitvenih območij na območju OPPN ne bo predstavljala novega vira hrupa. Na obravnavanih območjih bo povečana raven hrupa prisotna le v času urejanja območja in gradnje objektov (uporaba gradbene mehanizacije). Po ureditvi območij bodo hrup povzročala le osebna vozila stanujočih na teh območjih, kar pa ne predstavlja pomembnega vira hrupa. S širitvijo poselitvenih območij v občini se raven hrupa v naravnem in življenjskem okolju ne bo bistveno spremenila.

V času gradnje na območju OPPN bo hrup predvsem posledica uporabe različne gradbene mehanizacije in transporta, povezanega z gradnjo. Gradnja bo potekala postopoma. Terminalski plan izgradnje ni v celoti znan. Ocenjujemo, da bodo postopna gradbena dela trajala približno 1 leto.

Območje OPPN je smiselno umeščena na rob naselja in ne posega v strnjen naravni prostor. Raven hrupa ne bo zaradi obratovanja stanovanjske dejavnosti in z njo povezanega povečanega prometa v bližnjem stanovanjskem naselju višji kot pred posegom, torej še vedno pod zakonsko določenimi vrednostmi. Glede na obstoječo raven hrupa zaradi prometa po regionalni cesti Solkan - Gonjače ocenjujemo, da za obravnavano širitev stanovanjskih površin ni potrebna izvedba aktivnih ali pasivnih protihrupnih ukrepov za zaščito bivalnega okolja pred hrupom. Ocenjujemo, da bo vpliv izvedbe OPPN na vrednosti kazalcev hrupa v okolju: **nebistven vpliv zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov (C)**.

Odpadki

Sistem zbiranja odpadkov, ki ga na območju občine opravlja podjetje Komunala Nova Gorica d.d., temelji na kombinaciji prinašalnega sistema in zbiranju odpadkov od vrat do vrat. Vsi lastniki, uporabniki oziroma upravljavci objektov bivanja, proizvodnih in storitvenih dejavnosti na območju Občine Brda, morajo biti kot povzročitelji vključeni v sistem ravnanja z odpadki. Na območju občine je vzpostavljen sistem zbiranja ločenih frakcij (ekološki otoki), ki nastajajo v gospodinjstvih in jih povzročitelji komunalnih odpadkov prepuščajo v za to namenjenih tipiziranih posodah. Na takšen način se zbirajo papir in odpadna embalaža iz stekla in plastike (PET embalaža). Javno komunalno podjetje v občini izvaja tudi organiziran odvoz nevarnih odpadkov.

Dejavnosti v predvidenih objektih so znane, tako bodo verjetno zaradi njih v večji meri nastajali le običajni komunalni odpadki, ki jih bo odvažalo komunalno podjetje na odlagališče za nenevarne odpadke. Komunalni odpadki, ki bodo nastali v posameznih objektih, se bodo zbirali v zabojnikih nameščenih na zbirnem mestu. Velikost zbirnih mest bo primerna količini in vrsti odpadkov. Zbirna mesta bodo utrjene površine dostopne vozilom za zbiranje odpadkov in bodo brez fizičnih ovir. Na območju OPPN je predvidena ureditev ekološkega otoka. Na območju bodo tudi zelene površine, kjer bosta ob vzdrževanju nastajala zeleni odrez in pokošena trava.

Ocenjujemo, da bo vpliv izvedbe OPPN na okolje zaradi nastajanja odpadkov **nebistven vpliv (B)**.

Elektromagnetno sevanje

Načrtovano območje OPPN bo napajano iz obstoječe transformatorske postaje pri domu upokojujencev Podsabotin. Predvidena končna moč kompleksa bo 350kW. Do objektov so predvideni priključni vodi iz razdelilne kableske omarice. Na obravnavanem območju niso predvideni posegi in umestitev novih virov elektromagnetnega sevanja. Na območju OPPN ne bo daljnovodov, zato tudi ni potreben kakršenkoli odmik objektov.

Vpliv izvedbe OPPN na obremenjevanje okolja z EM sevanjem ocenjujemo kot **nebistven vpliv (B)**.

Kulturna dediščina

Območje predvidnega OPPN „U Malnu“ ni na območju evidentiranih območij oz. enot kulturne dediščine. Najbližji enoti dediščine sta EŠD 25328 Podsabotin - Hiša Podsabotin 26, ki je oddaljena 75 m proti severovzhodu ter EŠD 3925 Podsabotin - Cerkev sv. Nikolaja, ki je oddaljena več kot 400 m v smeri jugovzhod.

Območje OPPN je odmaknjeno od omenjenih enot kulturne dediščine, tako da takšna raba ne bo imela direktnega niti daljninskega vpliva na omenjena kulturna spomenika. Komunikacijska in infrastrukturna navezava na okolico ter njen prostorski kontekst, pojavnost in vedute se na tem območju ohranjajo, saj vzpostavitev objektov in dejavnosti na območju OPPN ne bo povzročil zastiranja omenjene cerkve in hiše. S tem se ohranja vsebinski prostorski kontekst zavarovanih enot brez motečih prvin na samo prostorsko umestitev enote oz. na njeno vsebino.

Celotno območje občine Brda je predlagano kot območje kompleksnega varstva. Na širšem območju OPPN, kot tudi ne v bližnjih naseljih ni predvidenih večjih sprememb namenske oz. dejanske rabe, zato z vzpostavitvijo OPPN ne bo kumulativnih in sinergijskih vplivov na kulturno dediščino. Na območju so v preteklosti bile že opravljeni zemeljski posegi in glede na njihove rezultate ni potrebno opraviti predhodnih arheoloških raziskav.

Ocenjujemo vpliv OPPN „U Malnu“ na zgoraj omenjena območja kulturne dediščine z opisno oceno **nebistven vpliv (B)**.

Prebivalstvo in zdravje

Občina Brda tako sodi v Goriško subregijo skupaj z občinami Kanal, Miren-Kostanjevica, Šempeter-Vrtojba ter mestno občino Nova Gorica. Za regijo je značilna bogata kulturna in naravna dediščina ter bližina že uveljavljenih turističnih ciljev. Ureditveno območje OPPN „U Malnu“ je namenjeno izgradnji stanovanjskih objektov.

Izgradnja omenjenih objektov in vzpostavitev dejavnosti ne bo imela vpliva na zdravje ljudi ter bivalno kakovost v naselju Podsabotin in celotne občine Brda, saj je območje OPPN v ustrezni oddaljenosti od obstoječih stanovanjskih območij ter bo po izgradnji cestnega priključka ustrezno povezana z glavno prometno osjo v Goriških Brdih. Ostali morebitni vplivi na človekovo zdravje so opredeljeni že v prejšnjih poglavjih in iz katerih je razvidno, da bistvenih vplivov ne bo. Prav tako ne OPPN ne bo zmanjšal rekreacijskih površin. Z vzpostavitvijo osvetlitve znotraj območja OPPN in z upoštevanjem usmeritev glede varstva okolja pred vsiljeno svetlobo se ne bo povečala svetlobna onesnaženost območja. Glede na to da podatki o porabljeni energiji na prebivalca znotraj območja občine Brda niso znane ne moremo oceniti vpliva na porabo električne energije na prebivalca oz. na ciljne vrednosti opredeljene z Uredbo o mejnih vrednostih svetlobnega onesnaževanja okolja (Ur. l. RS, št. 81/07, 109/07).

Prav tako izvedba omenjenega OPPN ne povečala možnosti naravnih nesreč (poplave in erozijska območja). Na podlagi opisanega ocenjujemo vpliv OPPN „U Malnu“ na prebivalstvo in njihovo zdravje z oceno **nebistven vpliv (B)**.

Predvidene emisije, odpadki in ravnanja z njimi

Natančnost OPPN ne omogoča oblikovanja natančnih podatkov o predvidenih emisijah snovi in odpadkov, ampak so to le približne ocene, ki so podane pri posameznih okoljskih sestavinah. Prav tako je opisano ravnanje z njimi.

Na območju OPPN je predvidena poraba pitne in sanitarne vode in sicer v količinah, ki so pričakovane za stalno naseljena območja, kar je merodajen podatek tudi za predvideno količino komunalne odpadne vode.

Na območju bodo nastajali predvsem nenevarni komunalni odpadki. Glede na to, da je območje namenjeno stanovanjski dejavnosti, je pričakovati količine odpadkov značilne za stanovanjske objekte.

Padavinska voda se bo odvajala preko kanalov v obstoječ vodotok Pevnico.

Skupni pregled ocen vplivov izvedbe OPPN „U Malnu“ na okolje

sestavina okolja		ocenjen vpliv
TLA		C - nebistven vpliv zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov
POVRŠINSKE VODE		C - nebistven vpliv zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov
PODZEMNE VODE		C - nebistven vpliv zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov
NARAVA	vpliv na biotsko raznovrstnost	C - nebistven vpliv zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov
ZRAK		C - nebistven vpliv zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov
HRUP		C - nebistven vpliv zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov
ODPADKI		B - nebistven vpliv
EM SEVANJE		B - nebistven vpliv
KULTURNA DEDIŠČINA		B - nebistven vpliv
PREBIVALSTVO IN ZDRAVJE		B - nebistven vpliv

sestavina okolja	ocenjen vpliv
SKUPNA OCENA	C - nebitven vpliv zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov

Potreba po naravnih virih

Na območju OPPN lahko na podlagi znane dejavnosti (stanovanja) opredelimo potrebo po pitni vodi, utekočinjenim naftnim plinom ter rodovitno prstjo. Natančna opredelitev količinskih potreb po posameznih virih na ravni OPPN ni možna, saj niso podane natančneje opredelitve števila prebivalcev na območju OPPN.

Alternative

Obravnavana lokacija OPPN „U Malnu“ je opredeljen v prostorskem planu občine Brda, zato v okoljskem poročilu niso obravnavane različne lokacije stanovanjske dejavnosti. Prav tako ni v postopku Okoljskega poročila obravnavanih razlik v programu ali dejavnosti, saj je obravnavana lokacija že v trenutno veljavnem prostorskem krovnem dokumentu občine Brda opredeljena kot območje stanovanjske dejavnosti.

Med postopkom priprave OPPN so bile obravnavane 2 različne alternativne rešitve, ki se navezujejo ena na drugo. Kot izbrana različica je zadnja opisana situacija, ki združuje arhitekturne, krajinske, varstvene in okoljske parametre in ima izmed obravnavanih alternativ najmanjši vpliv na okolje.

Javna razgrnitev in obravnava

Javna razgrnitev je potekala od 27.08.2009 do vključno 28.09.2009, javna obravnava je bila 09.09.2009 ob 17.00. uri v viteški dvorani na gradu Dobrovo.

V času javne obravnave in razgrnitve so bile podane pripombe in predlogi, med katerimi so bile tudi pripombe in predlogi vezani na Okoljsko poročilo.

V povezavi s pripombami in predlogi z javne razgrnitve je Okoljsko poročilo dopolnjeno s poglavjem 14.4.5 Uporaba fitofarmaceutskih sredstev.

Sklepna ocena sprejemljivosti izvedbe OPPN

Ocenjujemo, da je predvidena ureditev območja OPPN „U Malnu“ ob upoštevanju veljavnih predpisov in omilitvenih ukrepov z vidika varstva okolja sprejemljiva.

3. UVOD

3.1 Ozadje in namen

Občina Brda pripravlja Občinski podrobni prostorski načrt „U Malnu“. Območje OPPN „U Malnu“ je razmeroma ozek plato na desnem bregu Pevmice, ki teče vzdolž obravnavanega območja.

Okoljsko poročilo obravnava vplive izvedbe plana na okolje. Namen okoljskega poročila je oceniti in določiti vplive na okolje na podlagi primerjave obstoječega stanja okolja s predvidenim stanjem okolja ter podati ukrepe za izboljšavo občinskega podrobnega prostorskega načrta. Rezultat poročila je podana sprejemljivost ali nesprejemljivost izvedbe občinskega podrobnega prostorskega načrta.

3.2 Obveznost celovite presoje vplivov na okolje

Celovita presoja vplivov na okolje se izvede za prostorsko izvedbeni akt (v tem primeru občinski podrobni prostorski načrt, OPPN), ki ga na podlagi zakona sprejme občina za področje urejanja prostora, če se z njim določa ali načrtuje poseg v okolje, za katerega je treba izvesti presojo vplivov na okolje skladno z določbami 51. člena Zakona o varstvu okolja /ZVO-1-UPB1/ (Ur. l. RS, št. 39/06, 70/08) oz. njegovim podzakonskim aktom Uredba o vrstah posegov v okolje, za katere je obvezna presoja vplivov na okolje (Ur. l. RS, št. 78/06).

Skladno z odločbo Ministrstva za okolje in prostor RS št. 35409-294/2008 z dne 10.12.2008 je v postopku priprave in sprejemanja plana potrebno izvesti postopek celovite presoje vplivov na okolje.

Iz obvestila o nameri je razvidno, da načrtovana prostorska ureditev ne leži v zavarovanih območjih ali posebnem varstvenem območju ter ne more pomembno vplivati na ta območja, zato ni potrebno izvesti presoje sprejemljivosti izvedbe plana oz. posegov na varovana območja, kot to določa 101. člen ZON-UPB2.

Iz osnutka plana je razvidno, da plan ne obsega posegov, za katere je treba izvesti presojo vplivov na okolje.

Del zemljišča OPPN je znotraj poplavnega območja Pevmice. Zaradi gradnje novega naselja stanovanjskih stavb bi lahko prišlo na območju prostorske ureditve in na drugih območjih ob potoku do pomembnega vpliva na vode in zdravje prebivalstva.

Glede na možnost vpliva na poplavne površine ministrstvo določa (na podlagi tretjega odstavka 40. člena ZVO), da bi lahko izvedba OPPN pomembneje vplivala na okolje in se za predmetni plan izvede celovita presoja vplivov na okolje.

3.3 Obseg in vsebina okoljskega poročila

Okoljsko poročilo je izdelano skladno z 41. členom Zakona o varstvu okolja /ZVO-1-UPB1/ (Ur. l. RS, št. 39/06, 70/08) in Uredbo o okoljskem poročilu in podrobnejšem postopku celovite presoje vplivov izvedbe planov na okolje (Ur. l. RS, št. 73/05). Vsebuje informacije, potrebne za celovito presojo vplivov izvedbe občinskega podrobnega prostorskega načrta na okolje in njegove dele ter upošteva zahteve varstva okolja, ohranjanja narave, varstva človekovega zdravja in kulturne dediščine. Okoljsko poročilo upošteva vsebino in natančnost plana ter obsega tekstualni in kartografski del, ki je prilagojen merilu OPPN.

V okoljskem poročilu so upoštevane tudi zahteve ostalih državnih in evropskih dokumentov (Nacionalni program varstva okolja, Strategija prostorskega razvoja Slovenije, Direktiva

Evropskega Parlamenta in Sveta 2001/42/ES z dne 27. junija 2001 o presoji vplivov nekaterih načrtov in programov na okolje (Ur. l. RS, št. 197/01), ki opredeljuje podrobnejšo vsebino in obseg informacij, ki jih mora zagotavljati okoljsko poročilo).

Okoljsko poročilo obravnava območje, kjer se z OPPN načrtuje poseg v okolje. Predvideni vplivi izvedbe OPPN na posamezne sestavine okolja so obravnavani v naslednjih poglavjih:

- *Tla* (vključuje vpliv na kmetijske površine in gozd)
- *Površinske vode*,
- *Podzemne vode* (vključuje vpliv na vodne vire),
- *Narava*,
- *Kulturna dediščina*,
- *Zrak*,
- *Hrup*,
- *Elektromagnetno sevanje* (vključuje vpliv na zdravje ljudi),
- *Odpadki*,
- *Prebivalstvo in zdravje*

Vse navedene obveznosti in dolžnosti so usklajene z Zakonom o varstvu okolja /ZVO-1-UPB1/ (Ur. l. RS, št. 39/06, 70/08) in se nanašajo neposredno na pripravljavca plana, Občino Brda.

3.3.1 Vsebina okoljskega poročila in obseg obravnave

Vsebina okoljskega poročila je predpisana z Uredbo o okoljskem poročilu in podrobnejšem postopku celovite presoje vplivov izvedbe planov na okolje (Ur. l. RS, št. 73/05). V okoljskem poročilu so zajete naslednje vsebine:

- **Podatki o planu:** ime plana in predvideno obdobje izvajanja plana, območje, ki ga zajema plan, cilji in kratek opis plana, obstoječa namenska raba prostora ter njen obseg in razmestitev dejavnosti v prostoru, določitev načrtovanih posegov v prostor, njihova kartografska predstavitev. Potrebe po naravnih virih, predvidene emisije, odpadki in ravnanja z njimi so navedeni v poglavjih, ki obravnavajo posamezne sestavine okolja. Potrebe po naravnih virih so obravnavane v poglavjih Tla, Površinske in Podzemne vode.
- **Podatki o stanju okolja na območju izvajanja plana:** opis obstoječega stanja in obremenjenosti okolja, prikaz kazalcev stanja okolja na podlagi obstoječih podatkov, obravnava varstvenih, varovanih, zavarovanih, degradiranih in drugih območij, na katerih je zaradi varstva okolja, ohranjanja narave, varstva naravnih virov ali kulturne dediščine predpisan posebni pravni režim, povzetek veljavnih pravnih režimov na varovanih območjih ali njihovih delih, podatke o pridobitvi naravovarstvenih smernic oziroma drugih smernic za pripravo plana ter strokovnih podlagah in stopnjo njihovega upoštevanja v planu, zlasti glede omilitvenih ukrepov.
- **Podatki o okoljskih ciljih plana, merilih vrednotenja in metodah za ugotavljanje in vrednotenje vplivov plana:** okoljski cilji plana z obrazložitvijo načina določitve glede na splošne okoljske cilje, stanje okolja, upoštevanja teh ciljev pri pripravi plana, izbrana merila vrednotenja vplivov plana na okolje z utemeljitvijo izbora in načina uporabe, uporabljene metode ugotavljanja ter vrednotenja vplivov plana z utemeljitvijo izbora in načina uporabe. Navedeno se nahaja v poglavjih, kjer so obravnavani vplivi plana na posamezne sestavine okolja.
- **Podatki o ugotovljenih vplivih plana in njihova presoja:** ocene vplivov plana so podane za posege znotraj obravnavanega območja. Vplivi so lahko *neposredni, daljinski, kumulativni, sinergijski, kratkoročni, srednjeročni, dolgoročni, trajni, začasni, pozitivni, negativni*, in se

nanašajo na obravnavane sestavine okolja ter njihova medsebojna razmerja. Če so bili ugotovljeni bistveni vplivi plana ali s planom načrtovanega posega v okolje in je te vplive mogoče učinkovito omiliti, so le-ti navedeni v poglavju Omilitveni ukrepi. Kjer je možno je določen tudi časovni okvir izvedbe posameznega omilitvenega ukrepa. V poglavju Skladnost načrta z okoljskimi cilji je podana skupna presoja ugotovljenih vplivov glede na okoljske cilje plana za posamezne sestavine okolja. V poglavju Alternative so predlagane tudi možne alternative k posameznim predlaganim posegom, v kolikor so le-te podane, in razlog za njihov izbor.

- **Predvideni načini spremljanja stanja v času izvedbe plana** so navedeni v poglavju Monitoring pri obravnavi posameznih elementov okolja, kjer je predlagano spremljanje posameznih kazalcev, ki so pomembni za doseganje okoljskih ciljev.
- **Navedbe o izdelovalcih in morebitnih podizvajalcih okoljskega poročila** se nahajajo na začetku dokumenta, kjer so navedeni sodelujoči strokovni sodelavci pri izdelavi okoljskega poročila.
- Poljuden povzetek okoljskega poročila z obrazložitvijo je na začetku dokumenta.

3.3.2 Okoljski cilji in ocena vplivov na okolje

Osnova za vrednotenje vplivov plana so okoljski cilji. Okoljski cilji so prevzete obveznosti, določene v ratificiranih mednarodnih pogodbah ali predpisih Evropske unije, ki se nanašajo zlasti na povzročanje čezmejnih vplivov na okolje ter globalno onesnaževanje, in varstveni cilji na območjih s posebnim pravnim režimom, ki vključujejo usmeritve, izhodišča, omejitve in prepovedi zaradi varstva okolja, ohranjanja narave, varstva naravnih virov ali kulturne dediščine.

Okoljski cilji so opredeljeni v okoljskih izhodiščih, programih in načrtih s področja varstva okolja (Resolucija o nacionalnem programu varstva okolja 2005-2012 (Ur. l. RS, št. 2/06) in Strategija prostorskega razvoja Slovenije (Ur. l. RS, št. 76/04), dokumentih s področja varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami in v drugih pravnih aktih zaradi uresničevanja načel varstva okolja ali trajnostnega razvoja. Okoljski cilji plana so okoljski cilji, ki se nanašajo neposredno na OPPN in ustrezajo značilnostim okolja na območju posega. Pri določitvi okoljskih ciljev so bile upoštevane smernice nosilcev urejanja prostora, odločbe ter mnenja, izdana s strani resornih ministrstev ali Občine.

Na podlagi okoljskih ciljev ter ugotovljenih vplivov posegov na posamezne sestavine okolja in obstoječega stanja je bila podana ocena vplivov plana na okolje.

Ocena posledic izvedbe plana na uresničevanje okoljskih ciljev se ugotavlja v skladu z Uredbo o okoljskem poročilu in podrobnejšem postopku celovite presoje vplivov izvedbe planov na okolje (Ur. l. RS, št. 73/05). Lestvica vrednotenja posledic izvedbe plana na okolje je opisno podana v spodnji tabeli 1.

Tabela 1: Lestvica vplivov plana na okolje

OCENA	OPISNA OCENA	RAZLAGA OCENE
A	ni vpliva/ vpliv je pozitiven	vpliv izvedbe plana na okolje ne bo zaznaven ali pa se bo z izvedbo plana stanje okolja izboljšalo, zato bo vpliv pozitiven
B	nebistven vpliv	vpliv izvedbe plana na okolje bo najmanj v eni od sestavin okolja majhen in za njegovo izvedbo niso potrebni omilitveni ukrepi

OCENA	OPISNA OCENA	RAZLAGA OCENE
C	nebistven vpliv zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov	vpliv izvedbe plana na okolje se bo v fizičnem in kakovostnem smislu vsaj v eni od sestavin okolja zaznavno spremenilo, vendar bo ob izvedbi omilitvenih ukrepov vpliv plana nebistven
D	bistven vpliv	vpliv izvedbe plana na okolje bo bistven, tudi če se z ustreznimi omilitvenimi ukrepi zmanjša ali omili njegov vpliv
E	uničujoč vpliv	vpliv izvedbe plana na okolje bo v fizičnem in kakovostnem smislu vsaj v eni od sestavin okolja nesprejemljivo velik, izvedba plana lahko privede do neupoštevanja zakonskih predpisov za posamezna področja varstva okolja
X	ugotavljanje vpliva ni možno	če ugotavljanje vplivov izvedbe plana na okolje ni možno, se tak vpliv označi z x

Uredba o okoljskem poročilu in podrobnejšem postopku celovite presoje vplivov izvedbe planov na okolje (Ur. l. RS, št. 73/05) na naslednji način predpisuje, kako je potrebno opredeliti omilitvene ukrepe pri posameznih, za okolje še sprejemljivih posegih:

1. Če so ugotovljeni bistveni ali uničujoči vplivi plana ali s planom načrtovanega posega v okolje, se preveri, ali se jih lahko z ustreznimi omilitvenimi ukrepi prepreči, omili ali odpravi v taki meri, da postanejo vplivi izvedbe plana za okolje sprejemljivi.
2. Preveritev omilitvenih ukrepov iz prejšnjega odstavka vključuje:
  - navedbo ustreznih omilitvenih ukrepov;
  - oceno vplivov omilitvenih ukrepov na bistvene ali uničujoče vplive plana ali s planom načrtovanega posega v okolje v skladu z 10. členom uredbe;
  - utemeljitev ustreznosti in verjetnost uspešnosti izbranega omilitvenega ukrepa;
  - oceno izvedljivosti načrtovanih omilitvenih ukrepov v planu.
3. Izvedljivost načrtovanih omilitvenih ukrepov se dokazuje z naslednjimi podatki:
  - navedbo o tem, kdo bo poskrbel za izvedbo omilitvenega ukrepa in kako bo ta ukrep izveden,
  - časovno opredelitev izvedbe plana in omilitvenega ukrepa ter
  - navedbo načina spremljanja uspešnosti izvedenega omilitvenega ukrepa.

4. PODATKI O PLANU

4.1 Ime občinskega podrobnega prostorskega načrta in obdobje izvajanja

Občinski podrobni prostorski načrt (OPPN) za del območja, kjer se je po domače reklo „U Malnu“. Od tod tudi odločitev za poimenovanje OPPN „U Malnu“.

Prostorska ureditev je namenjena ureditvi območja OPPN za stanovanjsko gradnjo ter ureditvijo pripadajoče komunalne infrastrukture.

Občinski podrobni prostorski načrt (OPPN) „U Malnu“ se namerava sprejeti za določen čas oziroma do konca izvajanja omenjenega Občinskega podrobnega prostorskega načrta (OPPN) za obravnavano območje. Po prenehanju veljavnosti pričujočega OPPN po izvedbi (predvidoma 5 – 7 let) bodo na območju »U Malnu« veljali isti prostorsko ureditveni pogoji, kot za sosednja območja.

Izvajanje Občinskega podrobnega prostorskega načrta se začne z objavo v Uradnem listu Republike Slovenije (UL RS).

4.2 Cilji občinskega podrobnega prostorskega načrta in opredelitev do drugih planov

Cilj je območje OPPN »U Malnu« urediti kot niz večstanovanjskih objektov, seveda z vso potrebno infrastrukturo. Predvidena je tudi rekonstrukcija opuščene mline, ter umestitev javnega programa, namenjenega oskrbi tamkajšnjih prebivalcev.

Predlog OPPN določa mejo oziroma obseg ureditvenega območja „U Malnu“, funkcijo oziroma namembnost območja, lego, potek, zmogljivost ter velikost stavb, merila in pogoje za urbanistično, arhitekturno in krajinsko oblikovanje stavb, objektov in ureditev, merila in pogoje za prometno urejanje in komunalno infrastruktarno urejanje in opremljanje območja, rešitve in ukrepe za varovanje okolja, ohranjanje narave ter trajnostne rabe naravnih dobrin, etapnost izvajanja posegov, obveznosti investitorjev, lastnikov in izvajalcev, odstopanja ter nadzor nad izvajanjem tega odloka.

Območje OPPN „U Malnu“ je s prostorskim planom občine Brda že definirano za bivanje. Območje posega sodi skladno s Prostorskimi sestavinami dolgoročnega in srednjeročnega plana občine Nova Gorica za obdobje 1986-1990, spremembe in dopolnitve 1989 in 1993 (Uradno glasilo občin Ajdovščina, Nova Gorica in Tolmin št. 7/87, 3/90 in 1/93) in spremembe in dopolnitve za območje občine Brda (Uradno glasilo št. 4/99, 2/00, 4/03 in 9/04) in o splošnih prostorskih ureditvenih pogojih za posege v prostor v občini Nova Gorica (Uradno glasilo občin Ajdovščina, Nova Gorica in Tolmin št. 9/87, 11/87) in spremembe in dopolnitve (Uradno glasilo, št. 1/05) na območje označeno kot „U Malnu“ in se ga ureja z OPPN.

Na območju občine Brda se izvajajo prostorski akti, ki so opisani v naslednjem poglavju in imajo lahko skupaj z obravnavanim OPPN kumulativne vplive na okolje, kar pa je opredeljeno v nadaljnjih poglavjih, kjer so obravnavani vplivi na posamezne okoljske sestavine.

Tekstualni del Občinskega podrobnega prostorskega načrta (OPPN) (v sprejemanju) za območje urejanja „U Malnu“ je izdelal Arti inženiring d.o.o., Nova Gorica pod št. 06-08A, maj 2009.

4.3 Pregled obstoječih prostorskih aktov v občini Brda

4.3.1 Veljavna občinska zakonodaja

Planski dokumenti:

- Prostorske sestavine dolgoročnega in srednjeročnega plana občine Nova Gorica za obdobje 1986-1990, spremembe in dopolnitve 1989 in 1993 (Uradno glasilo občin Ajdovščina, Nova Gorica in Tolmin št. 7/87, 3/90 in 1/93) in spremembe in dopolnitve za območje občine Brda (Uradno glasilo št. 4/99, 2/00, 4/03 in 9/04)

Prostorsko ureditveni pogoji (PUP):

- Odlok o splošnih prostorskih ureditvenih pogojih za posege v prostor v občini Nova Gorica (Uradno glasilo občin Ajdovščina, Nova Gorica in Tolmin št. 9/87, 11/87) in spremembe in dopolnitve (Uradno glasilo, št. 1/05)

4.4 Povzetek smernic pristojnih nosilcev urejanja prostora in nosilcev javnih pooblastil

V povzetek so vključene ključne točke smernic, ki se nanašajo na vplive na stanje okolja ali stanje njegovih delov, varstvo naravnih virov, varstvo naravnih vrednot, ohranjanje biotske raznovrstnosti, vključno z živalskimi in rastlinskimi vrstami, varstvo kulturne dediščine, značilnosti prebivalstva ter zdravje ljudi.

4.4.1.1 Občina Brda, področje prometa in urbanizma

Občina Brda, št. 3513-099/20008/2, 02.03.2009

- Smernice za podrobnejšo razporeditev dejavnosti znotraj območja OPPN (vrtec, dostopna cesta maksimalna višina objektov,...)

4.4.1.2 Ministrstvo za promet, Direkcija RS za ceste

Direkcija Republike Slovenije za ceste, Sektor za upravljanje cest, št. 37167-3301/2008/2 17.12.2008

- Upoštevati je potrebno Zakon o javnih cestah (Ur. l. RS št. 33/06), Zakon o varnosti cestnega prometa (Ur. l. RS št. 25/06) ter vse obstoječe predpise s področja cestogradnje in varstva cest.

4.4.1.3 Ministrstvo za kulturo

Ministrstvo za kulturo, št. 35012-262/2008/5, 23.1.2009

- Smernice na podlagi:
  - Zakona o varstvu kulturne dediščine (Ur. l. RS št. 16/08, 123/08)
  - Zakona o prostorskem načrtovanju (Ur. l. RS št. 33/07)
- Pridobitev osnovnih informacij o obstoju arheoloških ostalin, njihove prostorske distribucije in vrsti ter določitev ogroženosti glede na predvidene posege

4.4.1.4 Ministrstvo za kulturo

Ministrstvo za kulturo, št. 35012-262/2008/9, 2.6.2009

- Dopolnilne smernice na podlagi:
  - Zakona o varstvu kulturne dediščine (Ur. l. RS št. 16/08, 123/08)
  - Zakona o prostorskem načrtovanju (Ur. l. RS št. 33/07)

- Glede na v preteklosti izvedene zemeljske posege znotraj območja urejanja predhodne arheološke raziskave niso potrebne.

4.4.1.5 Ministrstvo za okolje, Agencija republike Slovenije za okolje, Urad za upravljanje z vodami, Sektor za vodno območje Jadranskega morja, Oddelek povodja reke Soče

MOP, ARSO, št. 35001-667/2008, 22.12.2008

- Na območju je predvidena gradnja objektov. Zemljišče ni pozidano in ni komunalno urejeno zato je potrebno posebej preveriti in načrtovati ustrezno odvajanje povečanih količin odpadne meteorne in fekalne vode ter ustrezno ravnanje z zalednimi vodami. Po razpoložljivih podatkih je območje poplavno ogroženo, zato je potrebna izdelava hidrološko-hidravlične analize in presoja vpliva načrtovane gradnje in spremljajoče infrastrukture na vode in vodni režim.

4.4.1.6 Zavod RS za varstvo narave

Naravovarstvene smernice za pripravo Občinskega podrobnega prostorskega načrta „U Malnu“, št. 5-III-569/2-O-08/KBACG, 23.12.2008

- Podane so konkretne usmeritve za varstvo habitatnega tipa in zavarovanih vrst

4.4.1.7 Telekom Slovenije, Nova Gorica

Telekom Slovenije, Smernice, pogoji za načrtovanje OPPN „U Malnu“, Podsabotin, št. 23/12-07-ZŠ/18/526/1-2008, 07.01.2009

- Pri domu upokojencev je KK že narejena, vključno s prečkanjem ceste. Za novo naselje se KK 2 x fi 110 mm naveže v kabelski jašek, pod TK omarico na dvojniku nasproti doma upokojencev.

4.4.1.8 Elektro Primorska d.d.

Elektro Primorska, smernice za pripravo občinskega podrobnega prostorskega načrta št.: PP_5763, 16.12.2008

- Napajanje objektov v se izvede preko novega NN voda iz TP Podsabotin dom ter z ureditvijo RKO iz katere se izvede priključne vode do priključnih mest.

4.4.1.9 Vodovodi in kanalizacija Nova Gorica, d.d.,

Vodovodi in kanalizacija Nova Gorica, d.d., št. II-6/316/2008 N, 19.12.2008

- Območje se bo lahko oskrbovalo s sanitarno in požarno vodo iz javnega vodovodnega omrežja, v katerem zagotavljajo 10 l/s požarne vode. Končna ureditev oskrbe s požarno vodo bo zagotovljena po rekonstrukciji javnega vodovoda v Kojskem.
- Za novo predvidene objekte je potrebno predvideti nove vodovodne priključke, ki bodo ustrezno dimenzionirani glede na potrebe objektov po pitni in požarni vodi.

4.4.1.10 Gasilska enota Nova Gorica

Gasilska enota Nova Gorica št. 48/2-09, 28.01.2009

- Razmeščanje objektov in dovozov na način, da bo omogočen dostop za intervencijo in ustrezna razmestitev hidrantov.

4.4.1.11 Komunala Nova Gorica, d.d.

Komunala Nova Gorica, d.d., št. VI-6-6/08, 22.12.2008

- Lokacija odjemnega mesta naj bo največ 5m od transportne poti smetarskega vozila.

- Povzročitelji odpadkov morajo poskrbeti za ločeno zbiranje vseh frakcij, ki so posledica opravljanja dejavnosti. Sekundarne surovine se loči na odpadni papir, steklo in embalažo.

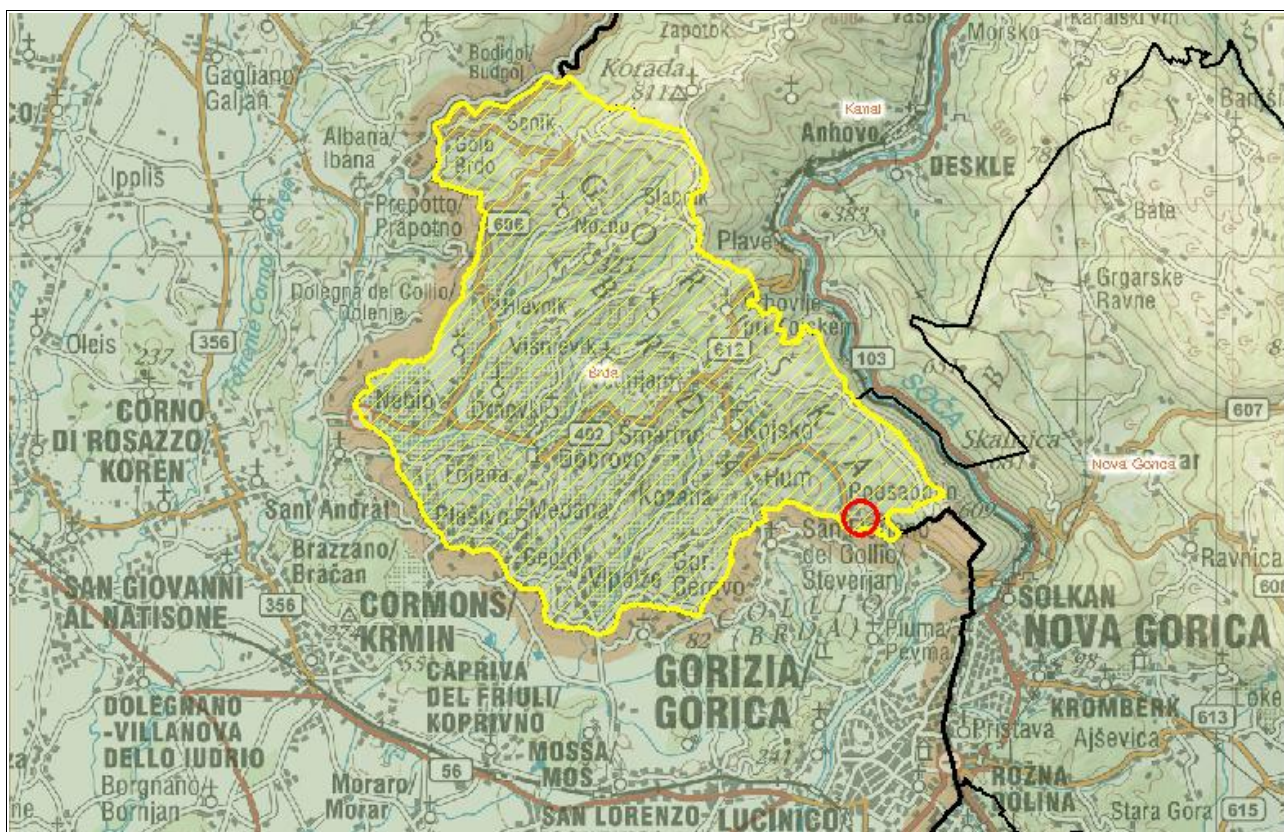
4.5 Opis območja opredeljenega z OPPN „U Malnu“

4.5.1 Splošni opis

OPPN „U Malnu“ (slika 2 in Priloga B in C) je locirana na območju naselja Hum v občini Brda (slika 1 in Priloga A). Območje Občine Brda je del Severne Primorske, ki obsega pokrajinsko neenotno, vendar zaokroženo celoto Zgornjega in Srednjega Posočja. Do leta 1994 je bilo območje del občine Nova Gorica, oktobra 1994 pa je bila ustanovljena Občina Brda. Največje naselje je občinsko središče Dobrovo, ki predstavlja upravno središče občine z družbenimi dejavnostmi.

Naselje Hum je največje naselje v občini. Občina obsega 72 km², obsega 45 naselij. Občina je imela po popisu iz leta 2002 5765 prebivalcev, naselje Hum pa 290 prebivalcev. Gostota poselitve v občini znaša 79 prebivalcev/km², kar je manj, kot je povprečje za Slovenijo (98 prebivalcev/km²), glede na Goriško statistično regijo (52 prebivalcev/km²) pa gosto poseljeno občino.

Občina na zahodnem in južnem delu meji na sosednjo državo Italijo, na vzhodnem delu pa na občino Kanal ob Soči in Mestno občino nova Gorica.

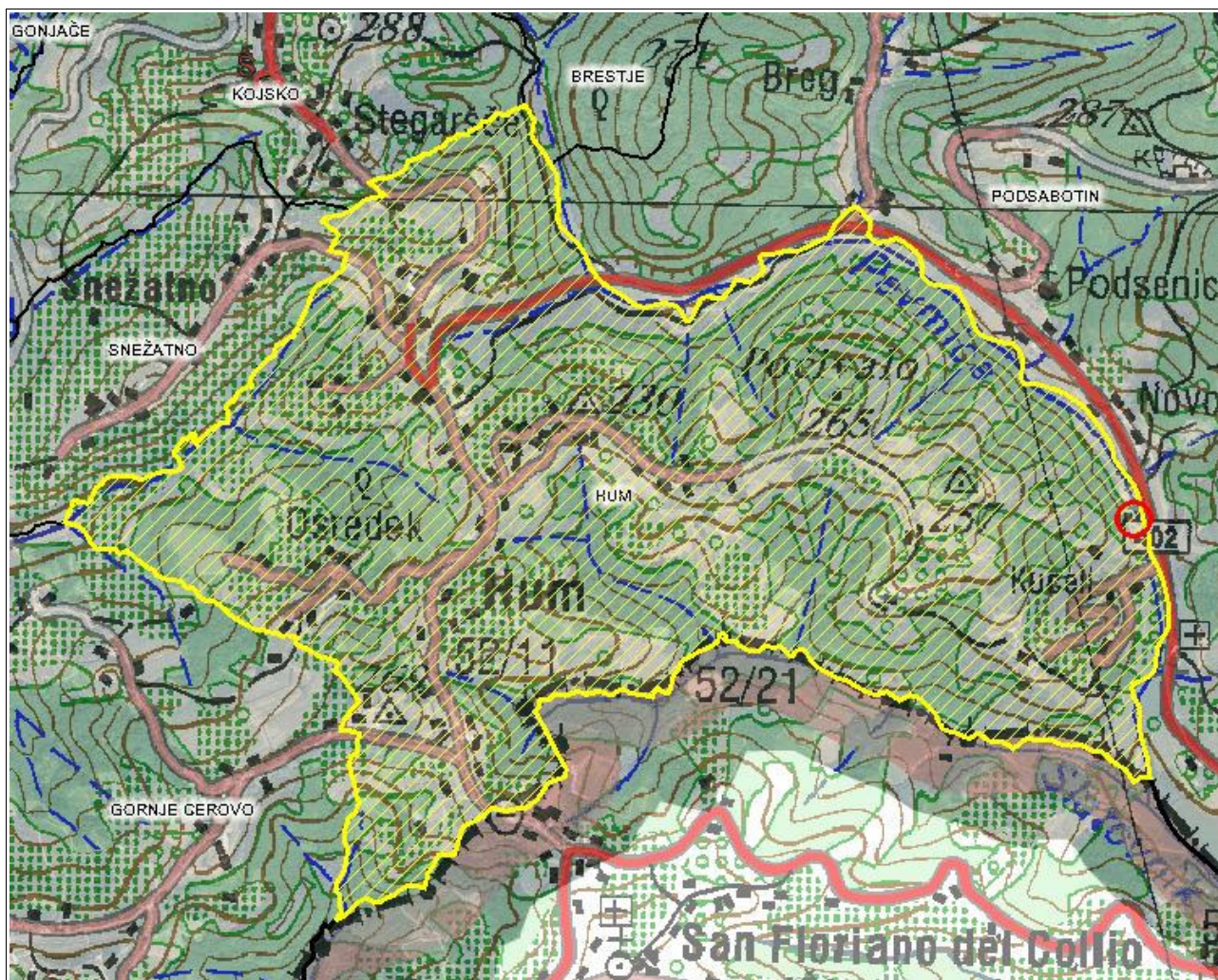

Slika 1: Območje občine Brda z označeno lego območja OPPN

vir: Agencija RS za okolje, april 2009

OPPN „U Malnu“ je opredeljen na območju zahodnem delu naselja Hum (glej sliko 2), ob regionalni cesti R 305, ki pelje iz nove Gorice v Dobrovo na nadmorski višini 110 m. Območje

OPPN je od Nove Gorice oddaljeno približno 7 km.

Slika 2: Ožja okolica obravnavanega OPPN - naselje Hum z označeno lokacijo OPPN

vir: Agencija RS za okolje, april 2008

4.6 Opis značilnosti občinskega podrobnega prostorskega načrta

Opis značilnosti OPPN je povzet po predlogu OPPN „U Malnu“, ki ga je pripravil Arti inženiring d.o.o. iz Nove Gorice.

4.6.1 Opis območja

Z OPPN se na delu območja „U Malnu“ večstanovanjskih objektov z vso potrebno infrastrukturo. (glej Prilogo C).

Območje OPPN zajema zemljišča s parcelnimi številkami v dveh katastrskih občinah:

- K.O. Kojsko: 1261/1, 1261/4, 1262, del 1265, 1266, 1267, 1268, 1269, 2855, del 2925/3.
- K.O. Podsabotin: del parcele 1255, del parcele 1254/1, del parcele 871/2.

Na vzhodu predstavlja fizično mejo območja OPPN regionalna cesta R 305, ki pelje iz Nove Gorice v Dobrovo, na zahodu je z gozdom porasel hrib Kucelj, na severu sega območje do hudourniške struge, na jugu pa do vključno mostu oz. brvi čez potok Pevmico, oz. do kmečke poti, ki vodi k Vogričem.

Območje OPPN »U Malnu« je razmeroma ozek plato na desnem bregu Pevnice, ki teče vzdolž obravnavanega območja. Plato je potisnjen ob dokaj strmo in z drevjem poraščeno pobočje Kuclja.

Območje danes ni pozidano in komunalno opremljeno. Na območju sta dva opuščena objekta. Od obeh je markantnejši opuščeni mlin, kjer se je po domače reklo »U Malnu«. Od tod tudi odločitev za poimenovanje OPPN »U Malnu«. Od bolj opaznih oz. pomembnejših objektov je v neposredni bližini le novi dom upokojencev, ki se nahaja v podaljšku linije severne meje našega območja, na drugi strani regionalne ceste.,

Območje OPPN meri cca 13.280 m².

4.6.2 Opis nameravanega posega in dopustni posegi

Urejanje prostora zahteva novo ureditev cestnega priključka bodoče ceste naselja na regionalno, ureditev novega mostu čez Pevmico in novega križišča z odcepom kmečke poti k Vogričem.

Centralni del območja predstavlja objekt z javnim programom, ki se navezuje na naselje z zahodne strani. To je točka srečanja med novim in obstoječim naseljem, pomeni pa tudi povezavo s peš potjo do novega objekta doma upokojencev. Cona ob potoku je zelena cona in predstavlja peš območje brez prometa. Vzhodno od starega mlina se nahaja otroški vrtec z igriščem, zahodno pa stanovanjski del. Tako lahko območje glede na programsko vsebino razdelimo v dve coni in sicer na vzhodni del, ki ga zaznamuje javni program (vrtec in stari mlin) ter zahodni del, ki je namenjen novim stanovanjskim enotam. Stanovanjski del odlikuje zeleno okolje, v katerega je nevsiljivo umeščen, saj zasnova in umestitev posameznih objektov omogočata zračnost in prehodnost. Območje OPPN se uredi kot oblikovna in prostorska celota, ki spoštuje značilnosti tipične lokalne arhitekture in se hkrati prilagaja novim ustvarjenim danostim konkretnega prostora (dom starejših občanov).

Niz je sestavljen iz sedmih enot. Med posameznimi enotami je urejen prostor namenjen druženju stanovalcev. Nameščene so pergole, obrasle s trto. Enota ima lasten vhod, stopniščno jedro in osebno dvigalo. Z vsake etaže je vhod v dve stanovanji, razen v pritlični etaži, kjer je iz stopnišča vhod v eno atrijsko stanovanje. Skupaj je na enoto 7 stanovanj.

Etažnost objektov je P + 3. V njih je skupno 42 stanovanjskih enot.

Vzhodni del obravnavanega območja se zaključi z objektom otroškega vrtca z etažnostjo P + 1. Neposredno ob vrtcu se uredi tudi otroško igrišče. Vrtec je prilagojen kapaciteti dveh heterogenih skupin otrok (skupaj 44 otrok).

Obstoječi objekt opuščene mlina se smiselno obnovi in se ga uredi kot centralno točko srečanja med novim in obstoječim (starim) naseljem.

Možne vsebine: pošta, bife, trgovina ipd.

V vseh objektih je možno urediti tudi poslovne prostore za nemoteče dejavnosti (pisarniški prostori, tiha obrt, tihi servisi in podobno, kar ne obremenjuje okolja s parkiranjem in motečimi vplivi).

4.6.3 Zasnova cestnega omrežja in prometa

V okviru pozidave stanovanjskih objektov »u malnu« se predvidi nov priključek na regionalno cesto solkan – dobrovo. Pri tem se predvidi tretji zavijalni pas za levo zavijanje na regionalni cesti. dolžine razvrstilnih pasov se dimenzionira za računsko hitrost 90km/h, saj se priključek nahaja izven naselja. Od priključka do novo izgrajenega objekta doma ostarelih občanov se vzdolž regionalne ceste predvidi hodnik za pešce. Na tem odseku se uredi javna razsvetljava.

Do objektov vodi napajalna cesta za dvosmerni promet. Širina voznih pasov znaša 2 x 2.75m. Po celotni dolžini napajalne ceste poteka enostranski pločnik za pešce širine 1.20 - 1.50m. Med objekti so ob cesti razporejena parkirišča za parkiranje osebnih avtomobilov. Skupno število parkirnih mest na celotnem območju OPPN je 91 pm. Od teh je 75 pm predvidenih za stanovanja (med njimi je 5 pm za hendikepirane) in 16 za javni program. Vsa parkirišča so zunanja, urejena so za pravokotno parkiranje z napajalne ceste. Javno parkirišče je locirano med vrtcem in obstoječim objektom starega mlina, ki se bo rekonstruiral.

4.6.4 Električno in TK omrežje

V sklopu objekta Dom upokojujencev Brda se nahaja transformatorska postaja: TP-Podsabotin dom 20/0,4kV 1x250kVA

Od predvidenega zazidalnega kompleksa U Malnu je oddaljena cca. 220m, do najbolj oddaljene stavbe v kompleksu pa cca 400m. Moč TP glede na predvideno moč kompleksa ne zadošča.

Zato je potrebno TP ustrezno nadgraditi. Moč TP se poveča na 630kVA, skladno se prilagodi tudi NN polje TP. Prostor v katerem se nahaja TP omogoča predvideno povečavo.

Iz obstoječe transformatorske postaje Podsabotin dom poteka kabelska kanalizacija 5x stgf. fi 110mm do kabelskega jaška KJ1 pri SN drogu (dve cevi so prosti), naprej do NN jaška na drugi strani ceste pa je že izvedena kabelska kanalizacija 4x stgf. fi 110mm (proste cevi).

Ob pločniku ob uvozu iz glavne ceste do doma upokojujencev je javna razsvetljava že izvedena. Napaja se iz polja javne razsvetljave v NN delu TP, kar se ohrani tudi po povečavi TP. Predvidi se izvedba javne razsvetljave v celotnem stanovanjskem kompleksu U Malnu in ob pločniku proti domu upokojujencev.

Javna razsvetljava se bo prižigala in napajala iz omare JR, ki se bo izvedla poleg RKO1. Svetilke bodo opremljene z elektroniko, ki omogoča celonočno ali polnočno delovanje. Razmak svetilk se določi glede na višino drogov in tip ter moč svetilk. Lokacije in tip svetilk bodo usklajeni z ostalimi infrastrukturnimi objekti, skladno s krajevno tipizacijo in upoštevajoč svetlobnotehnično onesnaženje. Stebri svetilk bodo dimenzionirani za pritisk vetra $p=1100 \text{ N/m}^2$, kar odgovarja hitrosti vetra 153 km/h. Temelji stebrov bodo tipski, betonirani na mestu samem z betonom MB30 in opremljeni z ustrezno armaturo (vsadni ali sidrni stebri).

Svetilke (drogovi) JR se bodo med seboj povezale po sistemu šivanja. V vsakem drogu se predvidi PRS sponko z varovalko. Za izvedbo JR se predvidi izgradnja kabelske kanalizacije s cevjo stigmaflex □63mm. Vzdolž trase se izvede tudi pocinkani jekleni valjanjec Fe/Zn 25x4mm, ki se ga na drog javne razsvetljave pritrdi z vijakom M10.

4.6.5 Oskrba s pitno vodo, hidrantno in kanalizacijsko omrežje

Na obravnavanem območju ni javne kanalizacije zato se znotraj naselja uredi novo fekalno kanalizacijsko omrežje z zaključkom na lokalni čistilni napravi. Fekalna kanalizacija za novo naselje poteka ob robu dostopne ceste. Nanjo se priključujejo komunalne odpadne vode vseh

objektov. Kanal in revizijski jaški morajo biti vodotesni. Kanal se zaključi na lokalni čistilni napravi kapacitete 400PE. Prefabricirana biološka čistilna naprava bo podzemnega tipa, locirana na skrajnem južnem delu območja. Deloma bo segala pod dostopno cesto, deloma pa bo ležala ob njenem zahodnem robu. Očiščene odpadne vode bodo z navezavo na iztok meteorne kanalizacije speljane v potok Pevmico.

Novo naselje se bo oskrbovalo s sanitarno in požarno vodo iz obstoječega vodovodnega omrežja v Podsabotinu. Navezavo se izvede ob domu ostarelih, do koder se je že izvedla rekonstrukcija obstoječega vodovoda s profilom DN150. Od tu dalje poteka nov vodovod DN150 do brvi čez Pevmico, kjer se uredi odcep za novo naselje. Priključek DN100 prečka Pevmico in poteka dalje v naselju ob robu dostopne ceste. S te veje se oskrbujejo novi objekti s sanitarno in požarno vodo, nanjo pa so navezani tudi zunanji hidranti. Za nove objekte se predvidi nove vodovodne priključke, ki so ustrezno dimenzionirani glede na vrsto objekta in njegove potrebe po pitni in požarni vodi. Vsi vodomerni jaški se nahajajo na vedno dostopnih mestih. Pri izvedbi vodovoda se upošteva vse normative, ki se nanašajo na oddaljenost vodovoda od ostalih komunalnih naprav, na mestih križanja se izvede dodatna zaščita cevi. V bližini vodovoda ni dovoljeno saditi dreves, ki lahko s koreninami poškodujejo cevi.

Za zagotavljanje protipožarne zaščite območja so predvideni nadzemni javni hidranti, ki morajo ustrezati Pravilniku o tehničnih normativih za hidrantno omrežje za gašenje požarov.

4.6.6 Oskrba s plinom

Za potrebe OPPN U Malnu je predviden razvod utekočinjenega naftnega plina in skladiščenje le tega. Razvod priključi na plinsko postajo, katero bo sestavljalo skladišče plina z dvema podzemnima cisternama kapacitete 2 x 5m³. Skladišče je predvideno na severnem delu obravnavanega območja, točna lokacija je razvidna iz grafičnih prilog.

4.6.7 Ravnanje z odpadki

Odpadke se zbira na za to predvidenih mestih – ekoloških otokih. V kompleksu so predvideni trije. Dostop do njih je urejen v skladu s cestno prometnimi predpisi in so dimenzionirani tako, da omogočajo dostop specialnih komunalnih tovornih vozil. Odjemna mesta so izgrajena tako, da onemogočajo premike v močnem vetru in so brez višinskih ovir za praznjenje zabojnikov.

4.6.8 Vodnogospodarske ureditve

Zaradi ureditve primerne dostopa do naselja bo potrebno na mestu sedanjega mostu izvesti nov most preko Pevmice. Ta bo dimenzioniran na visoke vode 100-letne povratne dobe z ustrezno varnostno višino. V sklopu izgradnje mostu je predvidena tudi ureditev navezave obstoječe struge na novo mostno odprtino. Za zagotovitev trajne poplavalne varnosti obravnavanega območja in preprečitev negativnih posledic, ki bi jih gradnja imela na vodni režim in stanje voda je potrebno izvesti določene ukrepe. Vse predvidene protierozijske in protipoplavalne ukrepe je potrebno izvesti pred začetkom gradnje stanovanjske cone.

4.6.9 Predvidene emisije in odpadki, ki lahko nastanejo pri izvedbi OPPN

Na obravnavanem območju OPPN so predvidene naslednje emisije in odpadki:

- nenevarni (komunalni) odpadki (podrobneje opisano v poglavju 11. Odpadki)
- odpadne komunalne vode (podrobneje opisano v poglavju 7. Podzemne vode)
- padavinske vode (podrobneje opisano v poglavju 6. Površinske vode)

- emisije snovi v zrak (podrobneje opisano v poglavju 9. Zrak)
- hrup (podrobneje opisano v poglavju 10. Hrup)

5. TLA

5.1 Zakonski okvir

- Zakon o varstvu okolja /ZVO-1-UPB1/ (Ur. l. RS, št. 39/06, 70/08)
- Zakon o prostorskem načrtovanju (ZPNačrt) (Ur. l. RS, št. 33/07)
- Zakon o ohranjanju narave - uradno prečiščeno besedilo /ZON-UPB2/ (Ur. l. RS, št. 96/04)
- Zakon o kmetijskih zemljiščih - uradno prečiščeno besedilo (ZKZ-UPB1) (Ur. l. RS, št. 55/03)
- Zakon o gozdovih (Ur. l. RS, št. 30/93, 67/02, 110/07)
- Uredba o vnosu nevarnih snovi in rastlinskih hranil v tla (Ur. l. RS, št. 68/96, 35/01, 29/04)
- Uredba o ravnanju z odpadki, ki nastanejo pri gradbenih delih (Ur. l. RS, št. 34/08)
- Uredba o ravnanju z odpadki (Ur. l. RS št. 34/08)
- Uredba o odlaganju odpadkov na odlagališčih (Ur. l. RS, št. 32/06, 98/07)
- Uredba o obremenjevanju tal z vnašanjem odpadkov (Ur. l. RS, št. 34/08)
- Uredba o mejnih, opozorilnih in kritičnih imisijskih vrednostih nevarnih snovi v tleh (Ur. l. RS, št. 68/96)
- Pravilnik o nalogah, ki se izvajajo v okviru obvezne občinske gospodarske javne službe odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske odpadne vode (Ur. l. RS, št. 109/07, 33/08)
- Pravilnik o obratovalnem monitoringu pri vnosu nevarnih snovi in rastlinskih hranil v tla (Ur. l. RS, št. 55/97)

5.2 Opis metode in izbranih meril

Vplive dodatne obremenitve tal smo ocenili na osnovi javno dostopnih podatkov in informacij pridobljenih s terenskim ogledom razmer ter ocene predvidenih posegov posamičnih dejavnosti predvidenega OPPN na obremenitve tal. Kriteriji za ocenjevanje dodatnih obremenitev tal so določeni na podlagi ocenjenega dodatnega onesnaževanja tal, ki ga bosta gradnja in obratovanje povzročila na samem območju predvidenega OPPN in vplivnem območju OPPN.

Tabela 2: Ocenjevalna lestvica vplivov na tla

OPISNA OCENA	RAZLAGA OCENE
A - ni vpliva/ vpliv je pozitiven	Splošno stanje in onesnaženost tal se zaradi izvedbe OPPN ne bosta spremenila ali pa bodo vplivi na tla pozitivni.
B - nebitven vpliv	Vpliv izvedbe OPPN na splošno stanje in onesnaženost tal bo nebitven. Mejne imisijske vrednosti snovi v tleh, ki jih določa Uredba o mejnih, opozorilnih in kritičnih imisijskih vrednostih snovi v tleh (Ur. l. RS 68/96), ne bodo presežene. Druge lastnosti tal (raba, pokritost z vegetacijo..) bodo v največji meri ostale nespremenjene.
C - nebitven vpliv zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov	Stanje tal se bo zaradi vpliva izvedbe OPPN v fizičnem in kakovostnem smislu zaznavno spremenilo, merljivi parametri, ki jih določa Uredba o mejnih, opozorilnih in kritičnih imisijskih vrednostih snovi v tleh (Ur. l. RS 68/96), bi bili lahko preseženi, raba, pokritost z vegetacijo in druge lastnosti tal bodo spremenjene. Z izvedbo učinkovitih omilitvenih ukrepov lahko pričakovane vplive omilimo, da postanejo posegi sprejemljivi.

OPISNA OCENA	RAZLAGA OCENE
D - bistven vpliv	Stanje tal se bo zaradi vpliva izvedbe OPPN v fizičnem in kakovostnem smislu zaznavno spremenilo, merljivi parametri, ki jih določa Uredba o mejnih, opozorilnih in kritičnih imisijskih vrednosti snovi v tleh (Ur. l. RS 68/96), so lahko preseženi. Raba, pokritost z vegetacijo in druge lastnosti tal bodo spremenjene. Z izvedbo omilitvenih ukrepov lahko pričakovane vplive omilimo, vendar kljub temu lahko pričakujemo poslabšanje stanja tal.
E - uničujoč vpliv	Ob izvedbi izvedbe OPPN lahko pričakujemo uničujoč vpliv na stanje tal. V fizičnem in kakovostnem smislu bo obremenitev na tla nesprejemljivo velika (npr. imisijske vrednosti večje od mejnih vrednosti določenih z zakonodajo, poseg na območje varovalnega gozda..). Izvedba OPPN je s stališča varovanja tal popolnoma nesprejemljiva.
X - ugotavljanje vpliva ni možno	Če ugotavljanje vplivov izvedbe načrtovanega OPPN na tla ni možno, se tak vpliv označi z X.

5.3 Okoljski cilji

Tabela 3: Okoljski cilji, kazalci in stanje za tla

CILJI	KAZALCI	STANJE
preprečitev morebitnega onesnaženja tal zaradi vpliva OPPN	<ul style="list-style-type: none"> vrsta uporabljene mehanizacije onesnažene zemljine med gradnjo stanje asfaltiranih površin in okolice objektov (olja na tleh, odpadki..) kontrola in redna menjava oljnih lovilcev 	<ul style="list-style-type: none"> območje predvidenega OPPN že nasuto tla na območju predvidenega OPPN niso bila izpostavljena intenzivnemu kmetijskemu izkoriščanju (vnašanje gnojil in zaščitnih sredstev) tla izven območja OPPN niso degradirana oz. kakorkoli poškodovana
ohranjanje obvodne vegetacije in razlivnih območij vodotoka Pevmica ter s tem zmanjšanje možnosti vodne erozije	<ul style="list-style-type: none"> Pojavnost erozije brežin in dna vodotoka 	
zmanjšana poškodovanost tal zunaj območja OPPN	<ul style="list-style-type: none"> stanje in sprememba kvalitete tal izven območja OPPN 	

5.4 Opis dejanskega stanja okolja

5.4.1 Uvod

Tla so pomemben element okolja, ki zaradi svoje kompleksnosti opravlja različne funkcije – so osnova za pridelavo hrane, hkrati pa so tudi tamponski sistem med viri onesnaženja (emisije iz prometa, morebitna manjša razlitja škodljivih snovi) in vodonosnimi sistemi (podtalnica in površinske vode). Vpliv na tla je odvisen od njihove geološke sestave, saj ta določa njihovo kemično sestavo in fizikalne lastnosti. Varovanje dobrega stanja tal je zelo pomembno tudi zaradi varovanja virov pitne vode in pridelave zdrave hrane. V sklopu poglavja Tla se podaja le splošne podatke, niso pa bile narejene natančne meritve onesnaženosti tal na obravnavani lokaciji.

5.4.2 Hidrogeološka zgradba

Osnovna značilnost geološke zgradbe območja Brd je prevlada fliša, ki so ga številni majhni vodotoki razrezali v gričevje. Le na skrajnem jugovzhodu in severu se pojavljajo odpornejše karbonatne kamnine. Fliša je dve tretjini. Po geološki zgradbi najmlajše kamnine so kvartarni nanosi v razširjenih dolinah vodotokov. Goriška Brda so po geološki strukturi tipična flišna krajina,

njihov fliš je mešanica peščenjaka, laporja in gline in se polagoma vzpenjajo v smeri od juga proti severu. V tej smeri sestavljajo glavna slemena, od katerih se odcepljajo številna manjša, tako da je celotna pokrajina preprejena s slemeni, ločenimi z vmesnimi dolinami. Vsa tri glavna slemena med seboj ločijo trije glavni briški vodotoki; Reka s pritokom Kožbanjšček, Birša s pritokom Oblenč in Pevmica s pritokom Grojnico. Zaradi nepropustnega fliša je rečna mreža zelo gosta in znaša 1,9 km na km². Ker so vodotoki kratki in brez obsežnega zaledja je njihova vodnatost odvisna od količine padavin. Razporeditev hrbtov in dolin je posledica tektonike, ki usmerja gosto hidrografsko omrežje. Vodotoki tečejo v glavnem proti jugozahodu. Fliš je v osnovi nepropusten, erozijsko neodporen in nagnjen k plazovitosti. Sestava fliša v Goriških Brdih ni enotna.

5.4.3 Pedološke značilnosti

Na širšem območju OPPN so glavni dejavniki, ki vplivajo na razvoj prsti so vodne razmere, relief in matična podlaga.

Pedološke lastnosti tal v Goriških Brdih so odvisne od kamninske podlage in podnebnih razmer. Fliš hitro prepereva in se spreminja v rodovitno prst, ki je zaradi precejšnje peščene primesi zelo primerna za rast vinske trte. V grobem lahko prsti v Goriških Brdih razdelimo na evtrična rjava tla na flišu ter rendzine na apnencih. Prvi tip tal absolutno prevladuje, medtem ko rendzine na apnencih najdemo predvsem v jugovzhodnem delu občine. Ob vodotokih se nahajajo obrečna oglejena tla. Podrobneje lahko pedološko zgradbo razdelimo na rjave prsti na flišu ter rjave prsti na nekarbonatnem flišu in apnencu, ki so primerna za sadovnjake, vinograde ter travnike. Aluvialne prsti v depresijah so primerne za rabo kot njive.

5.4.4 Kmetijske površine in gozdovi

Kmetijstvo je dejavnost, ki v Brdih, poleg gozdarstva, obsega površinsko najobsežnejša območja in se je v preteklosti razvila kot edina ali vsaj najpomembnejša gospodarska panoga za najštevilnejši del prebivalstva.

Raba tal v občini je po podatkih rabe kmetijskih zemljišč Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano 2983,7 ha kmetijskih zemljišč oziroma 41,5 % površine občine. Med kmetijskimi zemljišči v rabi prevladujejo vinogradi s 2020,1 ha (67,7 % glede na vse kmetijske površine), trajnih travnikov in pašnikov (17,1 %), sledijo intenzivni in ekstenzivni sadovnjaki (13,5 %). Zemljišča v zaraščanju predstavljajo 4,3 % vseh kmetijskih zemljišč. Večina vinogradov se pojavlja na nadmorskih višinah do 200 m, ostali so na višinah med 200 in 400 m, na višjih legah pa jih skorajda ni več.

Občina Brda spada pretežno v kmetijsko in primestno krajino (spodnja Brda), severni del (zgornja Brda) pa sega v gozdnato krajino. Kulturna krajina je že od nekdaj pod močnim vplivom človeka, zato so tudi gozdovi močno spremenjeni. Ohranjenih gozdov je zelo malo, zato imajo posebno biotopsko in estetsko vrednost (hrastovi sestoji). Trenutna poprečna gozdnatost je 49,3 %, vendar je ta v spodnjih Brdih le okoli 20 %, v zgornjih Brdih pa preko 60 %. Zgornja Brda so se v preteklih desetletjih močno zarasla, v spodnjih Brdih pa se še naprej pojavljajo potrebe za poseganje v gozdni prostor zaradi zaokroževanja kmetijskih zemljišč, v zadnjem času pa tudi zaradi urbanizacije.

Na samem območju OPPN ni gozdnih površin. Najbližji gozdovi so zahodno od območja OPPN, na območju strnjenih gozdov na pobočju Kuclja. V neposredni bližini sta združbi puhastega hrasta in črnega gabra.

Združba puhastega hrasta in črnega gabra je conalna združba submediteranskega območja in jo najdemo na različnih legah in nagibih na karbonatni podlagi. Tla so rendzine. Klima je submediteranska, letna količina padavin je 1250 mm in povprečna letna temperatura 12° C.

Diagnostična kombinacija rastlinskih vrst

Drevesna plast: črni gaber (*Ostrya carpinifolia*), puhasti hrast (*Quercus pubescens*), mali jesen (*Fraxinus ornus*).

Grmovna plast: *Cornus mas*, *Crataegus monogyna*, *Fraxinus ornus*, *Juniperus communis*, *Ostrya carpinifolia*, *Quercus pubescens*.

Zeliščna plast: *Asparagus tenuifolius*, *Brachypodium ruprestre*, *Dorycnium herbaceum*, *Sesleria autumnalis*.

Mahovna plast: *Hypnum cupressiforme*.

Sestojne oblike so različne, pretežno je mešan sestoj panjevca in semenovca. Drevesna plast je navadno visoka med šestimi in petnajstimi metri in ima pokrovnost med 80 in 90 %. Prav tako sta dobro razviti grmovna in zeliščna plast.

Gozd puhastega hrasta in črnega gabra je s stališča pridobivanja lesnih sortimentov nepomemben in ima predvsem varovalno vlogo, saj ščiti območje pred ujmami in tla pred erozijo. Po drugi svetovni vojni je bilo opuščenih veliko pašnikov, ki se danes postopoma zaraščajo z združbo puhastega hrasta in črnega gabra.

Združbo puhastega hrasta in črnega gabra uvrščamo v zvezo *Ostryo-Carpinion orientalis*. (Marinček, Čarni, Komentar k vegetacijski karti gozdnih združb Slovenije).

5.4.5 Onesnaženost tal

V projektu Raziskave onesnaženosti tal Slovenije v letu 2006 (Biotehniška fakulteta, Center za pedologijo in varstvo okolja, december 2007) so pridobili podatke o onesnaženosti, oziroma kakovosti tal na izbranih lokacijah. V novejših raziskavi za leto 2007 pa na območju občine ni bila vzpostavljena točka merilne mreže onesnaženosti tal. Tako je bila zadnja vzpostavljena točka na območju občine Brda v sklopu merilne mreže onesnaženosti tal leta 2006 v bližini naselja Slapnik v severnem delu občine. Vzorčna točka se nahaja na zaraščajočem terenu na zahodni strani grebena med Sočo (Plave) in Belim potokom oziroma Nozdim. Tla so zelo plitva, nevtralne reakcije in z dobro zasičenostjo z bazičnimi kationi, kar je značilno za evtrična rjava tla na flišu. Dobra dreniranost in zahodna ekspozicija pomenita ob plitvem talnem profilu zelo suho rastišče, manj primerno za kmetijsko rabo. Antropogeni izvor onesnaženja ni bil ugotovljen, vendar se je na vzorčni točki določila visoka vsebnost niklja (Ni), ki presega opozorilno vrednost predpisano z Uredbo o mejnih, opozorilnih in kritičnih imisijskih vrednostih nevarnih snovi v tleh (Ur. l. RS, št. 68/96). Vzrok temu je matična podlaga (geogeni izvor), kar potrjujeta tudi vsebnosti kobalta (Co) in kroma (Cr).

Na podlagi podatkov o onesnaženosti tal, ki so bili dobljeni na redkih in med seboj tudi zelo oddaljenih merilnih mestih, je izredno težko delati zaključke o stanju tal na širšem območju občine. Poglavitni dejavniki, ki pripomorejo k večji onesnaženosti tal, so kmetijstvo z vnosom gnojil v tla, promet in vnos nevarnih snovi v tla zaradi industrijske dejavnosti.

Kazalca onesnaženosti tal sta posredno lahko tudi poraba sredstev za zaščito rastlin in poraba mineralnih gnojil, za kar pa za posamezne občine ni na voljo dostopnih podatkov, so pa ti znani za območje Slovenije. V sedanjih obliki je kazalec zaradi nezanesljivih podatkov treba upoštevati samo kot začasen in ga bo treba v prihodnje izpopolniti. Poraba sredstev za varstvo rastlin v Sloveniji je

po letu 2000 precej stabilna z manjšimi letnimi nihanji. Glede na države EU je poraba sredstev za varstvo rastlin na hektar v Sloveniji v povprečju nekoliko večja, je pa podobna kakor v primerljivih državah s podobnimi vrstami gojenih rastlin in podobnimi pridelovalnimi razmerami. Za Slovenijo je značilen velik odstotek trajnih nasadov – sadovnjaki, vinogradi in hmeljišča, na katerih je poraba sredstev za varstvo rastlin (predvsem fungicidov) na hektar precej večja v primerjavi z uporabo pri žitu. Poraba mineralnih gnojil se je v Sloveniji v obdobju 1992–2004 zmanjšala za 16,7 %, pri čemer se stalno zmanjšuje od leta 1999. Manjšo porabo mineralnih gnojil na hektar pogojenih kmetijskih zemljišč gre pripisati zahtevam nitratne direktive in načelom dobre kmetijske prakse pri gnojenju, h katerim so zavezana kmetijska gospodarstva v zadnjih letih.

5.5 Ocena pričakovanih vplivov na okolje

Lokacije predvidenih posegov na območju OPPN za potrebe stanovanjske gradnje in storitvenih dejavnosti se držijo poselitvenih območij obravnavanega naselja Podsabotin in je načrtovane na trenutno neobdelanem kmetijskem zemljišču, ki v naravi trenutno predstavlja območje z nasutim materialom.

Na območju OPPN se bodo predvidoma izvajale naslednje aktivnosti, ki bi lahko vplivale na tla na območju OPPN ter v njegovi neposredni okolici:

- odstranitev krovnih plasti tal in njihova transport na začasno odlagališče na območju gradbišča ali na območja izven gradbišča,
- izkop nosilne zemljine in nadaljnjih plasti (dela na temeljih, zavarovanja gradbenih jam, itd.),
- izkopi zaradi komunalnega opremljanja zemljišč (izgradnja fekalne in padavinske kanalizacije, elektroenergetske omrežje, vodovodno omrežje...),
- dovoz, razprostiranje, utrjevanje materiala,
- gradnja objektov,
- asfaltiranje manipulativnih površin, parkirnih površin in prometnih povezav.

Vplivi na tla bodo skozi izvedbo OPPN največji v fazi, ko bodo potekala zemeljska in gradbena dela. Ti vplivi bodo kratkotrajni in bodo prenehali z zaključkom gradbenih del na omenjenem območju. Izvajanje posegov v območju urejanja OPPN ne bo imelo močnega vpliv na konfiguracijo terena ter ureditev zemeljskih mas, glede na obseg načrtovanih posegov, saj gre na celotni površini za ravninsko območje na katerem so bila izravnalna dela že izvedena v preteklosti. V tem sklopu izvedbe obravnavanega OPPN lahko pride tudi do onesnaženja vod in tal preko izlitja olj ali maziv iz gradbene mehanizacije in transportnih vozil, vendar takšen vir onesnaženja predstavlja vsako vozilo rednega prometa in vsak kmetijski obdelovalni stroj. Zaradi zmanjšanja vpliva obravnavanega OPPN na okoliška območja tovorna vozila med gradnjo ne smejo voziti ali obračati na travniških površinah na robovih območja s čimer se bo zmanjšalo vpliv na degradacijo tal v neposredni okolici OPPN.

Območje OPPN je prekrito z nasutim materialom. V manjšem delu bodo izgube nadomestili z zasaditvami prostih površin znotraj ureditvenega območja urejanja. Investitor bo zato ozelenil predele, ki bodo poškodovani in ob cestah zasadil drevje in grmovnice.

Vplivi na območju bodo po in ob izvedbi OPPN neposredno in trajno vplivali na spremembo sicer neobdelanih kmetijskih površin prekritih z nasutjem v območje stanovanjskih površin ter pripadajoče infrastrukture. Posredni vplivi bodo prisotni na sosednjih kmetijskih površinah, kjer bo prišlo zaradi OPPN do spremembe dovoznih poti za kmetijsko mehanizacijo in do spremenjenih pogojev za kmetijstvo. OPPN ne bo imel direktnega in ne daljinskega vpliva na gozdne površine, saj OPPN ne posega na gozdne površine, prav tako pa dejavnosti na območju OPPN ne bodo vplivale na gozdne površine. Vplivi na tla bodo največji ob gradnji objektov ter potrebne infrastrukture, kjer je potrebno upoštevati spodaj naštetih omilitvenih ukrepe.

Ocenjujemo, da bo vpliv izvedbe OPPN na tla **nebistven vpliv zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov (C)**.

Tabela 4: Pregled omilitvenih ukrepov za varstvo tal

Opis vpliva	Omilitveni ukrep	Možnost omilitve škodljivih vplivov	Izvajanje
Onesnaženje tal s škodljivimi snovmi (olja..)	Upoštevanje vseh tehničnih in zaščitnih ukrepov na gradbišču.	Zmanjšanje ali popolna preprečitev nevarnosti naključnega ali celo namernega onesnaženja tal med gradnjo.	V času gradbenih del. Za izvedbo je odgovoren izvajalec del.
Odstranitev rodovitnega, zgornjega dela tal (na območjih izven nasutih površin).	Namenska uporaba rodovitnega dela tal za sanacijo degradiranih površin ali na drugih območjih oz. za končno ureditev območja zelenih površin na območju OPPN.	Ohranitev in koristna uporaba prsti na drugih območjih in s tem posredno zmanjšanje vpliva posega na tla.	V času gradbenih del. Za izvedbo je odgovoren izvajalec del.
Razgaljenje in degradirane površine.	Po končanih zemeljskih delih je potrebno takoj začeti s sanacijskimi in zasaditvenimi deli na vseh razgaljenih površinah. Posege v tla je potrebno izvesti tako, da se prizadene čim manjše površine tal.	Z izvajanjem ukrepa bo omogočen takojšnji začetek ozelenitve poškodovanih površin.	V času gradbenih del. Za izvedbo je odgovoren izvajalec del.
Nepotrebna degradacija tal v okolici posegov.	Začasne prometne in gradbene površine je potrebno uporabiti infrastrukturne površine, ki že obstajajo ali so na njih tla manj kvalitetna, predvsem znotraj območja OPPN.	Lokacije začasnih odlagališč in prometnih površin bo možno najti predvsem na robovih območja OPPN.	V času gradbenih del. Za izvedbo je odgovoren izvajalec del.
Emisije prahu iz tal (posredno preko zraka) na okoliška tla.	S transportnih in gradbenih površin ter deponij gradbenih materialov je treba preprečiti emisije prahu z vlaženjem teh površin ob sušnem in vetrovnem vremenu	Z upoštevanjem omilitvenega ukrepa se bo prašenje in s tem vpliv zmanjšal.	V času gradbenih del. Za izvedbo je odgovoren izvajalec del.
Možno onesnaženje tal z olji in mazivi zaradi prometa motornih vozil med gradnjo na območju OPPN.	Vozne in parkirne površine naj se vodotesno utrdijo (asfalt, ...) in nagenejo proti iztokom, ki naj bodo opremljeni s peskolovi in lovilci olj ter speljane v meteorni kanalizacijski sistem.	Z ukrepom je možno nevarnost popolnoma preprečiti.	Ustrezno tehnično ureditev so dolžni zagotoviti investitorji in med gradnjo izvajalci del.
	V primeru, da se razlije ali razsuje škodljiva snov, je treba onesnaženo zemljo takoj odstraniti in jo shraniti v posode (sode ali podobno) ter preiskati v skladu z zahtevami Uredbo o ravnanju z odpadki in glede na rezultate odložiti na primernem urejenem odlagališču odpadkov oz. predati pooblaščenemu zbiralcu nevarnih odpadkov v nadaljnjo predelavo.	Z ukrepom je v primeru nesreče možno preprečiti nadaljnjo širjenje onesnaženja v tla in tako zmanjšati vpliv onesnaženja.	

5.6 Spremljanje kazalcev okolja (monitoring)

Med izvedbo omenjenega OPPN je potrebno spremljati:

- Površino in območje poseganja zaradi izvedbe OPPN
- Spremljanje dogodkov na gradbišču na podlagi gradbenega dnevnika (morebitna razlitja snovi, okvare strojev in poročilo o ukrepih ter uporabljena mehanizacija) zaradi morebitnega vpliva na poškodbo in onesnaženje tal
- Delež in razporeditev zelenih površin na območju „U Malnu“
- Stanje in kvaliteta tal izven območja OPPN(v neposredni okolici)

5.7 Skladnost OPPN s smernicami pristojnih nosilcev urejanja prostora in nosilcev javnih pooblastil, ki so vezana na tla

Smernice, ki bi se nanašale direktno na tla v času priprave OPPN niso bile izdane. Na območju OPPN je predvidena ustreznost ureditev tal, ki je v skladu s smernicami pristojnih nosilcev urejanja prostora in nosilcev javnih pooblastil, ki so vezana na ureditev tal tako direktno kot posredno (ureditev kanalizacije, ureditev zelenih površin, ohranjanje okolice OPPN). Začasne prometne in gradbene površine se bodo uporabile infrastrukturne površine in površine, na katerih so tla manj kvalitetna. Pri gradnji se bodo uporabila prevozna sredstva in gradbeni stroji, ki so tehnično brezhibni. Rodovitni del tal se bo namensko uporabil za sanacijo degradiranih površin. Po končanih zemeljskih delih se bodo takoj pričela sanacijska in zasaditvena dela na razgaljenih površinah. V času gradnje bo gradbišče omejeno na zemljišče, na katerem ima investitor pravico razpolaganja.

5.8 Skladnost OPPN z okoljskimi cilji

Posledica vsake gradnje v naravnem okolju je izguba tako vegetacijskega pokrova kot tudi prsti, zato je pomembno smotrno umeščanje dejavnosti v prostor. Ob uporabi ustrezne tehnične mehanizacije v času gradnje se ne pričakuje večjih vplivov plana na tla. Tako tudi ne bo prišlo do vnosa nevarnih snovi v tla. Dejavnosti, ki so predvidene znotraj območja urejanja, ne predstavljajo večje nevarnosti za onesnaženje tal. Odvajanje in čiščenje odpadnih komunalnih voda bo ustrezno urejeno s priklopom in izgradnjo čistilne naprave. Izvedba območja prav tako ne bo povzročila novih erozijskih procesov ali plazovitih območij. OPPN „U Malnu“ predvideva ureditev tal na način, ki je v skladu s zastavljenimi okoljskimi cilji.

5.9 Viri

- Tekstualni del OPPN, Arti inženiring d.o.o., Nova Gorica, maj 2009
- Slovenija – Pokrajine in ljudje, Založba Mladinska knjiga, 1998;
- Atlas okolja, ARSO, april 2009
- Kataster dejanske rabe kmetijskih zemljišč, grafične enote rabe kmetijskih gospodarstev in hidromelioracijska območja; Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano;

6. POVRŠINSKE VODE

6.1 Zakonski okvir

- Zakon o varstvu okolja /ZVO-1-UPB1/ (Ur. l. RS, št. 39/06, 70/08)
- Zakon o vodah (Ur. l. RS, št. 67/02)
- Uredba o kemijskem stanju površinskih voda (Ur. l. RS, št. 11/02)
- Uredba o kakovosti površinskih voda za življenje sladkovodnih vrst rib (Ur. l. RS, št. 46/02)
- Uredba o emisiji snovi in toplote pri odvajanju odpadnih vod v vode in javno kanalizacijo (Ur. l. RS, št. 47/05)
- Uredba o emisiji snovi pri odvajanju padavinske odpadne vode z javnih cest (Ur. l. RS, št. 47/05)
- Uredbo o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Ur. l. RS, št. 89/08)
- Pravilnik o odvajanju in čiščenju odpadne komunalne in padavinske vode (Ur. l. RS, št. 105/02, 50/04)
- Pravilnik o monitoringu stanja površinskih voda (Ur. l. RS, št. 10/09)
- Pravilnik o pitni vodi (Ur. l. RS, št. 19/04, 35/04)

6.2 Opis metode in izbranih meril

Vpliv izvedbe OPPN na obremenitve površinske vode so ocenjene na osnovi podatkov in informacij pridobljenih s terenskim ogledom razmer ter ocene vplivov predvidenih pripravljalnih oz. gradbenih del oz. obratovanja dejavnosti na območju na površinske vode. Kriteriji za ocenjevanje vplivov so določeni na podlagi ocenjenega dodatnega onesnaženja vode, ki ga bodo posegi predvideni z predlogom OPPN „U Malnu“ povzročili na vplivnem območju obravnavanega območja.

Tabela 5: Ocenjevalna lestvica vplivov na površinske vode

OPISNA OCENA	RAZLAGA OCENE
A - ni vpliva/ vpliv je pozitiven	Fizikalno-kemijsko stanje, poplavna ogroženost ter hidrološki režim potoka Pevmice in pritokov se zaradi izvedbe OPPN ne bo spremenilo ali pa bodo vplivi pozitivni.
B - nebitven vpliv	Vpliv izvedbe OPPN na fizikalno-kemijsko stanje, poplavno ogroženost ter hidrološki režim potoka Pevmice in pritokov bo nebitven. Mejne imisijske vrednosti snovi, ki jih določata Uredba o kemijskem stanju površinskih voda (Ur. l. RS, št. 11/02) in Uredba o kakovosti površinskih voda za življenje sladkovodnih vrst rib (Ur. l. RS, št. 46/02) ne bodo presežene. Hidrološki režim bo v največji meri ostal nespremenjen.
C - nebitven vpliv zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov	Fizikalno-kemijsko stanje, poplavno ogroženost ter hidrološki režim potoka Pevmice in pritokov bo spremenjen. Mejne imisijske vrednosti snovi, ki jih določata Uredba o kemijskem stanju površinskih voda (Ur. l. RS, št. 11/02) in Uredba o kakovosti površinskih voda za življenje sladkovodnih vrst rib (Ur. l. RS, št. 46/02) bi bile lahko presežene. Z izvedbo učinkovitih omilitvenih ukrepov lahko pričakovane vplive omilimo, da postane načrtovan OPPN sprejemljiv.
D - bitven vpliv	Poplavna ogroženost, stanje in hidrološki režim potoka Pevmice ter njegovih pritokov se bo zaznavno spremenilo. Mejne imisijske vrednosti v vodi bodo presežene ali pa bo hidrološki režim bistveno spremenjen, površine poplavne ogroženosti se bodo povečale. Z izvedbo omilitvenih ukrepov lahko pričakovane vplive omilimo, vendar kljub temu lahko pričakujemo splošno poslabšanje stanja na obravnavanem območju.

OPIŠNA OCENA	RAZLAGA OCENE
E - uničujoč vpliv	Ob izvedbi OPPN lahko pričakujemo uničujoč vpliv na površinske vode ter povečanje poplavne ogroženosti območja. V fizičnem in kakovostnem smislu bo obremenitev na površinske vode nesprejemljivo velika (npr. imisijske vrednosti večje od mejnih vrednosti določenih z zakonodajo, podrt hidrološki režim na širšem območju cone). Izvedba OPPN je s stališča varovanja površinskih voda popolnoma nesprejemljiva.
X - ugotavljanje vpliva ni možno	Če ugotavljanje vplivov OPPN na površinske vode ni možno, se tak vpliv označi z X.

6.3 Okoljski cilji

Tabela 6: Okoljski cilji, stanje, ukrepi in kazalci za površinske vode

CILJI	KAZALCI	STANJE
Preprečevanje onesnaževanja in spreminjanja struge potoka Pevmica	<ul style="list-style-type: none"> fizikalno-kemijska kakovost potoka Pevmica Pevmica je v 2-3. razredu (kategoriziran po metodologiji ARSO, sektor za upravljanje z vodami) 	<ul style="list-style-type: none"> neobstoječa fekalna kanalizacija na območju. neobstoječa meteorna kanalizacija na območju.
Hidrotehnična ureditev območja na način, da bo s tem zagotovljeno odvodnjavanje padavinskih voda ter ustrezna poplavne varnosti območja in okolice obravnavanega območja	poplavna ogroženost – višina in pogostost poplav ter območje, ki je poplavno	<ul style="list-style-type: none"> območje je v neposredni bližini potoka Pevmica poplavno območje

6.4 Opis dejanskega stanja okolja

6.4.1 Uvod

Voda je naravna dobrina, ki je pogoj za življenje na Zemlji. Voda v naravi nenehno kroži. Z izhlapevanjem prehaja v ozračje in se s padavinami vrača na zemeljsko površje, kjer se del vode porabi za življenjske združbe (zelena voda), del odteče v reke in v podzemlje (modra voda), del vode izhlapi. Slovenija je bogata z vodami, čeprav niso enakomerno prostorsko razporejene. Vodne površine v Sloveniji pokrivajo okoli 272 km², v geoloških enotah, ki lahko prevajajo in akumulirajo podzemno vodo, pa je okoli 50 m³/s dinamičnih zalog. Podobno kot se v večini evropskih držav, se tudi v Sloveniji v skladu z Okvirno vodno smernico uvaja celovito upravljanje z vodnimi viri. Prednostna naloga je odpravljanje škodljivih vplivov na vode, zagotavljanje vode primerne kakovosti vode za človeka in naravne ekosisteme ter ohranjanje biotske raznovrstnosti (<http://www.arso.gov.si/podrocja/vode/>).

6.4.2 Splošni opis površinskih voda na območju

Zaradi nepropustne kamninske podlage – fliša – je rečna mreža v občini zelo gosta in znaša 1,9 km na km². Ker so vodotoki kratki in brez obsežnega zaledja, je njihova vodnatost odvisna od količine padavin. Mnogi med njimi v sušnih poletnih mesecih, nekateri pa tudi pozimi, popolnoma presahnejo, struga pa se napolnijo šele ob izdatnejših padavinah. Običajno vsi vodotoki v spodnjem toku tečejo po ilovnati naplavini, ki je ponekod preveč mokrotna za kmetijsko obdelavo. Trije glavni briški vodotoki so Reka s pritokom Kožbanjščkom, Birša s pritokom Oblenčem in Pevmica s pritokom Grojnico. Sicer majhni vodotoki tečejo v glavnem proti jugozahodu. Na zahodu ob

državni meji med Slovenijo in Italijo teče vodotok Idrija, ki deli Brda od Beneške Slovenije. Izvira pod Kolovratom in nato teče proti jugovzhodu v Furlansko nižino, kjer se izliva v reko Ter. Idrija je bila v letu 2006 vključena v državno mrežo monitoringa kakovosti površinskih vodotokov v Sloveniji. Glede na meritve parametrov, ki so se ugotavljali pri izvajanju monitoringa letne povprečne vrednosti fizikalno-kemijskih parametrov na merilnem mestu v Golem Brdu niso presegale mejnih vrednosti, predpisanih z Uredbo o kemijskem stanju površinskih voda (Ur. l. RS, št. 11/02). Za vodotok je bilo ugotovljeno dobro kemijsko stanje. V Sloveniji je tako kot tudi v ostalih evropskih državah metodologija za ocenjevanje ekološkega stanja površinskih vodotokov v skladu z Direktivo o vodah 2000/60/ES še v pripravi. Ekološko stanje vodotokov v Sloveniji bo mogoče vrednotiti šele, ko bodo pripravljene ocenjevalne metode za vse biološke elemente kakovosti in različne pritiske.

Pevmica, ki je najbližji vodotok obravnavanemu območju OPPN, izvira severno od naselja Kojsko. Tekom toka se mu iz obeh bregov pridružijo številni manjši ali večji potoki (npr. Marmoršček, Gaber, Bruljing...)

Južno od območja OPPN vodotok poteka proti jugu in se ob državni meji usmeri proti vzhodu, kjer v bližini mejnega prehoda zopet zavije proti jugu na območje Italije.

6.4.3 Padavinski režim in poplavne površine

Preučevanje podnebja v Goriških Brdih otežuje pomanjkanje primerljivih podatkov. Vedrijan, edina meteorološka postaja najvišjega reda, ima na razpolago le podatke za obdobje med letoma 1961 in 1980. Količina padavin v občini narašča od morja proti notranjosti in z nadmorsko višino. Po podatkih za obdobje med letoma 1971 in 1980 dobiva Vedrijan letno 1695 mm padavin, Nova Gorica pa le 1538 mm. Višek padavin je v jesenskem času. Spomladi količina padavin neprestano narašča in je najvišja v juliju, kar je zelo pomembno za kmetovanje. V poletnih mesecih je prisotno pomanjkanje padavin, kar v posameznih letih povzroča sušo.

Slika 3: Prikaz poplavnih površin in območja lokacije OPPN

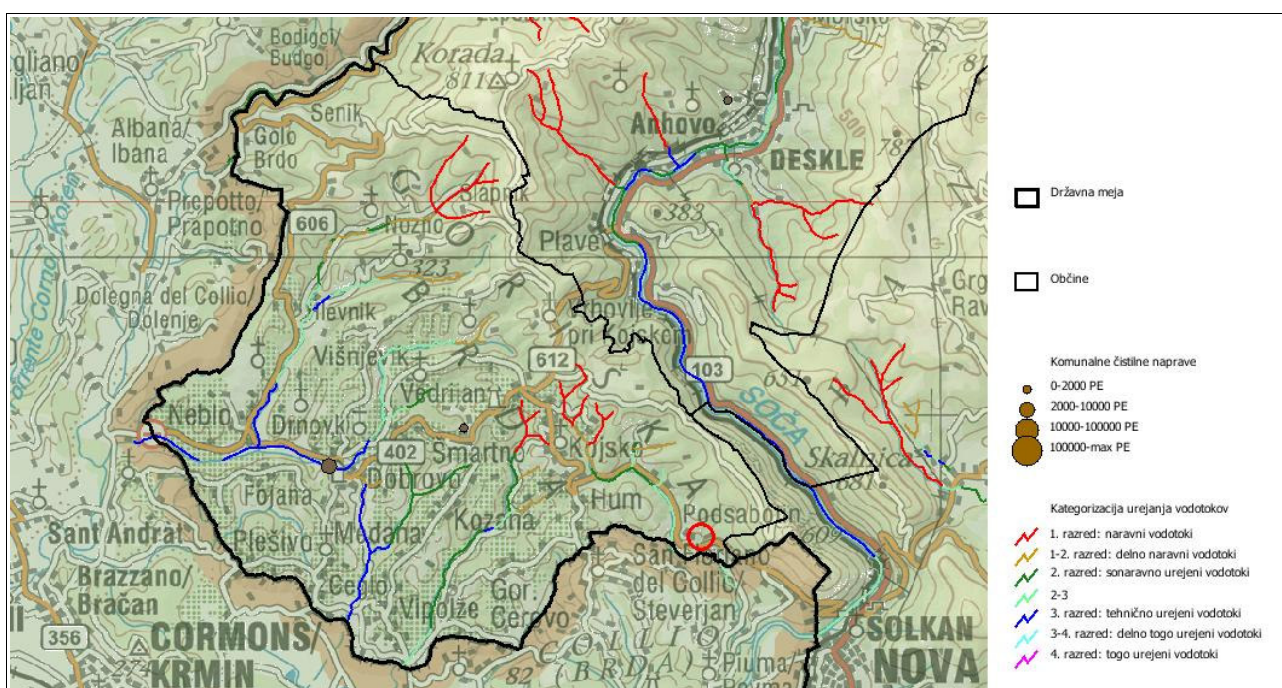
vir: Agencija RS za okolje, april 2009

Večina manjših vodotokov je občasnih in se napolnijo le ob večjem deževju. Zaradi nepropustne matične podlage je rečna mreža zelo gosta. Omenjeni vodotoki imajo opredeljene tudi razlivne površine, ki pa so omejene na ozek pas ob strugi. Znotraj teh poplavnih območij ni prisotne poselitve.

6.4.4 Kategorizacija in kakovost vodotokov

Kot je razvidno s spodnje slike so vodotoki na območju občine Brda v svojem zgornjem toku ohranjeni ter se tako uvrščajo v kategorijo naravnih vodotokov. Dolvodno prehajajo preko vseh razredov do kategorije delno togo urejeni vodotoki v katerem prehajajo na območje sosednje države Italije.

Kot je razvidno iz spodnje slike je vodotok Pevmica ob območju predlaganega OPPN uvrščen v 2-3 razred. Na podlagi Zakona o vodah je vodotok Pevmica uvrščen med vodotoke I. reda

Slika 4: Prikaz kategorizacije vodotokov, čistilne naprave in območje OPPN

vir: Agencija RS za okolje, april 2009

6.4.5 Odvajanje in čiščenje odpadnih vod

Kanalizacijsko omrežje za odvajanje in čiščenje odpadnih komunalnih vod je trenutno zgrajeno v naselju Dobrovo in naselju Kozana, kjer pa izvedena kanalizacija in še ne obratuje. Kanalizacijski sistemi se trenutno gradijo ali so načrtovani tudi v drugih naseljih občine, vendar do sedaj še niso bili dokončani in tudi ne obratujejo. Trenutno je v izgradnji sistem v naselju Medana. Kanalizacijsko omrežje v naselju Dobrovo se zaključi na čistilni napravi Dobrovo, ki se nahaja za vinsko kletjo, in je namenjena čiščenju tehnoloških odpadnih voda Vinske kleti Goriška Brda in komunalnih odpadnih voda. Z njo upravlja podjetje Vinska klet Gorišča Brda, njena kapaciteta pa znaša 2.400 PE.

V ostalih naseljih v občini odvajanje odpadnih voda ni ustrezno, saj se neprečiščene vode stekajo v vodotoke in podzemlje. Občina skladno s programi in občinskimi razvojnimi načrti letno povečuje investicije v ta segment infrastrukture. Padavinsko in odpadno vodo se odvaja ločeno, kjer je to ekonomsko upravičeno in tehnično možno. Padavinsko vodo se čim dlje zadrži na mestu, kamor je

padla, zaledne vode pa površinsko odvajajo mimo naselij do najbližjega površinskega odvodnika. Nove biološke čistilne naprave so predvidene v naselju Šmartno in Kozana. Odlaganje odpadnega blata iz čistilnih naprav pa je načrtovano na odlagališču Stara Gora. Ostale predvidene čistilne naprave so za naselja: Vrhovlje pri Kojskem, Kojsko-Hum, Podsabotin, Vedrijan, Višnjevnik, Hruševlje, Neblo, Zali Breg, Drnovk, Fojana, Plešivo, Medana, Ceglo, Vipolže, Dolnje Cerovo, Gornje Cerovo, Biljana.

Izvajalec javne službe odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode v Občini Brda je družba Vodovodi in kanalizacija Nova Gorica d.d. V skladu s predpisi na področju odvajanja komunalnih odpadnih voda, je pri zagotavljanju odvajanja in čiščenja odpadne in padavinske vode potrebno obravnavati vsa območja naselij ali delov naselij, v katerih stalno prebiva več kot 50 prebivalcev. V občini Brda je takšnih območij 39.

6.5 Ocena pričakovanih vplivov na okolje

Na celotnem območju občine je prisotno večje število površinskih vodotokov, ki pa so zaradi občasnega pomanjkanja padavin in brez obsežnega zaledja, različno vodnati, kar je značilno tudi za vodotok Pevmica. Večina manjših vodotokov je občasnih in se napolnijo le ob večjem deževju. Zaradi nepropustne matične podlage je rečna mreža zelo gosta, kar je prisotno tudi v pobočjih v bližini obravnavanega OPPN. Iz tega sledi, da je nihanje višine vode in pretoka vodotoka veliko.

Potok Pevmica poteka ob vzhodnem robu območja OPPN. Omenjeni OPPN v glavnem ne posega v potok Pevmico, bo pa zaradi zagotavljanja poplavalne varnosti potrebna izvedba manjših hidrotehničnih posegov v vodotok. Zato bodo mogoči kratkotrajni vplivi na kakovost vode in na spremembe sonaravne oblikovanosti potoka. Zaradi bližine vodotoka je možnost, da med fazo gradnje na omenjenem območju pride do kratkotrajnih neposrednih vplivov (kalnost vode), medtem ko se v kasnejšem času (po zaključku gradnje) ta možnost še zmanjša. Tako na vodotok Pevmica po končani gradnji ne bo neposrednih ali daljinskih vplivov.

Območje OPPN se nahaja na poplavalnem območju Pevmice. Gre za vodotok z značilnim hudourniškim značajem, ki je pretežno v naravnem stanju, obraščen z razmeroma gostim grmičevjem in drevjem. Leva brežina je že bila v preteklosti zaradi zagotavljanja protierozijskega delovanja na regionalno cesto urejena. Ta ureditev je zaradi zaraščenosti slabo vidna.

Na obravnavanem odseku je prevodnost same struge Pevmice ocenjeno $Q_{100} = 6,5 \text{ m}^3/\text{s}$. Na podlagi hidravličnega izračuna je razvidno da struga prevaja vode 100 – letne povratne dobe. Pri tem pretoku se voda razlije iz struge le na posameznih mestih, obseg poplavnih površin pa je majhen in omejen na ožji pas ob vodotoku (poplavalne površine so prikazane na grafični prilogi R.4).

Po ugotovitvah Hidrološko hidravlične analize vodnega režima, ki jo je izdelal Hydrotech je vpliv načrtovane gradnje ob upoštevanju predlaganih ukrepov za preprečitev zmanjšanja pretočnosti struge Pevmice nebitven. Tako gradnja in urejanje območja OPPN na predlagani lokaciji z vidika zagotavljanja poplavalne varnosti dopustna in sicer pod pogoji izvedbe predlaganih ukrepov, ki so oblikovani za varnostne višine premostitev, regulacijo vodotoka in stabilizacijo brežin.

Celotno območje je že nasuto in ob prej omenjenih ukrepih bo segalo nad poplavalno ravnjo zato na tem delu ne bo več nevarnosti pred poplavlami s povratno dobo 100 let. vir: Hidrološka hidravlična analiza, Hydrotech d.o.o., junij 2008

V začetni fazi izvedbe OPPN (gradnja objektov) predstavlja potencialni vir onesnaženja vod in tal, možnost izliti olj ali maziv iz gradbene mehanizacije in transportnih vozil, vendar tak vir onesnaženja predstavlja tudi vsako vozilo rednega prometa ali kmetijska mehanizacija.

V tem trenutku padavinskih vod zaradi lastnosti terena ni mogoče ponikati, prav tako pa jih ni mogoče peljati preko javnega kanalizacijskega sistema, saj na tem območju ni zgrajen. Za njih se zato izvede ločen sistem odvodnje, ki pa se bo pred vtokom v vodotok Pevmica združil s sistemom za odvodnjo prečiščenih odpadnih vod iz načrtovane čistilne naprave. Padavinske vode z asfaltiranih površin morajo biti speljane preko lovilca olja in peskolovov.

Zaledne vode s pobočja bodo ob stiku z območjem OPPN zbrane in vodene v vodotok Pevmica, tako da bo zmanjšana možnost erozije in poplavljanje terena zaradi vpliva zalednih vod.

Padavinska odpadna voda (čista voda) s streh predvidenih objektov se bo priključila na skupno meteorno kanalizacijo in se skupaj odvaja v odvodnik (Pevmica).

Delujoče kanalizacijsko omrežje je vzpostavljeno le v naselju Dobrovo, v naselju Kozana je zgrajeno, vendar še ne obratuje. V ostalih naseljih pa kanalizacijsko omrežje še ni vzpostavljeno.

Ocenjujemo, da bo vpliv izvedbe OPPN na površinske vode med obratovanjem: **nebistven vpliv zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov (C).**

Tabela 7: Pregled omilitvenih ukrepov za varstvo površinskih vod

Opis vpliva	Omilitveni ukrep	Možnost omilitve škodljivih vplivov	Izvajanje
Posegi znotraj OPPN lahko, ob neustrezni ureditvi, poslabšajo odtočne razmere padavinskih voda.	S predvidenimi posegi se obstoječe odtočne razmere padavinske in zaledne vode ne smejo poslabšati. Vsi objekti in pripadajoča komunalna infrastruktura morajo imeti ustrezno urejeno odvajanje meteorne vode. V primeru povečanega hipnega odtoka je potrebno predvideti zadrževalnike meteorne vode. Ob strugi vodotoka mora biti omogočen prost prehod.	Z ukrepom se poplavne razmere na območju OPPN ne bodo poslabšale, hkrati pa se ohranjajo obstoječe odtočne razmere.	Za izvedbo sta odgovorna projektant ter izvajalec del.
Neustrezno odvajanje odpadnih vod.	Ločeno odvajanje odpadnih komunalnih vod v kanalizacijo zaključeno s čistilno napravo.	Ukrep bo zmanjšal obremenitev površinskih potokov z odpadnimi vodami.	Kanalizacijski sistem na območju OPPN je dolžan izgraditi investitor.
Območje OPPN se nahaja na poplavnem območju Pevmice.	Izvedba protipoplavnih ukrepov (nasutje terena je že izvedeno) z izgradnjo novih premostitvenih objektov, katerih konstrukcija ne sme segati v pretočni profil visokih voda 100 letne povratne dobe s čimer bo preprečena gorvodna zaježitev ter s tem poplava gorvodnega območja ob vodotoku.	Ukrep bo zmanjšal poplavno ogroženost območja OPPN-ja zaradi visokih vod Pevmice.	V času izvedbe OPPN in v času priprave PGD, občina in investitorji.
Onesnaženje površinskih voda s cementom ali apnom.	Preprečevanje pranja delovnih strojev v vodotokih ali njihovi bližini.	Z ukrepom se bo zmanjšala možnost onesnaženja površinskih vodotokov.	V času gradbenih del. Za izvedbo je odgovoren izvajalec del.
Onesnaževanje površinskih voda z olji in mazivi iz mehanizacije.	Gradbena mehanizacija mora biti tehnično brezhibna, da ne prihaja do izteka olj in maziv v površinske vode.	Redni pregled mehanizacije in sprotno odpravljanje napak.	V času gradbenih del. Za izvedbo je odgovoren izvajalec del.

Opis vpliva	Omilitveni ukrep	Možnost omilitve škodljivih vplivov	Izvajanje
Odtekanje odpadne padavinske vode.	Odvodnjavanje padavinske vode iz utrjenih (asfaltirani) površin mora potekati preko lovilcev olj.	Z ukrepom se bo zmanjšala možnost onesnaženja površinskih vodotokov.	Za izvedbo je odgovoren investitor in izvajalec del v času gradnje in obratovanja.

Če bi ob zemeljskih delih prišlo do izlita olja ali goriva iz gradbenega stroja, naj tako kontaminirano zemljino takoj odstranijo, da se onesnaženje ne bi razširilo do potoka in jo ustrezno embalirano (v zaprte sode) predajo pooblaščenim organizaciji za ravnanje s takimi odpadki.

6.6 Spremljanje kazalcev okolja (monitoring)

Po izgradnji objektov na območju OPPN je potrebno redno spremljanje hidrološkega režima v potoku Pevmico ter dinamiko poplav na širšem območju OPPN.

6.7 Skladnost OPPN s smernicami pristojnih nosilcev urejanja prostora in nosilcev javnih pooblastil, ki so vezana na površinske vode

Smernice MOP, Agencija Republike Slovenije za Okolje s področja upravljanja z vodami nalagajo, da se z ureditvami ne poslabšuje stanje voda in vodni režim ter da se ohranjajo retenzijske sposobnosti območij. S posegi se ne sme zmanjšati varnost pred škodljivim delovanjem vode, omogočati pa se mora normalni pretok vode in stabilnost vodnih površin. Za podajo ocene poplavne varnosti in nujnih ukrepov je bila izdelana hidrološko – hidravlično analiza. Odvajanje odpadnih, komunalnih ter površinskih voda je na omenjenem območju brez ustrezne komunalne opremljenosti zato je rešeno z izgradnjo komunalnega omrežja za potrebe OPPN in izgradnjo čistilne naprave. Nekontrolirano odvajanje odpadnih voda v okolje je prepovedano. Na območju je predvidena tudi združitev sistema odvodnje meteorne vode in sistema fekalne vode in sicer malo pred iztokom v odvodnih, s čimer je zagotovljen skupen izpust kot ga navajajo smernice Urada za upravljanje z vodami.

V tekstualnem delu OPPN „U Malnu“ je varovanje voda upoštevano na način, da bodo vsi posegi v prostor načrtovani tako, da ne pride do čezmernega poslabšanja stanja vodnih teles površinskih voda. Projektne rešitve odvajanja in čiščenja padavinskih in komunalnih odpadnih voda bodo usklajeno z veljavno zakonodajo. Tekstualni del OPPN nalaga, da je potrebna izvedba protipoplavnih ureditev in da morajo biti vse odpadne vode speljane v čistilno napravo. V času gradnje je potrebno predvideti vse varnostne ukrepe in organizacijo na gradbiščih, da bo preprečeno onesnaženje površinskih voda in posledično tudi podtalnice, ki bi nastalo zaradi transporta, skladiščenja in uporabe tekočih goriv in drugih nevarnih snovi.

Tako lahko zaključimo, da je OPPN skladen s pridobljenimi smernicami pristojnih nosilcev urejanja prostora.

6.8 Skladnost OPPN z okoljskimi cilji

Zgoščanje dejavnosti znotraj poselitvenih območij omogoča primernejšo komunalno ureditev, ki zmanjša onesnaženost vodotokov. Izvedba OPPN „U Malnu“ z ustrezno protipoplavno ureditvijo ne bo vplivala na poslabšanje poplavne ogroženosti in dinamiko poplav. Prav tako je predviden ločen kanalizacijski sistem za odpadne komunalne in odpadne padavinske vode, s priključkom na čistilno napravo zgrajeno na območju OPPN. To bo vplivalo na izboljšanje oz. ohranitev kakovosti površinske vode. Iz navedenih razlogov je izvedba OPPN „U Malnu“ skladen z okoljskim ciljem.

6.9 Viri

- Tekstualni del OPPN, Arti inženiring d.o.o., Nova Gorica, maj 2009
- Slovenija – Pokrajine in ljudje, Založba Mladinska knjiga, 1998;
- Atlas okolja, ARSO, april 2009
- Hidrološka hidravlična analiza za OPPN „U Malnu“, Hydrotech, projektiranje in inženiring d.o.o., junij 2008

7. PODZEMNE VODE

7.1 Zakonski okvir

- Zakon o varstvu okolja /ZVO-1-UPB1/ (Ur. l. RS, št. 39/06, 70/08);
- Zakon o vodah (Ur. l. RS, št. 67/02);
- Uredba o emisiji snovi in toplote pri odvajanju odpadnih vod v vode in javno kanalizacijo (Ur. l. RS, št. 47/05);
- Uredba o emisiji snovi pri odvajanju padavinske odpadne vode z javnih cest (Ur. l. RS, št. 47/05);
- Uredba o standardih kakovosti podzemne vode (Ur. l. RS, št. 100/05);
- Pravilnik o kriterijih za določitev vodovarstvenega območja (Ur. l. RS, št. 64/04, 05/06);
- Pravilnik o monitoringu onesnaženosti podzemnih voda z nevarnimi snovmi (Ur. l. RS, št. 5/00);
- Pravilnik o imisijskem monitoringu podzemne vode (Ur. l. RS, št. 42/02);
- Pravilnik o pitni vodi (Ur. l. RS, št. 19/04, 35/04).

7.2 Opis metode in izbranih meril

Vplivi planiranih posegov na obremenitve podzemne vode so ocenjeni na osnovi podatkov in informacij pridobljenih s terenskim ogledom razmer ter ocene predvidenih pripravljalnih oz. gradbenih del oz. obratovanja dejavnosti na območju na podzemne vode. Kriteriji za ocenjevanje vplivov so določeni na podlagi ocenjenega dodatnega onesnaženja vode, ki ga bo OPPN povzročil na vplivnem območju obravnavanega območja.

Tabela 8: Ocenjevalna lestvica vplivov na podzemne vode

OPISNA OCENA	RAZLAGA OCENE
A - ni vpliva/ vpliv je pozitiven	Izvedbe OPPN ne bo poslabšala kakovosti podtalnice ali pa bodo vplivi pozitivni.
B - nebitven vpliv	Vpliv izvedbe OPPN na morebitno onesnaženje podtalnice bo nebitven. Mejne vrednosti za posamezne parametre po določbah Uredbe o standardih kakovosti podzemne vode (Ur. l. RS, št. 100/05) ne bodo presežene.
C - nebitven vpliv zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov	Izvedba OPPN bi povzročila preseganje mejnih vrednosti za posamezne parametre kakovosti podzemne vode po določbah Uredbe o standardih kakovosti podzemne vode (Ur. l. RS, št. 100/05), vendar lahko vplive omejimo z izvedbo učinkovitih omilitvenih ukrepov.
D - bistven vpliv	Izvedba OPPN bo povzročila preseganje mejnih vrednosti za posamezne parametre kakovosti podzemne vode po določbah Uredbe o standardih kakovosti podzemne vode (Ur. l. RS, št. 100/05). Vplive lahko z omilitvenimi ukrepi sicer omejimo, vendar lahko kljub temu pričakujemo poslabšanje kemijskega stanja podzemne vode.
E - uničujoč vpliv	Ob izvedbi OPPN lahko pričakujemo uničujoč vpliv na stanje podzemnih vod. V kemijskem smislu bo obremenitev na podzemne vode nesprejemljivo velika (imisijske vrednosti večje od mejnih vrednosti določenih z zakonodajo). Izvedba OPPN je s stališča varovanja podzemnih voda popolnoma nesprejemljiva.
X - ugotavljanje vpliva ni možno	Če ugotavljanje vplivov načrtovanega OPPN na podzemne vode ni možno, se tak vpliv označi z X.

7.3 Okoljski cilji

Tabela 9: Okoljski cilji, stanje, ukrepi in kazalci za podzemne vode

CILJI	KAZALCI	STANJE
ohranjanje kvalitete obstoječih vodnih virov in preprečevanje njihovega onesnaženja z novimi dejavnostmi in posegi v prostor	kakovost talne vode v obstoječih vrtinah in	<ul style="list-style-type: none"> Kemijsko stanje vodnega telesa podzemne vode Goriška Brda in Trnovsko Banjška planota je bilo v letu 2004 ocenjeno kot dobro.
zagotavljanje nemotene oskrbe občanov s kvalitetno pitno vodo	črpališčih pitne vode v bližini obravnavanega območja	<ul style="list-style-type: none"> Na območju občine se nahaja vodovarstveno območje vodnega vira Mrzlek, ki hkrati sega tudi v občine Ajdovščina, Renče-Vogrsko in MO Nova Gorica. V izdelavi je projekt varovanja vodnega vira Mrzlek in oskrba prebivalcev s pitno vodo na območju Trnovsko-Banjške planote in Goriških Brd. Pitna voda se trenutno črpa iz treh vrtin v Prelesju in prečrpava na Vrhovlje.

7.4 Opis dejanskega stanja okolja

7.4.1 Uvod

V poroznih kamninah se ob infiltriranju padavinske in površinske vode zadržujejo podzemne vode, ki močno presegajo prostornino vodnih teles na površju. Prostorska razporeditev podzemnih voda je odvisna predvsem od geološke zgradbe. Geološke enote Slovenije, ki lahko prevajajo in akumulirajo podzemno vodo, so vodonosniki z medzrnsko (3726 km²), razpoklinsko in kraško (12.644 km²) ter mešano poroznostjo (2993 km²). 893 km² (4,4 %) ozemlja Slovenije sestavljajo neprepustne kamnine. Glede na vrsto poroznosti in prepustnosti so procesi v vodonosnikih zelo različni. Hitrosti toka vode v slovenskih rekah se merijo v kilometrih na dan, hitrosti podzemne vode v vodonosnikih pa le v metrih (največ sto metrih na dan). Učinki onesnaženja in prevelikega izkoriščanja so zato zelo različni, najpogosteje se izražajo z veliko zakasnitvijo, dolgotrajen pa je tudi proces regeneracije.

Zaloge podzemnih voda so v Sloveniji prostorsko zelo neenakomerno razporejene. Skoraj dve tretjini zalog sta v njenem osrednjem delu, v porečju Save, najmanjše zaloge pa so na skrajnem severovzhodu države (porečje Mure). Kljub majhni površini (18,4 %) prispevajo vodonosniki z medzrnsko poroznostjo pomemben delež dinamičnih zalog podzemnih voda Slovenije (36,8 %). Količinsko pomembnejša je podzemna voda iz vodonosnikov z razpoklinsko in kraško poroznostjo (62 %). Dinamične zaloge podzemne vode v celoti po bilančnih podatkih iz leta 1995 znašajo 50,4 m³/s (Poročilo o stanju okolja v Sloveniji v letu 2002, ARSO).

7.4.2 Hidrogeološke razmere

Območje občine Brda je pretežno sestavljeno iz nepropustnega fliša, kar ima za posledico gosto rečno mrežo. Hidrografska mreža je odvisna od razporeditve hrbtov in dolin. Fliš dokaj na debelo prekriva apnence, v severozahodnem delu pa se debelina močno stanjša ali pa zaradi erozije povsem izgine. Tako pridejo pri Golem Brdu na površje tudi apnenci.

Območje plana sodi skladno s Pravilnikom o določitvi vodnih teles podzemne vode (Ur. l. RS, 63/02) v vodno telo podzemne vode Goriška Brda in Trnovsko Banjška planota, se nahaja v hribovitem, močno nagubanem območju. Razširjeno je na ozemlju porečij Idrijce, Vipave in Soče od Mosta na Soči do Nove Gorice. Vodno telo podzemne vode se nahaja v štirih tipičnih vodonosnikih. Prvi, kraški, zelo do malo skraseli je nizko do visoko izdaten. Drugi, malo skraseli

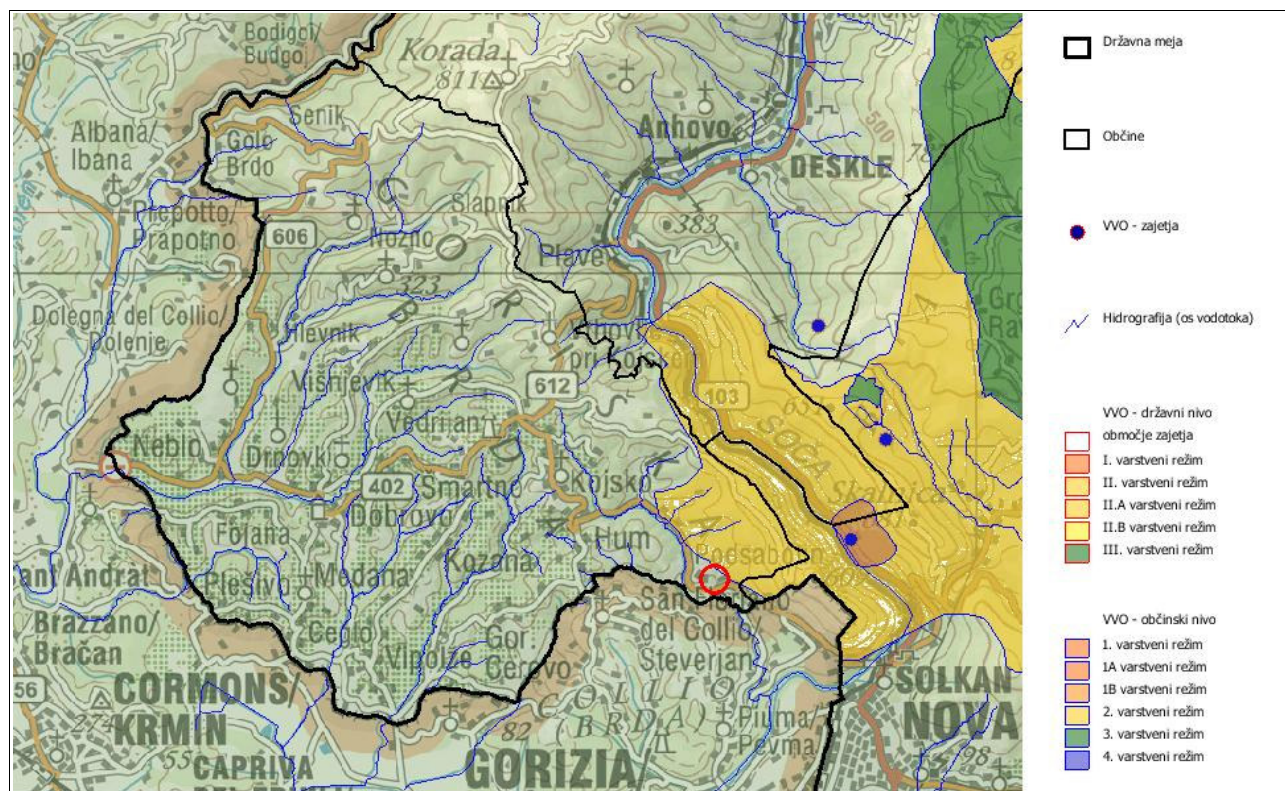
kraški in razpoklinski vodonosnik mezozojske starosti se nahaja v dolomitu. Je srednje do visoko izdaten. Tretji je medzrnski vodonosnik v prodno peščenih zasipih Soče, Vipave in drugih rek je in je nizko do visoko izdaten. Četrty, razpoklinski vodonosnik v flišnih plasteh je mezozojske do terciarne starosti. Gre za manjši vodonosnik z lokalnimi in omejenimi viri pitne vode. Najpomembnejša in izrazito prevladujoča količina vodnega telesa podzemne vode se nahaja v prvem in drugem vodonosniku. Drugi vodonosnik je povsod, kjer je v neposrednem stiku s prvim vodonosnikom, je tudi v hidravlični povezavi z njim in se napaja s podzemnimi dotoki iz njega. Kraški vodonosnik je značilno hidrodinamsko odprt. Kot je značilno za hidravlične sisteme v hribovitih, močno nagubanih območjih, je globina do podzemne vode zelo različna. V hribovitih predelih je gladina podzemne vode več 100 m globoko. V dolinah rek in ob stiku s flišnimi plastmi, ki predstavljajo hidravlično mejo, pa je podzemna voda zelo blizu površju in tudi prihaja na površje. Četrty vodonosnik je delno odprt delno zaprt. Vodonosne plasti nastopajo kot tanjše plasti med slabo do zelo slabo prepustnimi plastmi fliša ali kot pobočni nanosi na obrobju stika karbonatnih in flišnih masivov. Globina do podzemne vode je od 1 do 10 m.

7.4.3 Zajetja pitne vode in vodni viri

Občina ima z namenom varstva in ukrepov za zavarovanje vodnih zajetij sprejet Odlok o določitvi varstvenih pasov in ukrepov za zavarovanje vodnega zajetja Mrzlek ob Soči pri Novi Gorici (Uradno glasilo občin Nova Gorica, Tolmin in Ajdovščina, št. 7/84), ki velja tudi na območju Brd. Območje vodnega vira v občino Brda sega v njenem vzhodnem delu, predstavlja pa pomemben vodni vir za sedanjo ter bodočo oskrbo prebivalcev občine s kakovostno in stalno oskrbo s pitno vodo.

Glede na pomembnost vodnega vira Mrzlek, ki danes oskrbuje približno 60.000 prebivalcev s kakovostno pitno vodo, ga je vsekakor potrebno maksimalno zaščititi z ureditvijo ustreznega odvajanja in čiščenja odpadnih vod na tem območju. Z namenom zavarovanja omenjenega vodnega vira so tri primorske občine, MO Nova Gorica, Občina Brda in Občina Ajdovščina pristopile k skupnemu projektu Varovanje vodnega vira Mrzlek in oskrba prebivalcev s pitno vodo na območju Trnovsko-Banjške planote, Goriških Brd in Vipavske doline. Eden izmed ciljev projekta je zagotovitev zadostnih količin zdravstveno neoporečne pitne vode za prebivalce Trnovsko-Banjške planote, vse prebivalce Goriških Brd, prebivalce občine Števerjan v Italiji in prebivalce Vipavske doline.

Upravljavca sistemov za oskrbo s pitno vodo in javno službo oskrbe s pitno vodo na območju občine Brda opravlja podjetje Vodovodi in kanalizacija Nova Gorica d.d. Vodovodni sistem Brda pokriva območje občine Goriška Brda. Surova voda se črpa iz treh vrtin v Prelesju in nato prečrpava na Vrhovlje, kjer je postavljen peščen filter in se opravlja dezinfekcija s klorom. Kapaciteta filtrov je premajhna za potrebe vodovoda Brda, zato je voda ob nalivih kalna. Sanacija vodovoda Brda predvideva povezavo vodovoda Mrzlek do črpališča Prelesje.

Slika 5: Prikaz vodovarstvenih območij, zajetij in lokacija območja OPPN

vir: Agencija RS za okolje, april 2008

Kot je razvidno iz zgornje slike, obravnavan OPPN ne leži na vodovarstvenem območju.

7.4.4 Kakovost podzemne vode

Monitoring kakovosti podzemne vode se je v letih 2004 in 2005 v Sloveniji izvajal skladno z Uredbo o standardih kakovosti podzemne vode (Ur. l. RS, št. 100/05), v nadaljevanju kratko Uredba, ter skladno s Pravilnikom o imisijskem monitoringu podzemne vode (Ur. l. RS, 42/02). V letu 2005 je bil izdan Pravilnik o določitvi vodnih teles podzemne vode (Ur. l. RS, 63/02), ki je ozemlje Republike Slovenije razmejil na 21 vodnih teles podzemne vode. Območje občine Brda tako spada na področje vodnega telesa podzemne vode Goriška Brda in Trnovsko-Banjška planota, ki ga sestavljajo vodonosniki dveh različnih tipov, aluvijalni ter kraški in razpoklinski.

Znotraj vodonosnika je bilo vzpostavljenih devet merilnih mest znotraj šestih vodonosnih sistemov. Najbližje območju občine in tudi območju OPPN je merilno mesto Prilesje na desnem bregu reke Soče. Kemijsko stanje vodnega telesa podzemne vode se za vsako leto posebej določa na osnovi rezultatov monitoringa kakovosti podzemne vode. Na osnovi statistično obdelanih rezultatov monitoringa kakovosti podzemne vode ter ugotavljanja skladnosti pitne vode, ki izvira iz vodnega telesa Goriška Brda in Trnovsko-Banjška planota, se ocenjuje, da je bilo kemijsko stanje vodnega telesa v splošnem v letu 2004 in 2005 dobro. Izjema je merilno mesto Šempeter, kjer sta v letu 2005 standard kakovosti preseгла dva parametra, nitrati in orto-fosfati, zato je bila podzemna voda na tem merilnem mestu ocenjena kot neustrezna, na ostalih pa je bila ustrezna. Na vodnem telesu Goriška Brda in Trnovsko-Banjška planota v obdobju od leta 1998 do leta 2005 za noben parameter podzemne vode ni ugotovljen ni bil ugotovljen trend zviševanja ali zniževanja vsebnosti katerega od parametrov kemijskega stanja.

7.4.5 Viri onesnaženja

Onesnaženje voda obsega vnos nevarnih snovi in rastlinskih hranil. Izvor ima na točno določenih krajih ali pa vstopa v vodno telo iz razpršenih virov. Za onesnaževanje podzemne vode so predvsem ključni viri, ki izvirajo večinoma iz razpršenih virov (večinoma iz kmetijskega sektorja in urbaniziranih območij brez urejene komunalne infrastrukture. Razpršeni viri predstavljajo vnos rastlinskih hranil (zlasti dušika) in pesticidov. Druge razpršene vire predstavljajo vnosi iz atmosfere, iz onesnaženih območij, s cest, avtocest in drugih zazidanih površin.

Onesnaženje iz točkovnih virov predstavlja manjši delež onesnaženja. Viri so predvsem: direktni industrijski izpusti v vodotoke, izpusti iz obratov in naprav prehranske industrije, izpusti predelane odpadne vode iz komunalnih čistilnih naprav in obremenitve z urbaniziranih območij, ki nimajo urejenega čiščenja komunalnih odpadnih voda.

7.5 Ocena pričakovanih vplivov na okolje

Na območju OPPN se bodo predvidoma izvajale naslednje aktivnosti, ki bi lahko vplivale na podzemne vode na območju OPPN ter v njegovi neposredni okolici:

- odstranitev krovnih plasti tal ter njihova premestitev na začasno odlagališče na območju gradbišča ali na območja izven gradbišča,
- izkop nosilne zemljine in nadaljnjih plasti, dela na temeljih, zavarovanja gradbenih jam, itd.
- izkopi zaradi komunalnega opremljanja zemljišč (izgradnja fekalne in meteorne kanalizacije, elektroenergetske omrežje, vodovodno omrežje, itd.)
- dovoz, razprostiranje, utrjevanje materiala,
- gradnja objektov nad terenom,
- asfaltiranje manipulativnih površin, parkirnih površin in cestišča.

Možen vpliv na podzemne vode bo največji v času zemeljskih in gradbenih del. V času gradnje bo poseg v tla in posredno v podzemne vode posledica gradbenih del.

Na območju OPPN „U Malnu“ so predvidene stanovanjske stavbe, lokalne ceste, cevovodi, komunikacijska omrežja in elektroenergetski vodi. Območje OPPN ne leži na vodozbirnem območju, ki je opredeljen z odlokom. Pri gradnji cevovodov za odpadno vodo mora biti interno kanalizacijsko omrežje priključeno na javno kanalizacijsko omrežje ter zaključeno s čistilno npravo. Pred uporabo je treba preveriti vodotesnost internega in javnega kanalizacijskega omrežja s standardiziranimi postopki.

Vpliv na podzemne vode bodo skozi izvedbo OPPN je največji v fazi, ko bodo potekala zemeljska in gradbena dela. Ti vplivi bodo kratkotrajni in bodo prenehali z zaključkom gradbenih del na omenjenem območju. Izvajanje posegov v območju urejanja OPPN bo imelo vpliv ob razlitjih nevarnih snovi iz delovnih strojev in naprav, odvajanje onesnaženih padavinskih vod v podtalnico, čeprav lahko ta vir onesnaženja predstavlja vsako vozilo rednega prometa in vsak kmetijski obdelovalni stroj, ki je do sedaj deloval na območju obravnavanega OPPN območja.

Z izvedbo OPPN „U Malnu“ je predvidena ustrezna ureditev tal. Vse vozne površine bodo vodotesno utrjene z nameščenimi robniki, ustrezno nagnjene proti iztokom, ki bodo opremljeni z lovilci olj.

Travnate površine bodo od vozniških površin fizično ločene (nameščene ustrezne prepreke). Ob takšni ureditvi tal se možnosti onesnaženja tal in podtalnice zaradi razlitja olj ali goriva občutno zmanjša.

Odvajanje odpadnih komunalnih vod se zaključi na lokalni čistilni napravi kapacitete 400PE, ki je ustrezno dimenzionirana za predviden program na območju OPPN.

Ocenjujemo, da bo vpliv izvedbe OPPN na podzemne vode v času gradnje **nebistven vpliv zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov (C)**.

Tabela 10: Pregled omilitvenih ukrepov za varstvo podzemnih vod

Opis vpliva	Omilitveni ukrep	Možnost omilitve škodljivih vplivov	Izvajanje
Posredno onesnaženje tal in talnih voda med gradbenimi deli.	V čim večji meri naj se začasne prometne in gradbene površine (začasna odlagališča) uporabijo obstoječe infrastrukturne površine (ceste, parkirišča): te naj se določijo v načrtu organizacije ureditve gradbišča, ki ga izvajalec pripravi (in investitor potrdi) pred izvajanjem del. Transportni in gradbeni stroji, ki se bodo uporabljali med gradnjo morajo biti tehnično brezhibni in ustrezno vzdrževani.	Z ukrepi je mogoče učinkovito zmanjšati nevarnost delovne nesreče in posledično onesnaženja tal, od koder bi nevarne snovi lahko pronicale v podtalnico	Za izvajanje ukrepov je odgovoren izvajalec del med gradnjo.
Možnost razlivanja onesnaženih padavinskih vod v tla in pronicanje naprej v podtalnico.	Padavinske vode z voznih površin (vse površine, kjer se bodo premikala in zadrževala motorna vozila) naj bodo speljane direktno preko lovilcev olj v meteorni kanalizacijski sistem. Vozne in parkirne površine naj se vodotesno utrdijo (asfalt, ...) ogradijo z betonskimi robniki in nagnejo proti iztokom, ki naj bodo opremljeni s peskolovi in lovilci olj.	Ukrep je predpisan že v poglavju tla. Pravilno odvajanje onesnaženih padavinskih voda z utrjenih površin bo močno zmanjšalo obremenjevanje tal in talnih voda.	Upravitelj sistema oz. pooblaščen podjetje je dolžno redno pregledovati in čistiti lovilce olj. O tem je potrebno voditi dnevnik.

7.6 Spremljanje kazalcev okolja (monitoring)

Območje je izven vodovarstvenega območja zato monitoring ni potreben.

7.7 Skladnost OPPN s smernicami pristojnih nosilcev urejanja prostora in nosilcev javnih pooblastil, ki so vezana na podzemne vode

Z izvedbo OPPN „U Malnu“ je predvidena tudi ustrezna ureditev tal (vodotesna ureditev voznih površin), ki bo s stališča nevarnosti onesnaženja podzemne vode ohranila obstoječe stanje in je skladna s smernicami pristojnih nosilcev urejanja prostora in nosilcev javnih pooblastil, ki so vezana na podzemne vode (ureditev ločenega kanalizacijskega sistema za odpadne komunalne in odpadne padavinske vode, z ustreznim priključkom na čistilno napravo).

7.8 Skladnost OPPN z okoljskimi cilji

Zgoščanje dejavnosti znotraj poselitvenega območja omogoča primernejšo komunalno ureditev, večji delež prebivalstva priključenega na kanalizacijsko omrežje s tem pa pripomore k zmanjšanju možnosti onesnaženja talnih voda. Izvedba OPPN „U Malnu“ z ustrežno ureditvijo odvajanja komunalnih in padavinskih vod ne bo vplivala na poslabšanje kakovosti podzemnih vod, saj je predviden ločen kanalizacijski sistem za odpadne komunalne in odpadne padavinske vode, s priključkom na čistilno napravo, kar bo vplivalo na izboljšanje oz. ohranitev kakovosti površinske vode. Skupno kemijsko stanje vodnega telesa Goriška brda in Trnovsko-Banjška planota se zaradi izvedbe OPPN „U Malnu“ ne bo bistveno poslabšalo. Iz navedenih razlogov je izvedba OPPN „U Malnu“ skladna z okoljskim ciljem.

7.9 Viri

- Tekstualni del OPPN, Arti inženiring d.o.o., Nova Gorica, maj 2009

- Gams, I. (1996): Geografske značilnosti Slovenije, Založba Mladinska knjiga;
- Slovenija – Pokrajine in ljudje, Založba Mladinska knjiga, 1998;
- Atlas okolja, ARSO, april 2009
- Kataster dejanske rabe kmetijskih zemljišč, grafične enote rabe kmetijskih gospodarstev in hidromelioracijska območja; Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano;
- Slovenija – Pokrajine in ljudje, Založba Mladinska knjiga, 1998.

8. NARAVA

8.1 Zakonski okvir

Predpisi s področja varstva okolja in ohranjanja narave:

- Pravilnik o uvrstitvi ogroženih rastlinskih in živalskih vrst v rdeči seznam (Ur. l. RS, št. 82/02)
- Resolucija o Nacionalnem programu varstva okolja (Ur. l. RS, št. 2/06)
- Uredba o habitatnih tipih (Ur. l. RS, št. 112/03, 36/09)
- Uredba o okoljskem poročilu in podrobnejšem postopku celovite presoje vplivov in izvedbe planov na okolje (Ur. l. RS, št. 73/05)
- Uredba o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah (Ur. l. RS, št. 46/04 109/04, 84/05, 115/07, 96/08, 36/09)
- Zakon o ohranjanju narave /ZON – UPB2/ (Ur. l. RS, št. 96/04)
- Zakon o varstvu okolja /ZVO-1 -UPB1/ (Ur. l. RS, št. 39/06)

Predpisi s področja urejanja prostora

- Odlok o strategiji prostorskega razvoja Slovenije (Ur. l. RS, št. 76/04)
- Pravilnik o vsebini, obliki in načinu priprave občinskega prostorskega načrta ter pogojev za določitev območij sanacij razpršene gradnje in območij za razvoj in širitev naselij (Ur. l. RS 99/07)
- Uredba o prostorskem redu Slovenije (Ur. l. RS, št. 122/04)
- Zakon o prostorskem načrtovanju (Ur. l. RS, št. 33/07)

8.2 Določitev okoljskih ciljev in vrednotenje vplivov izvedbe plana

8.2.1 Izhodišča in okoljski cilji

Okoljski cilji plana izhajajo iz mednarodnih in državnih programskih dokumentov ter veljavnih pravnih predpisov (zakoni, uredbe in pravilniki) s področja ohranjanja biotske raznovrstnosti in urejanja prostora. V tabeli 11 navajamo okoljske cilje, ki se nanašajo na ohranjanje sestavin biotske raznovrstnosti.

Tabela 11: Pregled okoljskih ciljev plana za OPPN „U Malnu“ Podsobotin
(v nadaljevanju območje urejanja OPPN).

CILJI	KAZALCI	STANJE
Resolucija o Nacionalnem programu varstva okolja (Ur. l. RS, št. 2/06)		
– Ohranjanje visoke stopnje biotske raznovrstnosti tudi z ohranjanjem ali doseganjem ugodnega stanja ogroženih vrst in habitatnih tipov.	Številčnost populacij posameznih zavarovanih živalskih vrst ter delež in stopnja ohranjenosti habitatnega tipa, ki se prednostno ohranja.	Na območju urejanja OPPN imamo podatke o prisotnosti nekaj zavarovanih vrst in habitatnem tipu, ki se prednostno ohranja v ugodnem stanju.
Strategija ohranjanja biotske raznovrstnosti v Sloveniji (MOP, 2002)		
– Ohranitev ekosistemov skozi ohranjanje ugodnega stanja habitatnih tipov.	Ohranjenost prisotnega habitatnega tipa, ki se ohranja v ugodnem stanju.	Na območju urejanja OPPN se nahaja habitatni tip, ki se ohranja v ugodnem stanju. Gre za srednjeevropska črna jelševja ob tekočih vodah (HT 91E0*).
– Ohranitev ugodnega stanja vseh domorodnih živalskih vrst.	Številčnost populacij domorodnih zavarovanih živalskih vrst.	Na območju urejanja OPPN se pojavlja nekaj zavarovanih vrst iz skupine rib in ptic.

8.2.2 Metode ugotavljanja in vrednotenja vplivov izvedbe plana na okolje

Ocenjevanje vplivov izvedbe plana je bila izvedena glede vpliv posegov na habitatne tipe, rastlinske in živalske vrste, ki so uvrščeni na posamezne sezname zaščitene vrste ali območij, ki se jih v skladu z Zakonom o ohranjanju narave /ZON-UPB2/ (Ur. l. RS, št. 96/04) ohranja v ugodnem stanju. Vpliv predvidenih posegov smo ocenili na osnovi stanja narave ugotovljenih iz naravovarstvenih smernic ter terenskih ogledov območja. Vplivi izvedbe plana se vrednotijo na podlagi posledic plana na okoljske cilje z uporabo meril vrednotenja predpisanih z Uredbo o okoljskem poročilu in podrobnejšem postopku celovite presoje vplivov izvedbe planov na okolje (Ur. l. RS 73/05). Skladno z omenjeno Uredbo se vrednotenje vplivov plana na uresničevanje okoljskih ciljev ugotavlja v velikostnih razredih od ocene A do ocene X. Razlaga posameznih ocen pri vrednotenju vplivov plana na okoljsko sestavino narava je navedena v tabeli 12.

Ocenjevanje vplivov izvedbe plana je običajno razdeljeno na tri dele glede na:

- vpliv na biotsko raznovrstnost (rastlinske in živalske vrste, habitatni tipi, ekološko pomembna območja in posebna varstvena območja- Natura območja),
- vpliv na naravne vrednote,
- vpliv na zavarovana območja.

Iz kazalcev stanja ohranjenosti narave, izpeljanih iz Nacionalnega programa varstva okolja, lahko izpeljemo naslednja merila vrednotenja vplivov plana:

- povečanje ali zmanjšanje obsega habitatnih tipov, ki se prednostno ohranjajo v ugodnem stanju,
- krepitev ali upadanje populacij nekaterih (ogroženih in indikatorskih) rastlinskih in živalskih vrst,

V našem primeru ocena vplivov na naravne vrednote in zavarovana območja ne bo podana, saj omenjena območja na vplivnem območju urejanja OPPN niso prisotna.

Vrednotenje vplivov plana na uresničevanje okoljskih ciljev plana se ugotavlja v velikostnih razredih, ki so prikazani v tabeli 12.

Tabela 12: Lestvica velikostnih razredov vplivov izvedbe planov na biotsko raznovrstnost.

Razred učinka	Oprelitev razreda učinka
A	ni vpliva oziroma pozitiven vpliv
B	vpliv je nebistven
C	vpliv je nebistven zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov
D	vpliv je bistven
E	vpliv je uničujoč
X	ugotavljanje vpliva ni možno

8.3 Opis dejanskega stanja okolja na območju OPN

8.3.1 Opis obstoječega izhodiščnega stanja okolja in njegove obremenjenosti

Celotno območje urejanja OPPN „U Malnu“ Podsabotin meri približno 1,3 ha in sega v dve katastrski občini (k.o. Podsabotin in k.o. Kojsko). Na vzhodu predstavlja fizično mejo območja regionalna cesta (Nova Gorica-Dobrovo), na zahodnem delu območja urejanja je z gozdom porasel hrib Kucelj, od severa proti jugu na vzhodnem delu območja urejanja pa teče potok Pevmica. Na jugu je območje urejanja omejeno s potjo z mostom (brvjo) čez potok. Na območju urejanja sta tudi dva opuščena objekta (mlin). Prostorsko je na območju urejanja OPPN predvideno območje stanovanj. Šlo bo za gradnjo stanovanjske soseske- niza večstanovanjskih objektov in manjših dvodružinskih objektov z vso potrebno infrastrukturo.

Območja urejanja OPPN se nahaja izven naravovarstvenih območjih, najbližje takšno območje je oddaljeno več kot kilometer.

8.3.2 Prikaz stanja okolja in njegovih delov s kazalci stanja okolja

Na področju narave imamo v Sloveniji uveljavljenih le nekaj kazalcev stanja okolja (ARSO, 2005). To so: ogrožene rastlinske in živalske vrste, poškodovanost gozdov in osutost dreves, pokrovnost in raba tal, varovana območja narave, velikost populacij izbranih vrst ptic. Ti kazalci so za presojo na območju plana presplošni, saj ne podajajo prave slike stanja okolja saj so podani na ravni širšega območja. Kljub temu pa za območje urejanja OPPN na podlagi nekaterih omenjenih kazalcev vsaj približno lahko prikažemo stanje okolja.

Ogrožena rastlinska ali živalska vrsta je tista, za katero ugotovimo, da se njena številčnost zmanjšuje v taki meri, da lahko na nekem območju delno ali v celoti izgine (ARSO 2005). Poznamo več meril ogroženosti: izumrla vrsta (Ex), domnevno izumrla vrsta (Ex?), prizadeta vrsta (E), ranljiva vrsta (V), redka vrsta (R), vrsta zunaj nevarnosti (O), neopredeljena vrsta (I) in premalo znana vrsta (K). Na območju urejanja OPPN se nahaja nekaj zavarovanih vrst, ki sodijo v eno izmed kategorij ogroženosti (grba, primorska podust, rjavi srakoper itd.).

Kazalec pokrovnost in raba zemljišč prikazuje stanje in razvoj rabe zemljišč v pokrajini in gospodarjenju s prstjo kot naravnim virom. Kazalec za Slovenijo med letoma 1995 in 2000 kaže zelo majhne spremembe v pokrovnosti in rabi zemljišč. To obdobje je prekratko za podajanje bistvenih sprememb rabe zemljišč, saj uporabljena metodologija zaznava le večje spremembe. Območje urejanja OPPN po metodologiji Corine Land Cover (CLC 2006) (3. nivo) predstavlja rabo zemljišča kot kmetijske površine drobnoposestniške strukture in v manjši meri kot listopadni gozd (ARSO, april 2009).

Varovana območja narave vključujejo zavarovana območja in območja omrežja Natura 2000. Območja Natura 2000 so v Sloveniji določena z Uredbo o posebnih varstvenih območjih (Ur. l. RS, št. 49/04, 110/04, 59/2007, 43/2008) na podlagi direktive o pticah (SPA) in direktive o habitatih (SCI). Na območja urejanja OPPN ni prisotnih posebnih varstvenih območij in zavarovanih območij.

Poškodovanost gozdov in osutost dreves, ni primeren kazalec, saj na območju urejanja ni prisotnih območij gozdov. Enako velja za kazalec Velikost populacij izbranih vrst ptic, saj za območje urejanja nimamo točnega podatka o številu ter velikosti populacij prisotnih vrst ptic.

8.4 Biotska raznovrstnost

8.4.1 Rastlinske in živalske vrste ter habitatni tipi (ogrožene in zavarovane vrste ter habitatni tipi, ki se prednostno ohranjajo v ugodnem stanju)

Za območje urejanja OPPN imamo podatke o prisotnosti nekaterih zavarovanih vrst in habitatni tip, ki se prednostno ohranja v ugodnem stanju.

Na območju urejanja OPPN se tako nahajajo nekatere zavarovane živalske vrste, ki imajo več naravovarstvenih statusov oziroma statusov ogroženosti. Na tem mestu izpostavili dve posebno zanimivi in pomembni vrsti:

– **grba** (*Barbus plebejus*)

Živi v jatah v hitro tekočih vodah. Starejše grbe so samotarke, mlajše živijo v manjših jatah ob brežinah. Ogrožena je zaradi črpanja gramoza in izginevanja prodnatih plitvin, kjer se hrani in odlaga ikre. Zaradi regulacijskih posegov najrazličnejših oblik izginevajo tudi plitvine za zarod in mladice.

a) Po Pravilniku o uvrstitvi ogroženih rastlinskih in živalskih vrst v rdeči seznam (Ur. l. RS 82/02) velja za prizadeto vrsto (E);

b) Vrsta je tudi glede na Zakon o ratifikaciji Konvencije o varstvu prosto živečega evropskega rastlinstva in živalstva ter njihovih naravnih življenjskih prostorov (Bernska konvencija) (Ur. l. RS 17/99) uvrščena v Dodatek IV (prepoved uporabe metod odvzemanja rib in rakov z eksplozivi in strupi);

c) Glede na Direktivo Sveta 92/43/EGS z dne 21. maja 1992 o ohranjanju naravnih habitatov ter prostoživečih živalskih in rastlinskih vrst je grba uvrščena v Dodatek II (živalske in rastlinske vrste, pomembne za EU, za ohranjanje katerih je treba določiti posebna ohranitvena območja);

d) Glede na Uredbo o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah (Ur. l. RS 46/04, 109/04, 84/05, 115/07, 96/08, 36/09) je vrsta uvrščena prav tako v dve prilogi: 2=varstvo habitata vrste, ki je domorodna na območju Republike Slovenije.

– **rjavi srakoper** (*Lanius colurio*)

V nižinah in sredogorju je rjavi srakoper še vedno pogosta vrsta; manjka le na povsem urbanih in kmetijsko najbolj intenzivno obdelanih območjih ter predelih s strnjenim gozdom. Pri nas je v kulturni pokrajini v nižinah v zadnjih desetletjih postajal vse bolj in bolj redek. Izginja iz zamočvirjenih predelov, ki jih osušujejo.

a) Po Pravilniku o uvrstitvi ogroženih rastlinskih in živalskih vrst v rdeči seznam (Ur. l. RS 82/02) velja za ranljivo vrsto (V1); V1 je podkategorija kategorije V, v katero se uvrstijo vrste, za katere je verjetno, da bodo v bližnji prihodnosti prešle v kategorijo prizadete vrste, če bodo dejavniki ogrožanja delovali še naprej; vrste, ki so splošno razširjene in imajo zadovoljivo populacijo vendar obstaja nevarnost, da bodo zaradi sprememb v življenjskem prostoru postale ogrožene

b) Glede na Uredbo o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah (Ur. l. RS 46/04, 109/04, 84/05, 115/07, 96/08, 36/09) je vrsta uvrščena v dve prilogi: 1a= varstvo vrste, ki je domorodna na ozemlju Republike Slovenije, 2a=varstvo habitata vrste, ki je domorodna na območju Republike Slovenije;

c) Glede na Konvencijo o varstvu prostoživečega evropskega rastlinstva in živalstva ter njihovih naravnih življenjskih prostorov (Bernska konvencija) (Ur. l. RS 17/99) je vrsta uvrščena v Dodatek III (zavarovane živalske vrste).

Na območju urejanja OPPN se nahaja habitatni tip, ki se prednostno ohranja v ugodnem stanju in sicer srednjeevropska črna jelševja ob tekočih vodah (HT91E0*, 44.3). Poleg habitatnega tipa imamo za območje urejanja OPPN še podatke o prisotnosti nekaterih zavarovanih vrst rib in ptic.

Slika 6: Habitatni tip srednjeevropska črna jelševja ob tekočih vodah (91E0*) in reka Pevmica, kot ugoden habitat zavarovanih ribjih in ptičjih vrst.

8.4.1.1 Ribe

Za potok Pevmica, ki se nahaja na območju urejanja OPPN imamo podatke o prisotnosti vrst: soška postrv (*Salmo marmoratus*), primorska podust (*Chondrostoma genei*) in grba (*Barbus plebejus*) (ZRSVN 2008).

8.4.1.2 Ptiči

Na območju urejanja OPPN imamo podatke o prisotnosti dveh zavarovanih vrst ptic in sicer rjavi srakoper (*Lanius colurio*) in siva pastirica (*Motacilla cinerea*).

8.5 Ocena pričakovanih vplivov na izvedbo plana

V tem poglavju okoljskega poročila presojamo pričakovani vpliv spremembe rabe na biotsko raznovrstnost (živalske in rastlinske vrste, habitatni tipi) ter kumulativne vplive. Vpliva na ekološko pomembne območja, posebna varstvena območja, območja naravnih vrednot in zavarovana območja na širšem območju urejanja OPPN ne ocenjujemo, ker ta niso prisotna.

8.5.1 Ocena pričakovanih vplivov na biotsko raznovrstnost (ogrožene in zavarovane vrste ter habitatni tipi, ki se prednostno ohranjajo v ugodnem stanju)

Znotraj območja urejanja OPPN so podatki o prisotnosti zavarovanih vrst: soška postrv, primorska podust, grba, rjavi srakoper in siva pastirica. Na severnem delu območja urejanja se tudi nahaja habitatni tip, ki se v skladu z Uredbo o habitatnih tipih (Ur. l. RS, št. 112/03, 36/09) prednostno

ohranja v ugodnem stanju. Gre za habitatni tip srednjeevropska črna jelševja ob tekočih vodah (HT 91E0*, 44.3)). Omenjeni habitat se nahaja neposredno ob potoku Pevmica, ki hkrati predstavlja tudi pomemben habitat za navedene zavarovane živalske vrste. Medtem ko je preostali del območja urejanja že predhodno degradiran, na nekaterih območjih tudi nasut s prstjo in je s tem biotsko manj raznolik. V območje struge potoka in sam habitatni tip se bo posegalo minimalno, le na območjih dveh premostitev in na delih kjer se bodo izvajali protipoplavni ukrepi. Večjega škodljivega vpliva na prisotne zavarovane vrste in habitatni tip, ki se prednostno ohranja ne pričakujemo, vendar le ob izvedbi določenih omilitvenih ukrepov.

Vpliv na biotsko raznovrstnost (ogrožene in zavarovane vrste ter habitatni tipi, ki se prednostno ohranjajo v ugodnem stanju) ocenjujemo z oceno nebitven vpliv zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov (ocena C).

8.5.2 Kumulativni vplivi izvedbe plana na okolje

Območje urejanja OPPN „U Malnu“ Podsabotin je smiselno umeščeno v prostor, površinsko ne predstavlja obsežnega posega v prostor (pribl. 1,3 ha) in je hkrati umeščeno v dokaj urbanizirano območje naselja. Občinski prostorski načrt Občine Brda (OPN) ne načrtuje večjih sprememb namenske rabe, večinoma bo šlo za spremembe v območja stanovanj, tudi na širšem območju urejanja OPPN se tako v okviru OPN načrtuje le nekaj manjših sprememb namenske rabe v območja stanovanj. Kumulativnega vpliva izvedbe plana OPPN na okolje tako ne pričakujemo.

8.6 Omilitveni ukrepi

Tabela 13: Pregled omilitvenih ukrepov podanih za območje urejanja OPPN.

Št. ukrepa	Omilitveni ukrep	Razlaga izogiba škodljivega vpliva ali njegovega zmanjšanja	Ocena ustreznosti in verjetnosti uspešnosti izvedbe ukrepa	Izvedljivost ukrepa
1	Vsa dela na vodotoku naj se izvajajo izven drstitvenega obdobja , ki traja za: - soško postrv od 1. novembra do 31. januarja; - primorsko podust od 1. marca do 31. maja; - grbo od 1. maja do 30. junija.	Ohranitev potoka kot ugodnega habitata za zavarovane vrste rib (soška postrv, primorska podust, grba).	Ukrep je potrebno upoštevati pri pripravi izvedbenih prostorskih aktov.	Ob ustreznem načrtovanju je ukrep izvedljiv. Upoštevajo naj ga programski dokumenti prostorskega načrtovanja.
2	Pri urejanju Pevmice v območjih dveh premostitev naj se pragove načrtuje tako, da bodo omogočali prehod vsem v vodotoku živečim vrstam . Pri gradnji premostitev in objektov je potrebno preprečiti vnos odpadnega gradbenega materiala ob in v strugo vodotoka .	Ohranitev potoka kot ugodnega habitata za vse v in ob vodotoku živeče vrste.	Ukrep je potrebno upoštevati pri pripravi izvedbenih prostorskih aktov.	Ob ustreznem načrtovanju je ukrep izvedljiv. Upoštevajo naj ga programski dokumenti prostorskega načrtovanja.
3	V Pevmici naj se ohranja tolmune, prodnato dno in obrečna zarast , torej čimbolj naravno stanje vodotoka in bregov.	Ohranitev obstoječega stanja potoka kot ugodnega habitata za soško postrv in sivo pastirico.	Ukrep je potrebno upoštevati pri pripravi izvedbenih prostorskih aktov.	Ob ustreznem načrtovanju je ukrep izvedljiv. Upoštevajo naj ga programski dokumenti prostorskega načrtovanja.
4	V visoko desno brežino Pevmice	Ohranitev obstoječega	Ukrep je potrebno	Ob ustreznem

Št. ukrepa	Omilitveni ukrep	Razloga izogiba škodljivega vpliva ali njegovega zmanjšanja	Ocena ustreznosti in verjetnosti uspešnosti izvedbe ukrepa	Izvedljivost ukrepa
	(med p P18 in P20) naj se z ureditvami ne posega.	stanja brežine in struge Pevmice kot ugodnega habitata za prisotne zavarovane vrste.	upoštevati pri pripravi izvedbenih prostorskih aktov.	načrtovanju je ukrep izvedljiv. Upoštevajo naj ga programski dokumenti prostorskega načrtovanja.
5	Ob Pevmici naj se ohranja obstoječo drevesno zarast, nizke zarasti ob potoku naj se ne odstranjuje. Odmrlo in ne vitalno drevje, ki zmanjšuje pretočnost vodotoka naj se odstrani. Na mestih dveh premostitev naj se lesna zarast odstranjuje v času izven gnezditvene sezone rjavega srakoperja , ki traja med 15. marcem in 30. julijem.	Ohranjanje ugodnega stanja habitatnega tipa HT 91E0*, pretočnosti vodotoka in ugodnih gnezditvenih razmer za rjavega srakoperja.	Ukrep je potrebno upoštevati pri pripravi izvedbenih prostorskih aktov.	Ob ustreznem načrtovanju je ukrep izvedljiv. Upoštevajo naj ga programski dokumenti prostorskega načrtovanja.
6	Erozijsko ogrožena mesta naj se zavarujejo s kamnito zložbo , uporabi naj se lokalni kamniti material.	Zaščita območja pred erozijo.	Ukrep je potrebno upoštevati pri pripravi izvedbenih prostorskih aktov.	Ob ustreznem načrtovanju je ukrep izvedljiv. Upoštevajo naj ga programski dokumenti prostorskega načrtovanja.

* HT 91E0*- srednjeevropska črna jelševja ob tekočih vodah

8.7 Načini spremljanja stanja

Splošno spremljanje stanja ohranjenosti narave vključuje spremljanje stanja živalskih vrst, njihovih habitatov, habitatnih tipov, ekološko pomembnih območij, posebnih varstvenih območij in ekosistemov. Nalogo zagotavljanja spremljanja splošnega stanja narave ima Ministrstvo za okolje in prostor, izvaja pa jo Zavod RS za varstvo narave. Spremljanje stanja v času posega in po izvedenem posegu je dolžan zagotoviti investitor oziroma njegov zunanji izvajalec, ki je za to usposobljen in opravlja delo bazičnih raziskav na področju monitoringa. Neposredni nadzor v naravi skladno z 155. členom Zakona o ohranjanju narave (Ur. l. RS, št. 96/04-ZON-UPB2, 61/05-Zdru-1) izvajajo inšpektorji in naravovarstveni nadzorniki.

Pri izvedbi posegov v okolje pa mora spremljanje stanja v primeru gradnje in po njej zagotoviti tudi investitor. Predlagamo, da se spremljanja stanja narave zagotovi za vse tiste dele načrta, pri katerih smo vplive na biotsko raznovrstnost ocenili z oceno C, torej so zanje potrebni omilitveni ukrepi.

Tabela 14: Predlagani kazalci za spremljanje stanja

Kazalec	Obdobje in območje izvedbe
Ohranitveno stanje habitatnega tipa, ki se prednostno ohranja v ugodnem stanju (HT 91E0*) in zavarovanih živalskih vrst, ki so prisotna na območju urejanja OPPN.	Potrebno je zagotoviti monitoring stanja habitatnega tipa in prisotnih zavarovanih vrst med in po gradnji.

8.8 Skladnost načrta OPPN z okoljskimi cilji s področja narave

Vsak poseg v prostor pomeni določen pritisk na okolje. Za ohranitev biotske raznovrstnosti je potrebno smiselno umeščanje dejavnosti v prostor, kar pomeni, da se izogne območjem, ki imajo velik pomen pri ohranjanju raznovrstnosti (Natura območja, ekološko pomembna območja...) oz. se načrtuje posege, ki ne bodo ogrozili teh območij. Predviden plan se nahaja izven vseh naravovarstvenih območij, se pa na območju nahaja nekaj zavarovanih vrst in habitatni tip, ki se prednostno ohranja, zato je potrebno upoštevati nekaj omilitvenih ukrepov, da se bo na območju ohranjala prisotna biotska raznovrstnost. Vpliv izvedbe OPPN na opredeljene okoljske cilje plana na naravo bo ob izvedbi omilitvenih ukrepov nebitven. Načrt OPPN „U Malnu“ Podsabotin v skladu z okoljskimi cilji.

8.9 Viri

- Atlas okolja (http://gis.arso.gov.si/atlasokolja/profile.aspx?id=Atlas_Okolja_AXL@Arso, april 2009)
- Naravovarstveni atlas (<http://www.naravovarstveniatlas.si/ISN2KJ/profile.aspxid=N2K@ZRSVN>, april 2009)
- Bertok M., Budihnan N., Povž M., 2003. Strokovne osnove za vzpostavljanje omrežja Natura 2000. Ribe (Pisces), piškurji (Cyclostomata) raki desteronožci (Decapoda). Končno poročilo. Zavod za ribištvo, november 2003
- Geister I. 1995. Ornitološki atlas Slovenije. Razširjenost gnezdilki, DZS, Ljubljana
- Gooders J., 1998. Priročnik ptiči Slovenije in Evrope. Založba Mladinska knjiga, Ljubljana.
- Jogan N, Kaligarič M., Leskovar I., Seliškar A., Dobravec J. 2004. Habitatni tipi Slovenije – tipologija 2004, RS, ARSO, Ljubljana
- Naravovarstvene smernice za Občinski podrobni prostorski načrt „U Malnu“ Podsabotin, št. 5-III-569/2-O-08/KBACG, Zavod RS za varstvo narave, Območna enota Nova Gorica, 23.12.2008
- Naravovarstvene smernice za Občinski podrobni prostorski načrt „U Malnu“ Podsabotin, usklajevalni sestanek na terenu dne 4.3.2009, št. 5-III-116/4-O-08/ACG, Zavod RS za varstvo narave, Območna enota Nova Gorica, 05.03.2009

9. ZRAK

9.1 Zakonski okvir

- Zakon o varstvu okolja /ZVO-1-UPB1/ (Ur. l. RS, št. 39/06, 70/08);
- Zakon o graditvi objektov - uradno prečiščeno besedilo /ZGO-1-UPB1/ (Ur. l. RS, št. 102/04, 14/05 – popr.);
- Uredba o ukrepih za ohranjanje in izboljšanje kakovosti zunanjega zraka (Ur. l. RS, št. 52/02);
- Uredba o žveplovem dioksidu, dušikovih oksidih, delcih in svincu v zunanjem zraku (Ur. l. RS št. 52/02, 18/03, 121/06);
- Uredba o benzenu in ogljikovem monoksidu v zunanjem zraku (Ur. l. RS, št. 52/02)
- Uredba o emisiji snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja (Ur. l. RS, št. 31/07, 70/08)
- Uredba o ozonu v zunanjem zraku (Ur. l. RS, št. 8/03);
- Sklep o določitvi območij in stopnji onesnaženosti zaradi žveplovega dioksida, dušikovih oksidov, delcev svinca, benzena, ogljikovega monoksida in ozona v zunanjem zraku (Ur. l. RS, št. 72/03);
- Pravilnik o prvih meritvah in obratovalnem monitoringu emisije snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja ter o pogojih za njegovo izvajanje (Ur. l. RS, št. 70/96, 71/00, 99/01, 17/03);
- Resolucija o nacionalnem programu varstva okolja 2005-2012 (ReNVPO) (Ur. l. RS, št. 2/06)
- Pravilnik o monitoringu kakovosti zunanjega zraka (Ur. l. RS, št. 36/07)
- Pravilnik o učinkoviti rabi energije v stavbah (Ur. l. RS, št. 93/08)

9.2 Opis metode in izbranih meril

Obstoječe stanje onesnaženosti zraka na območju je bilo določeno s pomočjo javno dostopnih podatkov državnega monitoringa za zrak. Ocena pričakovanega vpliva na okolje je pogojena predvsem z zakonsko določenimi mejnimi vrednostmi (kazalci) v povezavi z obsegom spremembe vpliva glede na obstoječe stanje. Ocena vpliva na okolje je odvisna tudi od odnosa širše javnosti in ocenjevalca do nekega elementa oz. sestavine okolja.

Tabela 15: Ocenjevalna lestvica vplivov na zrak

OPISNA OCENA	RAZLAGA OCENE
A - ni vpliva/ vpliv je pozitiven	Izvedba OPPN na kakovost zraka ne bo imela negativnih vplivov oz. učinkov ali pa bodo ti pozitivni.
B - nebistven vpliv	Izvedba OPPN bo imela na kakovost zraka nebistven vpliv. Zakonsko predpisane mejne imisijske vrednosti onesnaževal v zraku ne bodo presežene, načrtovan OPPN bodo tudi v skladu z drugimi okoljskimi cilji.
C - nebistven vpliv zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov	Izvedba OPPN bo imela vpliv na kakovost zraka. Zakonsko predpisane mejne imisijske vrednosti onesnaževal v zraku bi bile zaradi izvedbe OPPN lahko presežene, načrtovan lokacijski načrt pa je lahko tudi v nasprotju s posameznimi okoljskimi cilji v zvezi z zrakom. Vse vplive OPPN na zrak se lahko z izvedbo učinkovitih omilitvenih ukrepov omeji in s tem poseg naredi sprejemljiv.

OPISNA OCENA	RAZLAGA OCENE
D - bistven vpliv	Izvedba OPPN bo na zrak vplivala bistveno. Zakonsko predpisane mejne imisijske vrednosti onesnaževal v zraku bodo zaradi izvedbe OPPN presežene, načrtovan OPPN pa bo lahko tudi v nasprotju s posameznimi drugimi okoljskimi cilji v zvezi z zrakom. Vse vplive OPPN na zrak se lahko z izvedbo omilitvenih ukrepov sicer omeji, vendar lahko kljub temu pričakujemo poslabšanje kakovosti zraka.
E - uničujoč vpliv	Izvedba OPPN bo imela na kakovost zraka uničujoč vpliv. Stanje zraka se bo izjemno poslabšalo, zakonsko predpisane mejne vrednosti bodo presežene, katerikoli drug vpliv (neposredni, daljinski, kumulativni ali sinergijski) bo popolnoma nesprejemljiv, posledice načrtovanega OPPN pa so tudi v popolnem nasprotju z okoljskimi cilji v zvezi z zrakom.
X - ugotavljanje vpliva ni možno	Ugotavljanje vplivov načrtovanega OPPN na kakovost zraka ni možno.

9.3 Okoljski cilji

Tabela 16: Okoljski cilji, kazalci in stanje za zrak

CILJI	KAZALCI	STANJE
Ohranitev kvalitete zraka na sedanjem nivoju, pod mejnimi oz. ciljnim imisijskimi vrednostmi za SO ₂ , PM ₁₀ , CO, NO _x , NO ₂ , Pb, benzen in ozon.	<ul style="list-style-type: none"> Emisije SO₂, PM₁₀, CO, NO_x, NO₂, Pb, benzen in ozon. delež objektov priključenih na daljinsko ogrevanje, plin ali biomaso 	<ul style="list-style-type: none"> območje je odmaknjeno, kakovost zraka je dobra, onesnažen zrak doteka predvsem iz Padske nižine. Cestni promet (števna mesta-PLDP) v občini je največji na odseku Gonjače-Dobrovo in znaša 3.400 vozil. Promet je predvsem lokalnega značaja, občasno povečanje gostote prometa pa je predvsem povezano s turistično dejavnostjo.

9.3.1 Kazalci vplivov izvedbe OPPN na onesnaženje zraka

Kazalci vplivov izvedbe OPPN na onesnaženje zraka so pogojeni z zakonsko določenimi mejnimi vrednostmi za posamezna onesnaževala zraka. Mejne vrednosti za posamezna onesnaževala v zraku so za vsa območja v Sloveniji določene z Uredbo o žveplovem dioksidu, dušikovih oksidih, delcih in svincu v zunanjem zraku (Ur. l. RS, št. 52/02, 121/06), Uredbo o benzenu in ogljikovem monoksidu v zunanjem zraku (Ur. l. RS, št. 52/02), Uredbo o ozonu v zunanjem zraku (Ur. l. RS, št. 8/03) ter Uredbo o arzeniu, kadmiju, živem srebru, niklju in policikličnih aromatskih ogljikovodikih v zunanjem zraku (Ur. l. RS, št. 56/06).

9.4 Opis dejanskega stanja okolja

9.4.1 Uvod

Človek s svojo posredno ali neposredno aktivnostjo izpušča v zrak snovi, ki lahko škodljivo učinkujejo na zdravje ljudi in na okolje. Globalni pojav tanjšanja ozonske plasti in segrevanje ozračja, ki povzročata škodljive učinke na zemlji, zajemata celotno atmosfero, od prizemnega sloja troposfere do celotne stratosfere. Drugi procesi, ki vodijo do škodljivih učinkov na zemlji, pa so krajevno bolj omejeni in se odvijajo v troposferi oziroma v njeni prizemni plasti do nekaj kilometrov nad zemljo (<http://www.arso.gov.si/podro~cja/zrak/>).

9.4.2 Klimatski podatki

Goriška Brda so najsevernejše submediteransko območje v Sloveniji. Kljub temu, da niso v direktnem kontaktu z morjem so tu prisotne vse značilnosti submediteranskega podnebja. Na

območju Goriških Brd pade celo več padavin (v poprečju 1.500 mm na leto) kot na samem obmorskem območju, niso pa enakomerno porazdeljene čez vse leto (največ padavin pade pozno spomladi in jeseni). Poletja so vroča in suha. Značilne so poletne nevihte. Občutek mraza daje ponekod močna burja, ki pa v zadnjih letih ni tako izrazita. Pozimi so vdori burje bolj pogosti. Kar 217 dni v letu je temperatura nad 10°C. Zaradi reliefne razgibanosti terena in vdorov toplega morskega zraka ali vlažnega zraka (megla po dolinicah), izpostavljenosti burji prihaja do zelo različnih mikrolokacijskih značilnosti, ki jih domačini upoštevajo tako v kmetijstvu kot pri poselitvi (vir: Analiza stanja in teženj v prostoru občine Brda, VOI d.o.o. Ajdovščina, marec 2007).

9.4.3 Kakovost zraka na širšem območju OPPN

Območje občine Brda je skladno z Uredbo o ukrepih za izboljšanje kakovosti zunanega zraka (Ur. l. RS, št. 52/02) in Sklepom o določitvi območij in stopnji onesnaženosti zaradi žveplovega dioksida, dušikovih oksidov, delcev, svinca, benzena, ogljikovega monoksida in ozona v zunanjem zraku (Ur. l. RS, št. 72/03) razporejeno na območje z oznako SI4 (Območje Goriške, Notranjsko-Kraške in Obalno-Kraške statistične regije).

Ocena onesnaženosti zraka v Sloveniji v letu 2007 (Kakovost zraka v Sloveniji v letu 2007, ARSO, 2008) je bila narejena na podlagi rezultatov rednega monitoringa kakovosti zunanega zraka po posameznih območjih v letu 2007. Slovenija je razdeljena v štiri območja (cone) in dve poseljeni območji (aglomeraciji). Za območje SI4, kamor spada tudi celotna občina Brda, je bila kakovost zraka v letu 2007 sledeča (glej tabelo 17):

Tabela 17: Raven koncentracije onesnaževal na območju SI 4 v letu 2007

Oznaka območja	SO ₂	NO ₂	PM ₁₀	CO	O ₃	Benzen	Pb
SI 3	5	5	1	5	1	N	-

Opomba:

- oznaka 1 za preseženo mejno vrednost + dopustno odstopanje,
- oznaka 2 za koncentracijo med mejno vrednostjo in mejno vrednostjo + dopustnim odstopanjem,
- oznaka 3 za koncentracijo med zgornjim pragom za ocenjevanje in mejno vrednostjo,
- oznaka 4 med spodnjim in zgornjim pragom ocenjevanja,
- oznaka 5 pod spodnjim pragom ocenjevanja,
- oznaka – pomeni, da na območju ni meritev onesnaževala, ker po predhodni oceni niso potrebne.
- N - na območju ni meritev onesnaževala, ker po predhodni oceni niso potrebne, razen pri meritvah ozadja v območju
- SI3 (Krvavec, Iskrba).

Vir: Kakovost zraka v Sloveniji v letu 2007, ARSO, 2008

Za obravnavano lokacijo (naselje Hum), ki ni v državni mreži spremljanja kakovosti zraka, ni natančnih podatkov o stanju zraka. Najbližje merilno mesto je v Novi Gorici, ki je od obravnavane lokacije oddaljeno približno 5 km, zato lahko predvidevamo da bi bili podatki za obravnavano območje podobni. Vsekakor pa je stanje zraka posledica emisij zaradi cestnega prometa, ogrevanja stanovanjskih, obrtnih in industrijskih objektov na območju občine Brda in širše.

Koncentracija SO₂, NO₂, NO_x, CO je bila leta 2007 pod spodnjim ocenjevalnim pragom, koncentracija PM₁₀ delcev je bila v prekoračenem zgornjem ocenjevalnem pragu, večkrat pa je bila prekoračena koncentracija ozona (predvsem v toplih dneh poletnih mesecev).

9.4.4 Emisijski viri in emisije na območju občine Brda

V skladu s Pravilnikom o prvih meritvah in obratovalnem monitoringu emisije snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja ter o pogojih za njegovo izvajanje (Ur. l. RS, št. 70/96, 71/00, 99/01 in 17/03), morajo vsi zavezanci za izvedbo emisijskega monitoringa snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja pripraviti letno poročilo. V spodnji tabeli je naveden obrat v občini Brda, ki je oddal omenjeno letno poročilo.

Tabela 18: Emisije snovi v zrak iz industrijskih obratov

onesnažilo-letna količina [kg]	Sergij s.p. Dobrovo v Brdih, Ceglo
skupni prah	1,2

vir: Agencija RS za okolje, Emisije snovi v zrak iz industrijskih obratov za leto 2007

Iz seznama upravljalcev naprav, ki so zavezanci po Uredbi o mejnih vrednostih emisije hlapnih organskih spojin v zrak iz naprav, v katerih se uporabljajo organska topila (Ur. l. RS št. 112/05, 37/07) in/ali Uredbi o mejnih vrednostih emisije halogeniranih hlapnih organskih spojin v zrak iz naprav, v katerih se uporabljajo organska topila (Ur. l. RS št. 112/05, 37/07) na območju občine Brda ni evidentiranih obratov.

Na območju občine ni obratov vpisanih v seznam zavezancev z vrstami dejavnosti in napravami, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega (IPPC Uredba).

Predvidevamo, da emisije drugih onesnaževal v občini Brda zaradi sorazmerne nerazvitosti območja, odsotnosti drugih vrst industrije, ruralnega okolja in redkega prometa, ne predstavljajo velike obremenitve za kakovost zraka. Največkrat je na območju prisoten značilen vonj zaradi kmetijskih gospodarstev in gnojenja površin. Kakovost zraka je odvisna tudi od dotoka onesnaženih mas iz smeri večjih okoliških mest ter same vremenske situacije (inverzija, smer in jakost vetrov..).

9.5 Ocena pričakovanih vplivov na okolje

OPPN lahko povzroči spremembo kvalitete zraka zaradi povečanja onesnaževal v zrak, povečanega prometa, ki jih bo omenjeni OPPN vpeljal v prostor.

Največji vplivi, v sklopu obravnavanega OPPN, bodo v fazi gradbenih del, kjer bo vpliv posreden in kratkotrajen na onesnaževanje zraka, predvsem zaradi izpušnih plinov gradbene mehanizacije (transportna vozila za dovoz gradbenega materiala in opreme, stroji za odkop, ...) in zaradi prašenja med izkopom in gradnjo. Pri odkopu in izgradnji objektov ter ureditvi okolice bodo uporabljali različne gradbene stroje (bagri, buldožerji, tovornjaki, žerjav, ...). Pri urejanju cestne infrastrukture, parkirišč in drugih asfaltiranih površin lahko pride do povečanih emisij škodljivih snovi v zrak zaradi asfaltiranja. Največji vpliv na onesnaženje zraka bo zaradi prašenja, ki bo največje ob suhem in vetrovnem vremenu. Natančno oceniti, ali bodo mejne imisijske koncentracije za polutante, ki bodo onesnaževali zrak med gradnjo presežene, je zelo težko. Onesnaževanje zraka med gradnjo bo krajevno omejeno predvsem na območje gradbišča, širjenje v okolico pa bo odvisno od takratnih vremenskih razmer (suho vreme, veter..). OPPN predvideva gradbene posege na celotnem območju obravnave.

Območje OPPN je v bližini obstoječega doma starejših občanov. Glede na to, da je edini možen uvoz na območje OPPN oddaljen od omenjenega objekta in ne vodi mimo obstoječih objektov ne pričakujemo, da bo promet tovornih vozil povezan predvsem z gradbenimi deli obremenjeval sosednje stanovanjske objekte. Območje OPPN je sicer postavljeno ob cesti, ki od severa poteka iz

smeri Nove Gorice proti Dobrovi. Ob izgradnji je predvidena tudi ustreznna priključitev na omenjeno cestno povezavo. Med izgradnjo bodo povečane emisije škodljivih snovi zaradi tovornega prometa in prometa osebnih vozil delavcev z gradbišča. Premiki tovornih vozil bodo odvisni od vrste dela, ki se bo na območju gradnje odvijala. Gradnja se bo vršila postopoma in v fazah. Glede na obstoječi promet na odseku regionalne ceste (Nova Gorica-Dobrovo) skozi naselje Podsabotin je predvideno povečanje obsega prometa zaradi gradnje območja zanemarljivo majhno. Ocenjeno relativno povečanje prometa torej ne bo bistveno, poleg tega pa bo časovno omejeno. Predvsem tovorni promet in z njim povezano onesnaževanje zraka se bo sicer povečalo, vendar ocenjujemo, da bo zanemarljivo malo vplivalo na kakovost zraka na širšem območju.

Podobno oceno lahko naredimo tudi za promet po začetku obratovanja območja OPPN. Dodatni premiki vozil bodo odvisni od števila novih stanovalcev, obiskovalec vrta in dejavnosti javnega programa v obstoječem objektu mlina. Zaradi manjšega deleža tovornih vozil pomeni to manjšo obremenitev zraka s škodljivimi snovmi v primerjavi s stanjem med izgradnjo stanovanjskih objektov.

Na območju bo na kakovost zraka vplivalo tudi ogrevanje objektov v zimskih mesecih. Vsi objekti na obravnavanem območju bodo predvidoma ogrevani na plin. Vsak objekt bo imel lastno plinsko kotlarno s plinskim kotlom. V plinski kotlarni se pripravlja ogrevalna topla voda za ogrevanje objekta. Prav tako se v kotlarni pripravlja sanitarna topla voda. V objektih bodo tako plinske peči manjše toplotne moči do 10 MW, ki so skladno z Uredbo o emisiji snovi v zrak iz malih in srednjih kurilnih naprav (Ur. l. RS, št. 34/07) male kurilne naprave. Izgorevanje zemeljskega plina je povezano z majhnimi emisijami škodljivih snovi in je ekološko zelo sprejemljivo. Ob upoštevanju Pravilnika o učinkoviti rabi energije v stavbah (Ur. l. RS, št. 93/08) predvidevamo, da emisije snovi zaradi ogrevanja objektov ne bodo neposredno vplivale na prebivalstvo v stanovanjskih objektih v širši okolici ter na poslabšanje kvalitete zraka s sedanjega nivoja.

Ocenjujemo, da bo vpliv izvedbe OPPN na kakovost zraka: **nebistven vpliv zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov(C).**

Tabela 19: Pregled omilitvenih ukrepov za varstvo zraka

Opis vpliva	Omilitveni ukrep	Možnost omilitve škodljivih vplivov	Izvajanje
Prašenje v okolico gradbišča v času intenzivnih gradbenih del.	Močenje zidanih delov objektov ob suhem vremenu. Prašenje bi lahko povečala tudi tovorna vozila ob neprimerni vožnji po neutrjenih poteh gradbišča, zato naj se vozila po gradbišču premikajo počasi in skladno z določili ureditve gradbišča. Vozilom naj se na prehodu z gradbišča na asfaltno podlago z vodo očisti pnevmatike, da ne bo prihajalo do raznosa zemljin na cesto, kjer se po osušitvi praši. V času gradnje je območja večjih posegov potrebno sprotno kultivirati in s tem preprečevati tudi prašenje.	V primeru suhega vremena bo tako preprečen raznos snovi v okolico, predvsem v ohranjen gozd in mokrišče. Preprečilo se bo tudi raznašanje materialov na ceste in okoliška naselja.	Ukrep je dolžan izvajati izvajalec del med gradnjo.

Opis vpliva	Omilitveni ukrep	Možnost omilitve škodljivih vplivov	Izvajanje
Emisije snovi v zrak zaradi ogrevanja objektov v zimskem času.	Učinkovita raba energije in zamenjava fosilnih goriv z gorivi, ki vsebujejo manj ogljika (zemeljski plin ali biomasa, katere kurjenje velja za CO ₂ nevtralno). Možna je uporaba različnih energentov in sistemov (lesna biomasa, elektrika, plin, kurilno olje, toplotna črpalka, idr.). Orientacija novogradenj na način, ki omogoča najboljšo izrabo sončne energije (naklon in orientacija strehe mora omogočati optimalno izrabo sončne energije glede na vpadni kot sončnih žarkov, predvsem v času ko je toplotna energija potrebna - zimski meseci).	Ukrepi prispevajo k zmanjšanju emisij v zrak, ne samo na lokalnem nivoju, temveč tudi širše.	Za izvedbo ukrepov so neposredno zadolženi investitorji oz. povzročitelji obremenitve. Nekatere ukrepe je potrebno izvesti, še prej pa načrtovati, med samo gradnjo. Ukrepe, ki so povezani z onesnaževanjem zraka po vzpostavitvi dejavnosti, je potrebno upoštevati med obratovanjem ali pa že ob načrtovanjem tehnološke izvedbe in samega tehnološkega procesa.

9.6 Spremljanje kazalcev okolja (monitoring)

- Spremljanje dejanskega vira ogrevanja objektov na območju OPPN.
- Maksimalne dovoljene emisije so določene v 8. členu Uredbe o emisiji snovi v zrak iz malih in srednjih kurilnih naprav (Ur. l. RS, št. 34/07, 81/07). Emisije snovi (CO, NO_x, prah, dim, saje) v zrak bodo ob optimalni nastavitvi gorilcev, znotraj mejnih vrednosti, ki jih določa omenjena citirana Uredba. Ob normalni nastavitvi bodo parametri globoko znotraj predpisov, zato predlagamo le spremljanje nastavitve ogrevalnih sistemov.
- Poleg tega naj pooblaščen dimnikarska služba vsako leto preveri nastavitve peči in očisti poti dimnih plinov (Pravilnik o oskrbi malih kurilnih naprav, dimnih vodov in zračnikov pri opravljanju javne službe izvajanja meritev, pregledovanja in čiščenja kurilnih naprav, dimnih vodov in zračnikov (Ur. l. RS, št. 128/04, 18/05).

9.7 Skladnost OPPN s smernicami pristojnih nosilcev urejanja prostora in nosilcev javnih pooblastil, ki so vezana na varstvo zraka

Smernice, ki bi se neposredno nanašale na okoljski element zrak, niso bile izdane. Pri obravnavi problematike onesnaženosti zraka so bili v okoljskem poročilu upoštevani vsi razpoložljivi dokumenti, iz katerih izhajajo tudi ocene sprejemljivosti izvedbe plana na okoljsko sestavino zrak. Pri tem okoljsko poročilo v največ primerih upošteva strokovne podlage ter dokumente Ministrstva za okolje in prostor oziroma njegovega organa v sestavi, to je Agencija RS za okolje. Pri podajanju ocen vplivov so bili prav tako upoštevani vsi veljavni predpisi, ki se neposredno ali posredno nanašajo na okoljsko sestavino zrak.

9.8 Skladnost OPPN z okoljskimi cilji

Izvedba OPPN „U Malnu“ bo, ob upoštevanju omilitvenih ukrepov za zmanjšanje onesnaževanja zraka na ožjem območju zaradi prašnih emisij predvsem v času vzpostavljanja dejavnosti predvidenih na območju OPPN skladna z okoljskimi cilji

9.9 Viri

- Slovenija-Pokrajine in ljudje, Založba Mladinska knjiga, 1998;
- Predhodna ocena onesnaženost zraka z SO₂, NO₂, delci, svincem, CO in benzenom v Sloveniji, ARSO 2003;
- Kartografski pregled kazalcev okolja, Ljubljana, december 2007;

- Meteorološki letopisi 2007, Agencija Republike Slovenije za okolje;
- Prometne obremenitve 2007, Direkcija Republike Slovenije za ceste, 2008;
- Tekstualni del OPPN, Arti inženiring d.o.o., Nova Gorica, maj 2009
- Ocena onesnaženosti zraka v Sloveniji v letu 2007 (Kakovost zraka v Sloveniji v letu 2007, ARSO, 2008)

10. HRUP

10.1 Zakonski okvir

- Zakon o varstvu okolja - uradno prečiščeno besedilo /ZVO-1-UPB1/ (Ur. l. RS, št. 39/06, 70/08)
- Uredba o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju (Ur. l. RS, št. 105/05, 34/08)
- Uredba o ocenjevanju in urejanju hrupa v okolju (Ur. l. RS, št. 121/04)
- Pravilnik o prvem ocenjevanju in obratovalnem monitoringu za vire hrupa ter o pogojih za njegovo izvajanje (Ur. l. RS, št. 105/08)
- Pravilnik o emisiji hrupa strojev, ki se uporabljajo na prostem (Ur. l. RS, št. 106/02, 50/05, 49/06)
- Pravilnik o zvočni zaščiti stavb (Ur. l. RS, št. 14/99)

10.2 Opis metode in izbranih meril

Ocena ravni hrupa v okolju za obstoječe stanje in za vplive načrtovanega posega je narejena skladno z Uredbo o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju (Ur. l. RS, št. 105/05, 34/08) po računski metodi standardov ISO 9613-2 in XP S31-133. Pri določitvi vplivov na raven hrupa v okolju so upoštevane značilnosti posega v času gradnje in obratovanja.

Tabela 20: Ocenjevalna lestvica vplivov na raven hrupa v okolici

OPISNA OCENA	RAZLAGA OCENE
A - ni vpliva/ vpliv je pozitiven	Načrtovani OPPN na raven hrupa ne bo imel negativnih vplivov oz. učinkov ali pa bodo ti pozitivni.
B - nebitven vpliv	Načrtovani OPNN bo imel na raven hrupa nebitven vpliv. Zakonsko predpisane mejne vrednosti kazalcev hrupa (Uredba o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju (Ur. l. RS, št. 105/05) ne bodo presežene.
C - nebitven vpliv zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov	Načrtovan OPPN bo imel vpliv na raven hrupa. Zakonsko predpisane mejne vrednosti kazalcev hrupa bi bile zaradi izvedbe OPPN lahko presežene. Vse vplive posega na raven hrupa se lahko z izvedbo učinkovitih omilitvenih ukrepov omeji in s tem poseg naredi sprejemljiv.
D - bistven vpliv	Načrtovan OPPN bo na raven hrupa vplival bistveno. Zakonsko predpisane mejne vrednosti kazalcev hrupa bodo zaradi izvedbe OPPN presežene. Vse vplive se lahko z izvedbo omilitvenih ukrepov sicer omeji, vendar lahko kljub temu pričakujemo prekomerno hrupno obremenjevanje okolice.
E - uničujoč vpliv	Načrtovan OPPN bo imel uničujoč vpliv. Hrup se bo izjemno povečal, zakonsko predpisane mejne vrednosti bodo presežene, vpliv bo popolnoma nesprejemljiv, posledice načrtovanega OPPN pa so tudi v popolnem nasprotju z okoljskimi cilji v zvezi z varstvom pred hrupom.
X - ugotavljanje vpliva ni možno	Ugotavljanje vpliva OPPN na raven hrupa v okolici ni možno.

10.3 Okoljski cilji

Tabela 21: Okoljski cilji, stanje, ukrepi in kazalci za hrup

CILJI	STANJE	KAZALCI
Zmanjšanje oz. preprečevanje povečanja ravni hrupa v okolici.	Glavni vir hrupa na širšem območju je regionalna cesta Solkan-mejni prehod Neblo.	Vrednosti kazalcev hrupa v okolju.
Varovanje življenskega okolja pred hrupom, ki bo posledica gradbenih del na območju.	V bližini območja OPPN je dom starejših občanov.	Vrednosti kazalcev hrupa v okolju.

10.4 Opredelitev območij varstva pred hrupom in kriterijev za vrednotenje

Glede na obstoječo podrobnejšo namensko rabo se ureditveno območje OPPN umešča na območje *III. stopnja varstva pred hrupom* (površine podrobnejše namenske rabe prostora, na katerih je dopusten poseg v okolje, ki je manj moteč zaradi povzročanja hrupa).

Raven hrupa na obravnavanem območju in bližnji okolici je oziroma bo predvsem posledica (viri hrupa):

- prometa po odseku regionalne ceste Solkan-mejni prehod Neblo
- gradbišča v času urejanja območja OPPN

Uredba o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju (Ur. l. RS, št. 105/05, 34/08) za posamezna območja varstva pred hrupom določa mejne oziroma kritične vrednosti nočnega $L_{NOČ}$ in kombiniranega $L_{D\text{VN}}$ kazalca celotne obremenitve okolja zaradi hrupa, mejne vrednosti dnevnega L_{DAN} , nočnega $L_{NOČ}$, večernega $L_{VEČ}$ in kombiniranega $L_{D\text{VN}}$ kazalca hrupa, ki ga povzroča uporaba ceste ali železniške proge in obratovanje večjega letališča, naprava, obrat, letališče, ki ni večje letališče, helikoptersko vzletišče, objekt za pretovor blaga in odprto parkirišče ter mejne vrednosti konične ravni hrupa L_1 , ki ga povzroča obratovanje letališča, helikopterskega vzletišča, objekta za pretovor blaga, naprave in obrata.

10.5 Opis dejanskega stanja okolja

Hrup na območju občine Brda je predvsem posledica cestnega prometa. V občini Brda ni večjih poslovnih con. Industrija in obrtna dejavnost je prisotna v Dobrovem (Štaloni) in na Humu, v Dobrovem pa obratuje industrijska cona Kleti Dobrovo. Glede na dejavnosti, ki se odvijajo v teh območjih lahko zaključimo, da gre za manjše obrtno proizvodne cone. Vse tri cone so locirane ob regionalni cesti II. reda. Na območjih, kjer živi in je hrupu izpostavljenih več prebivalcev, na raven hrupa vplivajo, poleg proizvodno - obrtnih dejavnosti, tudi gostinsko - zabaviščna dejavnost, kmetijska mehanizacija, v času gradbenih del pa gradbena mehanizacija. Raven hrupa, ki ga povzročajo našteje dejavnosti in obrati je težko oceniti. Pri posameznih, spornih primerih je možno opraviti meritve hrupa, s čimer je, v primeru preseganj predpisanih mejnih vrednosti, podana možnost nadaljnjega ukrepanja.

Glavne vire hrupa na območju občine Brda predstavljajo odseki regionalne ceste R2 Solkan – Gonjače, Gonjače – Dobrovo, Dobrovo – Neblo in Neblo – MP Neblo. Raven hrupa zaradi prometa po cesti smo določili iz zadnjih dostopnih podatkov o povprečnem letnem dnevnem prometu (PLDP) in strukturi prometa za posamezne cestne odseke v letu 2007. Struktura prometa na odseku mimo obravnavanega območja s povprečnim dnevnim letnim prometom je podana v tabeli 22.

Tabela 22: Struktura prometa s PLDP za cestni odsek R2 Solkan-Gonjače mimo območja OPPN

kat. ceste	št. ceste	št. odseka	prometni odsek	vsa vozila (PLDP)	motorji	osebna vozila	avtobusi	lahka tov. < 3 t	sr. tov. 3 - 7 t	tež. tov. nad 7 t	tov. s priklop.
R2	402	1426	Solkan - Gonjače	3.765	33	3.447	13	172	49	42	9

Vir: Promet 2007, DRSC d.d.

Prometno je najbolj obremenjen ravno odsek ceste Solkan - Gonjače (števno mesto Podsabotin), za katero smo naredili oceno vrednosti kazalcev hrupa zaradi prometa, s pomočjo računalniškega modela za izračun ravni hrupa, ki skladno z Uredbo pri izračunu uporablja metodo francoskega standarda XP S31-133 in francosko metodo ocenjevanja NMPB-Routes-96.

Rezultat modelskega izračuna je pokazal, da je pri obstoječem prometu po odseku regionalne ceste R2-402/1426 Solkan – Gonjače mejna vrednost kombiniranega kazalca hrupa L_{dvn} (65 dB(A) za III. območje varstva pred hrupom) presežena približno 6 m od roba ceste, mejna vrednost nočnega kazalca hrupa $L_{noč}$ (55 dB(A) za III. območje varstva pred hrupom) pa je presežena približno do 4 m od roba ceste. **Obstoječa raven hrupa zaradi prometa po obravnavanem cestnem odseku ne predstavlja izrazite težave, mejne vrednosti kazalcev hrupa ob stanovanjskih objektih tik ob cesti niso presežene.**

Na obravnavanem območju raven hrupa v okolju ni problematična. Neposredno na samem območju OPPN ni virov hrupa. Glavni vir hrupa v naselju Podsabotin oz. Hum predstavlja promet, ki poteka po cesti R2 Solkan – Gonjače. Cesta poteka neposredno mimo obravnavanega območja, vendar je od načrtovanih objektov oddaljena najmanj 23 m.

10.6 Ocena pričakovanih vplivov na okolje

V času gradnje na območju OPPN bo hrup predvsem posledica uporabe različne gradbene mehanizacije in transporta, povezanega z gradnjo. Gradnja bo potekala postopoma. Termiski plan izgradnje ni v celoti znan. Ocenjujemo, da bodo postopna gradbena dela trajala približno 1 leto.

Območje se bo urejalo postopoma. Začelo se bo odstranitvijo zemeljskega pokrova in ravnanjem terena, nato bo potekala ureditev cestne infrastrukture in izgradnja ostale komunalne opreme. Sledila bo postopna gradnja posameznih objektov na območju. Raven hrupa zaradi gradbenih del bo najvišja med začetnimi gradbenimi deli (urejanje terena in komunalne infrastrukture), ko bo na območju sočasno delovalo več bolj hrupnih gradbenih strojev (bager, kamioni, avtodvigalo). Najbolj hrupna gradbena dela bodo po naši oceni trajala približno 2 tedna. Območje OPPN neposredno ne meji na obstoječe stanovanjske objekte. Gradbena dela bodo potekala le v dnevnem času od 7h-18h.

Glede na obstoječo raven hrupa zaradi prometa po regionalni cesti ocenjujemo, da za obravnavano širitev stanovanjskih površin ni potrebna izvedba aktivnih ali pasivnih protihrupnih ukrepov za zaščito bivalnega okolja pred hrupom.

94. člen Zakona o varstvu okolja - uradno prečiščeno besedilo /ZVO-1-UPB1/ (Ur. l. RS, št. 39/06, 70/08) predpisuje, da Ministrstvo RS za okolje in prostor lahko izjemoma izda povzročitelju obremenitve dovoljenje za začasno ali občasno čezmerno obremenitev okolja, o čemer mora pridobiti soglasje prizadete občine. Z objavo v svetovnem spletu in v enem od časopisov, ki pokrivajo območje prizadete občine, pa se obvesti tudi javnost. Izdano dovoljenje mora vsebovati tudi pogoje za odpravo morebitnih škodljivih posledic na okolje. Dovoljenja pa ni mogoče izdati, če bi začasna ali občasna čezmerna obremenitev okolja lahko povzročila kritično obremenitev okolja.

Stanovanjska dejavnost na območju OPPN ne bo predstavljala novega vira hrupa. Po ureditvi območja bodo hrup povzročala le osebna vozila stanujočih in vezanih na uporabo vrtca, kar pa ne predstavlja pomembnega vira hrupa. S širitvijo stanovanjskih površin se raven hrupa v naravnem in življenjskem okolju ne bo bistveno spremenila.

Ocenjujemo, da bo vpliv izvedbe OPPN na raven hrupa v okolju: **nebistven vpliv zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov (C).**

Tabela 23: Pregled omilitvenih ukrepov za varstvo pred hrupom

Opis vpliva	Omilitveni ukrep	Možnost omilitve škodljivih vplivov	Izvajanje
Zaradi bližine doma stareših občanov na S delu območja je lahko hrup med gradbenimi deli moteč.	Hrupna gradbena dela naj potekajo le v dnevnem času med 7. uro zjutraj in 18. uro zvečer.	Z upoštevanjem ukrepa bo zagotovljeno varstvo pred hrupom v večernem času.	Izvajalci, oz. naročniki del.
Zaradi bližine stanovanjskega objekta (oddaljenost cca. 60 m proti JZ) je hrup med gradbenimi deli lahko bolj moteč.	Lokacije gradbiščnih platojev in transportne poti na območje gradbišča morajo biti izbrane tako, da obremenitev s hrupom zaradi gradnje objektov in zaradi transporta materiala ne bo presegala mejnih vrednosti za vir hrupa pri najbližjih stanovanjskih objektih.	Z upoštevanjem ukrepa se bo raven hrupa pri izpostavljenem objektu znižala.	Izvajalci, oz. naročniki del.

10.7 Spremljanje kazalcev okolja (monitoring)

Na območju se bo vzpostavila stanovanjska dejavnost, ki po Uredbi o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju (Ur. l. RS, št. 105/05, 70/08) ni vir hrupa, zato monitoring hrupa ni potreben.

10.8 Skladnost OPPN s smernicami pristojnih nosilcev urejanja prostora in nosilcev javnih pooblastil, ki so vezana na varstvo zraka

Smernice, ki bi se neposredno nanašale na hrup, niso bile izdane.

10.9 Skladnost OPPN z okoljskimi cilji

Poseg je z vidika vpliva na raven hrupa v okolju skladen z okoljskimi cilji in razen med gradbenimi deli ne bo predstavljal velike obremenitve naravnega in življenjskega okolja s hrupom.

10.10 Viri

- Tekstualni del OPPN, Arti inženiring d.o.o., Nova Gorica, maj 2009
- Slovenija – Pokrajine in ljudje, Založba Mladinska knjiga, 1998
- Promet 2007, DRSC d.d., 2008
- Standardi:

- ISO 9613-2; Acoustics – Attenuation of sound during propagation outdoors – Part 2: General method of calculation, 1996.
- ISO 9613-1; Calculation of absorption of sound by the atmosphere;
- XP S31-133; Acoustique, Bruit des infrastructures de transports terrestres, Normalisation Française, 2001
- NMPB Routes 96 (SETRA-CERTU-LCPC-CSTB), Arrzte du 5 mai 1995 relatif au bruit des infrastructures routiress, Journal Officiel du 10 mai 1995

11. ODPADKI

11.1 Zakonski okvir

- Zakon o varstvu okolja /ZVO-1-UPB1/ (Ur. l. RS, št. 39/06, 70/08)
- Uredba o vrstah posegov v okolje, za katere je treba izvesti presojo vplivov na okolje (Ur. l. RS, št. 78/06, 72/07)
- Uredba o ravnanju z odpadnimi olji in mastmi (Ur. l. RS, št. 70/08)
- Uredba o ravnanju z odpadki, ki nastanejo pri gradbenih delih (Ur. l. RS, št. 34/08)
- Uredba o ravnanju z odpadki (Ur. l. RS, št. 34/08)
- Uredba o ravnanju z embalažo in odpadno embalažo (Ur. l. RS, št. 84/06, 106/06, 110/07)
- Uredba o ravnanju z biološko razgradljivimi kuhinjskimi odpadki (Ur. l. RS, št. 34/08)
- Uredba o odlaganju odpadkov na odlagališčih (Ur. l. RS, št. 32/06, 98/07, 62/08)
- Uredba o obremenjevanju tal z vnašanjem odpadkov (Ur. l. RS, št. 34/08)
- Resolucija o nacionalnem programu varstva okolja 2005-1012 (ReNVPO) (Ur. l. RS, št. 2/06)
- Pravilnik o obratovalnem monitoringu onesnaževanja podzemne vode (Ur. l. RS, št. 49/06)
- Odredba o ravnanju z ločeno zbranimi frakcijami pri opravljanju javne službe ravnanja s komunalnimi odpadki (Ur. l. RS, št. 21/01)
- Odlok o ravnanju s komunalnimi odpadki na območju občine Brda (Uradno glasilo občine Brda št. 10/96, 17/97)

11.2 Opis metode in izbranih meril

Vplivi izvedbe OPPN „U Malnu“ na obremenjevanje okolja z odpadki so ocenjeni na osnovi podatkov in informacij pridobljenih s terenskim ogledom, strokovnimi podlagami za pripravo OPPN in predloga OPPN. Pri vrednotenju vplivov so upoštevana tudi predvidena pripravljalna ter gradbena dela in naravo predvidenih dejavnosti na območju OPPN.

Tabela 24: Ocenjevalna lestvica vplivov na ravnanje z odpadki

OPISNA OCENA	RAZLAGA OCENE
A - ni vpliva/ vpliv je pozitiven	Izvedba OPPN ne bo negativno vplivala na okolje zaradi nastajanja odpadkov ali pa bo imelo na način ravnanja z odpadki pozitiven vpliv.
B - nebitven vpliv	Izvedba OPPN ne bo bistveno vplivala na okolje zaradi nastajanja in ravnanja z odpadki. Ravnanje z odpadki bo v skladu z veljavnim Odlokom o načinu opravljanja lokalne javne službe ravnanja s komunalnimi odpadki.
C - nebitven vpliv zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov	Izvedba OPPN bo imelo vpliv na količino nastalih odpadkov in način ravnanja z odpadki. Ob izvedbi predpisanih ukrepov bo OPPN sprejemljiv, ne bo povzročil nenadzorovanega obremenjevanja okolja z odpadki in bo v skladu z veljavnim Odlokom o načinu opravljanja lokalne javne službe ravnanja s komunalnimi odpadki.
D - bistven vpliv	Izvedba OPPN bo povzročila veliko količino nastalih odpadkov s katerimi se ne bo ustrezno ravnalo in bo bistveno vplivalo na okolje. Vse vplive OPPN se lahko z izvedbo omilitvenih ukrepov sicer omeji, vendar lahko kljub temu pričakujemo onesnaženja okolja z odpadki. Ravnanje ne bo v skladu z veljavnim Odlokom o načinu opravljanja lokalne javne službe ravnanja s komunalnimi odpadki.

OPISNA OCENA	RAZLAGA OCENE
E - uničujoč vpliv	Izvedba OPPN bo imela na ravnanje z odpadki uničujoč vpliv. Vplivi (neposredni, daljinski, kumulativni ali sinergijski) bodo popolnoma nesprejemljivi, posledice načrtovanega posega in dejavnosti na območju pa bodo tudi v popolnem nasprotju z okoljskimi cilji v zvezi z ravnanjem z odpadki.
X - ugotavljanje vpliva ni možno	Ugotavljanje vplivov načrtovanega posega na ravnanje z odpadki ni možno.

11.3 Okoljski cilji

Tabela 25: Okoljski cilji, kazalci in stanje za ravnanje z odpadki

CILJI	KAZALCI	STANJE
Ustrezno ravnanje, zmanjševanje in preprečevanje nastajanja odpadkov.	Količine nastalih komunalnih, nevarnih in posebnih odpadkov.	<ul style="list-style-type: none"> •območje je v naravi travnik, delno je območje nasuto, odpadki trenutno ne nastajajo, so pa v bližini stanovanjski objekti ter objekt doma starejših občanov. •dobra pokritost občine s sistemom javnega odvoza odpadkov •odpadki, zbrani na območju občine Brda, se odlagajo na odlagališču centra za ravnanje z odpadki Nova Gorica v Stari Gori •sistem ločenega zbiranja frakcij v občini je vzpostavljen z izgradnjo zbirnega centra Brda. Ekološki otoki so vzpostavljeni v večjih naseljih v občini.

11.4 Opis dejanskega stanja okolja

11.4.1 Ravnanje z odpadki na območju občine Brda

V občini Brda je za opravljanje obveznih gospodarskih javnih služb za zbiranje in prevoz komunalnih odpadkov, odlaganje komunalnih in inertnih odpadkov pooblaščen podjetje Komunala Nova Gorica d.d. Ravnanje z odpadki na območju občine predpisuje Odlok o ravnanju s komunalnimi odpadki na območju občine Brda (Uradno glasilo občine Brda št. 10/96, 17/97). Zbrani komunalni odpadki se odlagajo na območju Centra za ravnanje z odpadki Nova Gorica (CERO Nova Gorica), ki zajema območje veliko okoli 30 ha. Od tega je okoli 20 ha površine predvidene za odlaganje odpadkov, okoli 10 ha površine pa je namenjeno varovalnemu pasu in preprečevanju motilnih vplivov na okolico ter infrastrukturnim ureditvam. Odlagališče leži med Staro Goro, Ajševico in zaselkom Tržič –Mandrija. Odpadke, sprejete na odlagališče, se spremlja in beleži skladno s Uredbo o ravnanju z odpadki (Ur. l. RS, št. 34/08) in razvršča po posameznih vrstah in skupinah na podlagi klasifikacijskega seznama odpadkov. Center vključuje sprejemni plato s tehtnico, stiskalnico za ločeno zbrane frakcije, zbirni center za občane, prostor za skladiščenje ločeno zbranih frakcij odpadkov ter skladišče za začasno skladiščenje nevarnih odpadkov iz gospodinjstev.

V redni odvoz odpadkov je, skladno z občinskim Odlokom, vključen vsak upravljavec stanovanjskih, poslovnih in industrijskih objektov, ki na območju občine proizvajajo odpadke. Na območju občine se nahaja zbirni center Brda, kjer se ločeno zbirajo vrste odpadkov, kot so papir in lepenka, steklo, plastika, odpadki iz kovin, les, zeleni rez (rastlinje), oblačila in tekstil, jedilno olje in maščobe, barve, črnila, lepila in smole, ki ne vsebujejo nevarnih snovi, baterije in akumulatorji, električna in elektronska oprema, ki ne vsebuje nevarnih snovi, kosovni odpadki in organski kuhinjski odpadki brez embalaže.

Prvo načelo pri ravnanju z odpadki je preprečevanje njihovega nastajanja. Z odpadki je potrebno ravnati na način, ki je najmanj obremenjujoč za okolje. Zagotoviti je potrebno, da se čim več

odpadkov ob ustrezni predelavi uporabi kot sekundarne surovine. Predpogoj za predelavo odpadkov pa je ločeno zbiranje odpadkov na izvoru nastanka. Na območju občine je vzpostavljen sistem zbiranja ločenih frakcij (ekološki otoki), ki nastajajo v gospodinjstvih in jih povzročitelji komunalnih odpadkov prepuščajo v za to namenjenih tipiziranih posodah. Na takšen način se zbirajo papir in odpadna embalaža iz stekla in plastike (PET embalaža).

Javno komunalno podjetje v občini izvaja tudi organiziran odvoz nevarnih odpadkov. Nevarnih odpadkov ni dovoljeno odlagati v navadne zabojnike za odpadke. Po Uredbi o ravnanju z odpadki (Ur. l. RS, št. 34/08) mora biti v vsakem kraju z več kot 1000 prebivalci vsaj enkrat letno organizirana akcija zbiranja nevarnih odpadkov iz gospodinjstev. Zbiranje in začasno shranjevanje nevarnih odpadkov se izvaja v zbirnem centru Brda, kjer je v ta namen urejen poseben prostor. Občina nima urejenega odlagališča za gradbene odpadke in ne kompostarne za organske odpadke.

Črna odlagališča na ozemlju občine so v preteklosti predstavljala velik problem. Število črnih odlagališč v zadnjih nekaj letih se je zmanjšalo, saj so bila nekatera uspešno sanirana. Poleg tega je občina pristopila k aktivnemu reševanju problematike odpadkov, vzpostavljeno pa je tudi zbiranje in odvoz komunalnih odpadkov v manjših naseljih.

Strateški cilji ravnanja z odpadki, ki jih opredeljuje Nacionalni program varstva okolja, poudarjajo predvsem zmanjševanje nastajanja odpadkov na izvoru, povečanje snovne in energetske izrabe odpadkov, zmanjševanje emisij toplogrednih plinov, vzpostavitev učinkovitega sistema ravnanja z odpadki ter postopno odpravo starih bremen. Z obsežnimi analizami in strokovnimi podlagami, ki so poleg omenjenih danosti upoštevale še prometno infrastrukturo, je bilo ugotovljeno, da je problematiko komunalnih odpadkov smiselno reševati v okviru t. i. regijskih centrov za ravnanje z odpadki. Teh naj bi bilo v Sloveniji približno dvanajst. V nekaterih predelih Slovenije pa se lahko v okviru regijskih centrov vzpostavijo tudi t. i. podcentri na različnih lokacijah. (povzeto po: <http://www.komunala-ng.si/>, april 2009)

11.5 Ocena pričakovanih vplivov na okolje

Izvedba OPPN lahko vpliva s povečanjem količine komunalnih in gradbenih odpadkov.

V fazi OPPN, kjer se bodo izvajala gradbena dela, je treba nastale količine gradbenih odpadkov ločevati v največji možni meri že pri samem postopku nastajanja. Investitor mora skladno s 4. členom Uredbe o ravnanju z odpadki, ki nastanejo pri gradbenih delih (Ur. l. RS, št. 34/08) zagotoviti, da izvajalci gradbenih del gradbene odpadke oddajo zbiralcu gradbenih odpadkov. Iz dokazil o naročilu prevzema gradbenih odpadkov mora biti razvidna vrsta gradbenih odpadkov, predvidena količina nastajanja gradbenih odpadkov ter naslov gradbišča z navedbo pripadajočega gradbenega dovoljenja, na katerega se nanaša prevzem gradbenih odpadkov. Investitor lahko za celotno gradbišče pooblasti enega od izvajalcev del, ki bo v njegovem imenu oddajal gradbene odpadke zbiralcu gradbenih odpadkov in ob oddaji vsake pošiljke odpadkov izpolnil evidenčni list, določen s predpisom, ki ureja ravnanje z odpadki.

Gradbeni odpadki, ki niso onesnaženi z nevarnimi snovmi, sodijo po Uredbi o odlaganju odpadkov na odlagališčih (Ur. l. RS, št. 32/06, 98/07, 62/08) med inertne odpadke in jih je dovoljeno odložiti na odlagališču inertnih odpadkov. Na odlagališče za inertne odpadke se lahko odlaga naslednje gradbene odpadke:

- neonesnažene zemljine,
- beton in armirani beton,
- opečni zidaki in drugi zidaki,

- malta in ometi,
- gramoz, pesek, asfalt, bitumenski beton,
- steklo,
- opečni, betonski in drugi mineralni strešniki,
- keramične ploščice, naravne kamne, lomljeni naravni minerali.

Gradbeni odpadki iz prejšnjega odstavka ne smejo biti onesnaženi z nevarnimi snovmi.

Izvajalec gradbenih del mora gradbene odpadke dati v predelavo pooblašteni organizaciji oz. neposredno v njihovo obdelavo, če količine povzročenih odpadkov v celotnem času izvajanja del ne presegajo največje količine odpadkov podane s prilogo Uredbe o ravnanju z odpadki, ki nastanejo pri gradbenih delih (Ur. l. RS, št. 34/08), npr.: zemeljski izkopi 5.000 m³, beton, opeka, ploščice, keramika in odpadki na osnovi sadre 50 m³, les, steklo, plastika 10 m³, itd.

Investitor mora zagotoviti odvoz naštetih gradbenih odpadkov in oddajo v zbirni center, če te presegajo navedene količine. Predelavo ali odstranjevanje gradbenih odpadkov lahko izvajajo le osebe, ki imajo predpisano dovoljenje za predelavo ali odstranjevanje gradbenih odpadkov po predpisih, ki urejajo ravnanje z odpadki.

Pred pričetkom del na območju urejanja „U Malnu“ je potrebno urediti prostor za zbiranje in ločevanje nastalih gradbenih odpadkov. Na območju deponije za zbiranje nastalega gradbenega materiala naj bo urejen prostor za ločeno zbiranje nastalih gradbenih odpadkov. Posamezno vrsto nastalega gradbenega odpadka je potrebno oddati v predelavo pooblaščenim organizacijam za ravnanje s tovrstnimi odpadki, o čemer je potrebno pridobiti potrdilo (evidenčni list). Potrjene evidenčne liste, ki jih bodo pridobili ob predaji odpadkov, je potrebno hraniti pet let.

Tabela 26: Odpadki, ki bodo predvidoma nastajali med gradnjo, razvrščeni po klasifikacijskem seznamu

klasifikacijska št. odpadka	naziv odpadka	opomba
13 02 08*	druga motorna olja, olja prestavnih mehanizmov in mazalna olja	!
15 01 06	mešana embalaža	
17 01 01	beton	
17 01 07	mešanica betona, opeke, ploščic in keramike, ki ne vsebujejo nevarnih snovi	
17 02 01	les	
17 02 03	plastika	
17 04 05	železo in jeklo	
17 04 07	mešanice kovin	
17 04 11	kabli, ki ne vsebujejo nevarnih snovi (niso navedeni pod 17 04 10)	
17 06 04	izolirni material, ki ne vsebuje nevarnih snovi (niso navedeni pod 17 06 01 in 17 06 03)	

Opomba: * - oznaka nevarnega odpadka;

! - ni nujno, da bo takšen odpadek med gradnjo prisoten,

Vir: Uredba o ravnanju z odpadki (Ur. l. RS, št. 34/08)

Material od zemeljskih izkopov se lahko uporablja pri nasipavanju zemljišč z namenom vzpostavitve novega stanja tal ali pri zapolnjevanju izkopov z namenom vzpostavitve prvotnega stanja tal. Če se zemeljski izkop ali umetno pripravljena zemljina uporabljata kot polnilo pri graditvi objektov, je treba zagotoviti, da so glede onesnaženosti izpolnjene zahteve Uredbe o

obremenjevanju tal z vnašanjem odpadkov (Ur. l. RS, št. 34/08). Oseba, ki namerava pripravljati zemeljski izkop zaradi njegove ponovne uporabe ali izdelovati umetno pripravljeno zemljinjo zaradi njenega vnosa v tla, mora pridobiti okoljevarstveno dovoljenje za predelavo odpadkov po postopku z oznako R10 (okoljevarstveno dovoljenje) v skladu s predpisom, ki ureja ravnanje z odpadki, pri čemer se za predelavo odpadkov po postopku z oznako R10 šteje tudi priprava zemeljskega izkopa za njegovo ponovno uporabo.

Odstranitev vseh nevarnih odpadkov (v kolikor bodo med gradnjo nastali) je potrebno izvesti ročno. Vse nevarne odpadke je potrebno oddati pooblaščenim organizacijam za ravnanje s tovrstnimi odpadki, o čemer je potrebno pridobiti potrdilo (evidenčni list).

Dejavnosti v območju OPPN „U Malnu“ bodo predvsem stanovanjske, v centralnem območju „starega“ mlina pa bo dopolnilnim javnim programom. Tako lahko pričakujemo, da bodo v času obratovanja stanovanjskih objektov in objektov servisnih storitev v večji meri nastajali le komunalni odpadki, ki jih bo odvažalo komunalno podjetje na odlagališče za nenevarne odpadke. V občini Brda je vzpostavljeno ločeno zbiranje komunalnih odpadkov na izvoru nastanka. Ločeno se zbirajo papir, plastika (PET embalaža) ter steklo. Komunalni odpadki, ki bodo nastali v sklopu posameznih objektov, se bodo zbirali v zabojnikih nameščenih na zbirnih mestih. Velikost zbirnih mest bo primerna količini in vrsti odpadkov. Zbirna mesta bodo utrjene površine dostopne vozilom za zbiranje odpadkov in bodo brez fizičnih ovir. Na območju OPPN so predvidena mesta ekoloških otokov. Velikost zbirnih mest bo primerna količini in vrsti odpadkov. Zbiranje posebnih in nevarnih odpadkov mora biti ločeno od ostalih komunalnih odpadkov in urejeno na način, ki ga določajo veljavni predpisi.

Na manipulacijskih in vozni površinah bo nastajal oljni mulj iz lovilcev olj, maščobni mulj lovilcev maščob ter cestni “pomet” (odpadki od čiščenja cestnih površin), ki je tudi odpadni material. Na območju urejanja bodo vzpostavljene tudi zelene površine, kjer bosta ob vzdrževanju nastajala zeleni odrez in pokošena trava. Način zbiranja, odvoza in končne oskrbe odpadkov bo opredeljen glede na količine, vrste in lastnosti odpadkov.

V skladu s Uredbo o ravnanju z odpadki (Ur. l. RS, št. 34/08) so zgoraj navedeni odpadki opredeljeni kot je prikazano v tabeli 27.

Tabela 27: Nekateri odpadki, ki lahko predvidoma nastanejo na območju plana

Klasifikacijska številka odpadka	Naziv odpadka
19 08 02	odpadki iz peskolovov
19 08 10*	masti in oljne mešanice iz naprav za ločevanje olj in vode (niso navedene pod 19 08 09)
20 01 08	biorazgradljivi kuhinjski odpadki
20 03 03	odpadki iz čiščenja cest

Opomba: * ... oznaka nevarnega odpadka

Vir: Uredbo o ravnanju z odpadki (Ur. l. RS, št. 34/08)

Ocenjujemo, da bo ob upoštevanju vseh veljavnih predpisov glede ravnanja, odstranjevanja ter odlaganja odpadkov, nastalih pri gradbenih delih in kasneje zaradi obratovanja stanovanjskih in poslovno-trgovskih objektov, vpliv izvedbe načrta na okolje zaradi povečane količine odpadkov **nebistven vpliv (B)**.

11.6 Spremljanje kazalcev okolja (monitoring)

Spremljanje količine nenevarnih odpadkov, količine ločenih frakcij odpadkov in morebitnih večjih količin istovrstnih odpadkov, ki bi jih v bodoče bilo smiselno zbirati ločeno ter na podlagi tega oblikovati ustrezno število zabojnikov ter za katero frakcijo so namenjeni

11.7 Skladnost OPPN s smernicami pristojnih nosilcev urejanja prostora in nosilcev javnih pooblastil, ki so vezana na ravnanje z odpadki

Smernice za ravnanje z odpadki s strani javne službe za opravljanje obvezne gospodarske službe ravnanje s komunalnimi odpadki podjetja Komunala Nova Gorica d.d. so bile podane. Z izvedbo predvidenega OPPN se količine odpadkov v občini Brda ne bodo bistveno povečale. V OPPN „U Malnu“ je predvidena tudi ustrezno ravnanje z odpadki, ki bodo nastajali na območju OPPN, ki je v skladu s smernicami pristojnih nosilcev urejanja prostora in nosilcev javnih pooblastil, ki so vezana na ravnanje z odpadki (razmestitev odlagalnih posod, ločeno zbiranje odpadkov).

11.8 Skladnost OPPN z okoljskimi cilji

Zgoščanje dejavnosti znotraj strnjenih območij poselitve omogoča učinkovitejši javni odvoz odpadkov. Občina ima zbiranje ter odlaganje odpadkov ustrezno rešeno z odlagališčem centra za ravnanje z odpadki Nova Gorica v Stari Gori. Ločeno zbiranje odpadkov na nastanku izvora je rešeno s postavitvijo ekoloških otokov. Ti bodo omogočali tudi prebivalcem sosednjih stanovanjskih objektov bližjo lokacijo za ločeno zbiranje odpadkov. Problematika nelegalnega odlaganja odpadkov se rešuje z boljšim nadzorom občine. Ocenjujemo, da predlog OPPN v celoti izpolnjuje zastavljene okoljske cilje.

11.9 Viri

- Slovenija – Pokrajine in ljudje, Založba Mladinska knjiga, 1998.
- Tekstualni del OPPN, Arti inženiring d.o.o., Nova Gorica, maj 2009
- <http://www.komunala-ng.si/>, april 2009

12. ELEKTROMAGNETNO SEVANJE

12.1 Zakonski okvir

- Zakon o varstvu okolja /ZVO-1-UPB1/ (Ur. l. RS, št. 39/06, 70/08)
- Zakon o graditvi objektov - uradno prečiščeno besedilo /ZGO-1-UPB1/ (Ur. l. RS, št. 102/04, 14/05 – popr.)
- Uredba o elektromagnetnem sevanju v naravnem in življenjskem okolju (Ur. l. RS, št. 70/96)
- Pravilnik o prvih meritvah in obratovalnem monitoringu za vire elektromagnetnega sevanja ter o pogojih za njegovo izvajanje (Uradni list RS, 70/96)
- Pravilnik o projektni dokumentaciji (Ur. l. RS, št. 55/08)

12.2 Metodologija dela

Oceno vrednosti elektromagnetnega sevanja v naravnem in življenjskem okolju za obstoječe stanje in za vplive planiranih namenskih rab smo naredili skladno z Uredbo o elektromagnetnem sevanju v naravnem in življenjskem okolju (Ur. l. RS, št. 70/96). Vplive elektromagnetnega sevanja je potrebno vrednotiti v primeru, ko nastopajo viri sevanja skladno z zgoraj citirano Uredbo. Način ocenjevanja vplivov načrtovanih posegov na raven EM sevanja je podan v spodnji tabeli 28.

Tabela 28: Način ocenjevanja vplivov načrtovanega OPPN na raven EM sevanja.

OCENA	RAZLAGA OCENE
A - ni vpliva/ vpliv je pozitiven	Načrtovan OPPN na raven EM sevanja ne bo imel negativnih vplivov oz. učinkov ali pa bodo ti pozitivni.
B - nebitven vpliv	Načrtovan OPPN bo imel na raven EM sevanja nebitven vpliv. Zakonsko predpisane mejne vrednosti jakosti električnega polja in gostote magnetnega polja ne bodo presežene. Vsi vplivi posega na raven EM sevanja bodo sprejemljivi.
C - nebitven vpliv zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov	Načrtovan OPPN bo imel vpliv na raven EM sevanja. Zakonsko predpisane mejne vrednosti jakosti električnega polja in gostote magnetnega polja bi bile zaradi izvedbe OPPN lahko presežene. Vse vplive posega na raven EM sevanja se lahko z izvedbo učinkovitih omilitvenih ukrepov omeji in s tem OPPN naredi sprejemljiv.
D - bistven vpliv	Načrtovan OPPN bo na raven EM sevanja vplival bistveno. Zakonsko predpisane mejne vrednosti jakosti električnega polja in gostote magnetnega polja bodo zaradi izvedbe posegov presežene. Vse vplive OPPN na raven EM sevanja se lahko z izvedbo omilitvenih ukrepov sicer omeji, vendar lahko kljub temu pričakujemo prekomerno obremenjevanje okolice z EM sevanjem.
E - uničujoč vpliv	Posegi načrtovani z OPPN bodo imeli z EM sevanjem uničujoč vpliv. EM sevanje se bo izjemno povečalo, zakonsko predpisane mejne vrednosti bodo presežene, posledice načrtovanega OPPN pa so tudi v popolnem nasprotju z okoljskimi cilji v zvezi z EM sevanjem.
X - ugotavljanje vpliva ni možno	Ugotavljanje vplivov OPPN na raven EM sevanja v okolici ni možno.

12.3 Okoljski cilji

Splošni okoljski cilji za EM sevanje na obravnavanem območju so naštet v naslednji tabeli :

Tabela 29: Okoljski cilji, stanje, ukrepi in kazalci za elektromagnetno sevanje

CILJI	KAZALCI	STANJE
smotrna prostorska umestitev dejavnosti glede na lokacije virov sevanja	Vrednosti fizikalnih količin elektromagnetnega polja (če se zaradi vzpostavitve specifične dejavnosti po tem pojavi potreba)	na območju ni EM sevanja skozi občino poteka 110 kV daljnovod Gorica-Plave

12.4 Opredelitev območij s kriteriji za vrednotenje

Stopnji varstva pred sevanjem, določeni glede na občutljivost posameznega območja naravnega ali življenjskega okolja za učinke elektromagnetnega polja, ki jih povzročajo viri sevanja, sta I. in II. stopnja.

- I. stopnja varstva pred sevanjem velja za I. območje, ki potrebuje povečano varstvo pred sevanjem. I. območje predstavljajo območja bolnišnic, zdravilišč, okrevališč ter turističnih objektov, namenjenih bivanju in rekreaciji, čista stanovanjska območja, območja objektov vzgojnovarstvenega in izobraževalnega programa ter programa osnovnega zdravstvenega varstva, območje igrišč ter javnih parkov, javnih zelenih in rekreacijskih površin, trgovsko-poslovno-stanovanjsko območje, ki je hkrati namenjeno bivanju in obrtnim ter podobnim proizvodnim dejavnostim, javno središče, kjer se opravljajo upravne, trgovske, storitvene ali gostinske dejavnosti, ter tisti predeli območja, namenjenega kmetijski dejavnosti, ki so hkrati namenjeni bivanju (v nadaljnjem besedilu: I. območje).
- II. stopnja varstva pred sevanjem velja za II. območje, kjer je dopusten poseg v okolje, ki je zaradi sevanja bolj moteč. II. območje je zlasti območje brez stanovanj, namenjeno industrijski ali obrtni ali drugi podobni proizvodni dejavnosti, transportni, skladiščni ali servisni dejavnosti ter vsa druga območja, ki niso v prejšnjem odstavku določena kot I. območje (v nadaljnjem besedilu: II. območje). II. stopnja varstva pred sevanjem velja tudi na površinah, ki so v I. območju namenjene javnemu cestnemu ali železniškemu prometu.

Mejna vrednost veličine elektromagnetnega polja je vrednost veličine, določena za posamezno območje naravnega ali življenjskega okolja, na podlagi katere se določa čezmerna obremenitev okolja zaradi sevanja in se izraža kot:

- mejna efektivna vrednost električne poljske jakosti in gostote magnetnega pretoka ter mejna temenska vrednost električne poljske jakosti in gostote magnetnega pretoka za elektromagnetno polje, ki je posledica emisije nizkofrekvenčnih virov sevanja,
- mejna efektivna vrednost električne in magnetne poljske jakosti ter mejna vrednost povprečne vrednosti gostote pretoka moči za elektromagnetno polje, ki je posledica emisije visokofrekvenčnih virov sevanja,
- mejna temenska vrednost električne in magnetne poljske jakosti ter mejna temenska vrednost gostote pretoka moči za primere impulznega elektromagnetnega polja, ki je posledica emisije visokofrekvenčnih virov sevanja.

Mejne efektivne vrednosti električne poljske jakosti kot posledice obratovanja ali uporabe nizkofrekvenčnih virov sevanja so za I. in II. območje določene v spodnji tabeli.

Tabela 30: Mejne efektivne vrednosti električne poljske jakosti

Frekvenčno območje [Hz]	Mejne efektivne vrednosti električne poljske jakosti [kV/m]	
	I. območje – za nove in rekonstruirane vire sevanja	II. območje – za nove in rekonstruirane vire sevanja in I. in II. območje – za obstoječe vire sevanja
> 0 =< 0,1	0,7 ⁽¹⁾	14 ⁽¹⁾
> 0,1 =< 60	0,5	10
> 60 =< 1500	30/f ⁽²⁾	600/f ⁽²⁾
> 1500 =< 10.000	0,04	0,4

Opomba: ⁽¹⁾ – mejni vrednosti veljata za temenske vrednosti električne poljske jakost

⁽²⁾ – f je frekvenca, izražena v Hz

vir: Uredba o elektromagnetnem sevanju v naravnem in življenjskem okolju (Ur. l. RS, št. 70/96)

Mejne efektivne vrednosti gostote magnetnega pretoka kot posledice obratovanja ali uporabe nizkofrekvenčnih virov sevanja so za I. in II. območje določene v spodnji tabeli.

Tabela 31: Mejne efektivne vrednosti gostote magnetnega polja

Frekvenčno območje [Hz]	Mejne efektivne vrednosti gostote magnetnega polja [mT]	
	I. območje – za nove in rekonstruirane vire sevanja	II. območje – za nove in rekonstruirane vire sevanja in I. in II. območje – za obstoječe vire sevanja
> 0 =< 0,1	4 ⁽¹⁾	40 ⁽¹⁾
> 0,1 =< 60	2,8	28
> 60 =< 1500	0,5/f ⁽²⁾	5/f ⁽²⁾
> 1500 =< 10.000	0,002	0,021

Opomba: ⁽¹⁾ – mejni vrednosti veljata za temenske vrednosti gostote magnetnega polja

⁽²⁾ – f je frekvenca, izražena v Hz

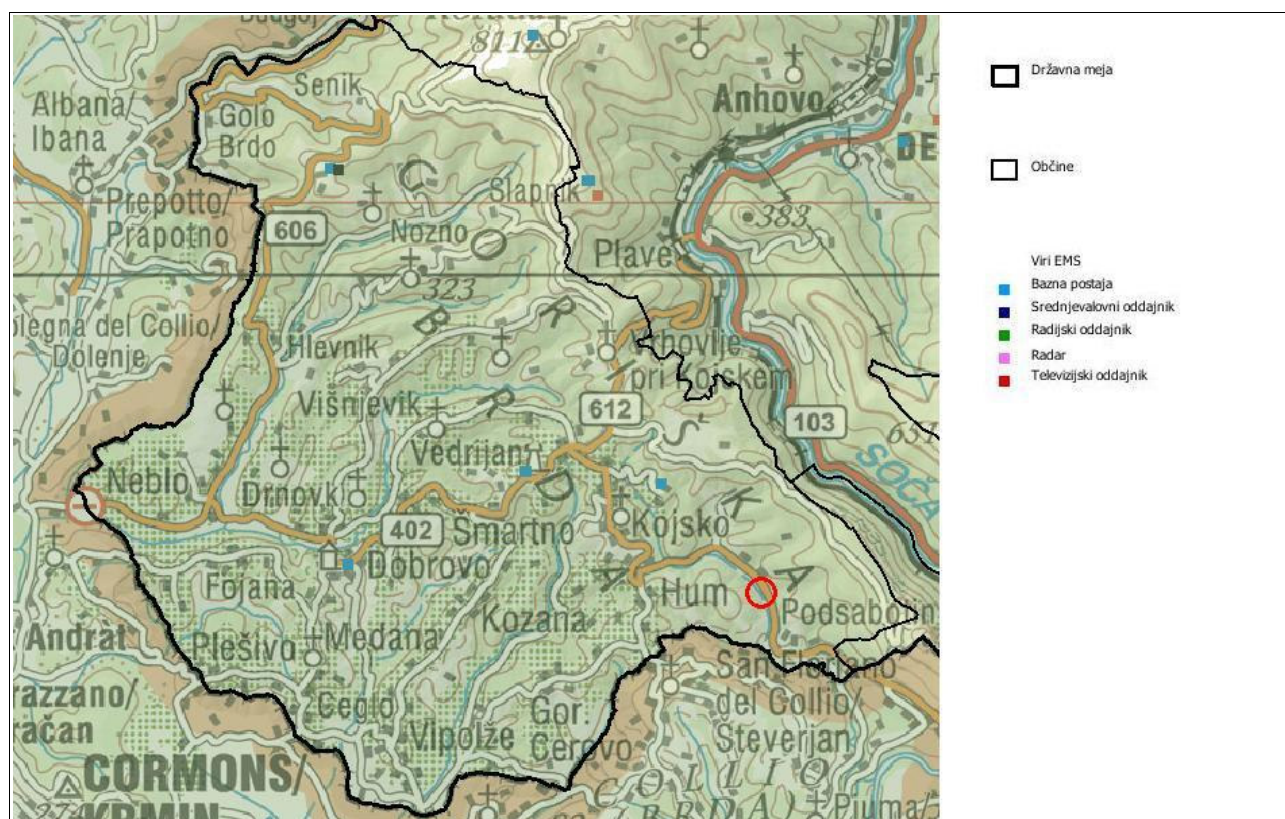
vir: Uredba o elektromagnetnem sevanju v naravnem in življenjskem okolju (Ur. l. RS, št. 70/96)

Celotna obremenitev območja s sevanjem, ki je posledica obratovanja ali uporabe vseh virov sevanja se ugotavlja tako, da se na kraju meritev izmerijo in vrednotijo veličine elektromagnetnega polja, za katere so določene mejne vrednosti.

Obremenitev območja s sevanjem kot posledica obratovanja ali uporabe posameznega vira sevanja se ugotavlja tako, da se na kraju meritev izmerijo in vrednotijo veličine elektromagnetnega polja, za katere so s to uredbo določene mejne vrednosti, pri čemer se za frekvenčno območje, v katerem obravnavani vir seva, ne upoštevajo deleži elektromagnetnega polja, ki so na kraju meritev posledica emisije vseh drugih pomembnih virov sevanja.

Nizkofrekvenčni vir sevanja je pomemben vir sevanja, če njegovo obratovanje ali uporaba na kraju meritev pomeni, da je efektivna vrednost električne poljske jakosti ali gostote magnetnega pretoka oziroma temenska vrednost električne poljske jakosti ali gostote magnetnega pretoka, če gre za frekvenčno območje od 0 do 0,1 Hz, najmanj v enem frekvenčnem območju večja od 20 % vrednosti, ki je kot mejna vrednost za nove nizkofrekvenčne vire sevanja določena z zgoraj navedeno Uredbo.

Visokofrekvenčni vir sevanja je pomemben vir sevanja, če njegovo obratovanje ali uporaba na kraju meritev pomeni, da je efektivna vrednost električne ali magnetne poljske jakosti oziroma temenska vrednost, če gre za impulzno sevanje, najmanj za eno frekvenčno območje večja od 20 % vrednosti, ki je kot mejna vrednost za nove visokofrekvenčne vire sevanja določena z zgoraj navedeno Uredbo.

Slika 7: Prikaz virov elektromagnetnega sevanja na območju občine Brda

vir: Agencija RS za okolje, april 2009

Na območju občine Brda so v glavnem kot vir elektromagnetnega sevanja prisotne bazne postaje mobilnih operaterjev (glej sliko 7).

Na območju občine Brda poteka visokonapetostni daljnovod (110 kV) obstoječega slovenskega prenosnega elektro-omrežja. Drugi viri elektromagnetnega sevanja na območju občine so še daljnovodi manjših napetosti (lokalne povezave do 110 kV), ki so ali vkopani ali prosti, transformatorske postaje in centrale za mobilno telefonijo. Ti viri ne predstavljajo pomembnih izvorov elektromagnetnega sevanja.

12.5 Opis dejanskega stanja, ocena pričakovanih vplivov na okolje in omilitveni ukrepi

12.5.1 Oskrba z električno energijo

Načrtovano območje OPPN bo napajano iz obstoječe transformatorske postaje pri domu upokojencev Podsabotin. Predvidena končna moč kompleksa bo 350kW. Do objektov so predvideni priključni vodi iz razdelilne kableske omarice.

Dovodi do obravnavanih objektov se bodo izvedli v cevni kabelski kanalizaciji. Podjetje Elektro Primorska, Javno podjetje za distribucijo električne energije, d.d., je dne 08.12.2008, izdalo smernice k predvidenemu OPPN „U Malnu“. Iz njih je, med drugim, razvidno, da se predviden OPPN ne nahaja v koridorju daljnovoda. Za priključitev posameznih objektov bo potrebno zgraditi povezavo z obstoječo transformatorsko postajo, na katere bodo odjemalci priključeni z nizkonapetostnimi električnimi priključki.

12.5.2 Ocena pričakovanih vplivov na okolje

Na obravnavanem območju niso predvideni posegi in umestitev novih virov elektromagnetnega sevanja, ampak samo izgradnja priključnih vodov. Jakost električnega polja neposredno v okolici transformatorske postaje predvidoma ne presega 20% mejne efektivne vrednosti. Po 10. členu Uredbe o elektromagnetnem sevanju v naravnem in življenjskem okolju (Ur. l. RS, št. 70/96) zato transformatorska postaja ni pomemben vir sevanja.

Vpliv izvedbe OPPN na obremenjevanje okolja z EM sevanjem ocenjujemo kot **nebitven vpliv (B)**.

12.6 Skladnost OPPN s smernicami pristojnih nosilcev urejanja prostora in nosilcev javnih pooblastil, ki so vezana na varstvo pred elektromagnetnim sevanjem

OPPN ne predvideva posegov, ki bi povzročali prekomerno elektromagnetno sevanje ter ne predvideva pomembnih novih virov sevanja. Obravnavani posegi so v prostor umeščeni tako, da ne bo prihajalo do prekomerne izpostavljenosti ljudi EM sevanju. V OPPN „U Malnu“ je predvidena tudi ustrezna razporeditev dejavnosti na območju OPPN, ki je v skladu s smernicami pristojnih nosilcev urejanja prostora in nosilcev javnih pooblastil, ki so vezana na zmanjšanje oz. preprečevanje EM sevanja.

12.7 Skladnost OPPN z okoljskimi cilji

Občinski podrobni prostorski načrt „U Malnu“ ne predvideva posegov, ki bi povzročali prekomerno elektromagnetno sevanje oziroma ne predvideva pomembnih novih virov sevanja. Iz tega lahko zaključimo, da je OPPN v skladu z okoljskimi cilji.

12.8 Monitoring

Glede na to, da ni predvidena umestitev novih virov sevanja, monitoring ni potreben.

12.9 Viri

- Tekstualni del OPPN, Arti inženiring d.o.o., Nova Gorica, maj 2009

- Smernice za pripravo občinskega podrobnega prostorskega načrta, Elektro Primorska, Javno podjetje za distribucijo električne energije, d.d., 2008
- Poročilo o stanju okolja 2002; Elektromagnetna sevanja, ARSO, 2003
- Trajne meritve elektromagnetnih sevanj v Slovenskih občinah, Projekt forum EMS, 2008
- Izračun EMS v okolici daljnovodov, Prof. Dr. Mladen Trlep, FERi, Univerza v Mariboru
- Priporočilo Sveta EU za omejitev izpostavljenosti prebivalstva elektromagnetnim sevanjem (0 Hz do 300 Ghz) (1999/519/EC)
- Standard CIGRE WG 36. 01: Electric and magnetic fields produced by transmission lines. Description of phenomena and practical guide for calculation. CIGRE, Technical Broc

13. KULTURNA DEDIŠČINA

13.1 Zakonski okvir

- Zakon o prostorskem načrtovanju (Ur. l. RS, št. 33/07)
- Zakon o varstvu kulturne dediščine (Ur. l. RS, št. 16/08)
- Zakon o varstvu okolja /ZVO-1-UPB1/ (Ur. l. RS, št. 39/06, 70/08)
- Uredba o prostorskem redu Slovenije (Ur. l. RS, št. 122/04)
- Odlok o strategiji prostorskega razvoja Slovenije (Ur. l. RS, št. 76/04)
- Evropska konvencija o krajini, Zakon o ratifikaciji Evropske konvencije o krajini (MEKK), (Ur. l. RS, št. 74/03)
- Odlok o razglasitvi kulturnih in zgodovinski spomenikov ter naravnih znamenitosti na območju občine Nova Gorica (Uradno glasilo (Gorica), št. 8/85)
- Odlok o razglasitvi domačije Medana št. 51 rojstne hiše Alojza Gradnika in Ludvika Zorzuta za kulturni spomenik lokalnega pomena (Uradno glasilo (Gorica), št. 7/00)
- Odlok o razglasitvi kulturnega spomenika lokalnega pomena na območju občine Brda (Stražarski stolp EŠD 16176 na Plešivem) (Uradno glasilo (Gorica), št. 2/05)
- Odlok o razglasitvi Vile Vipolže za kulturni spomenik državnega pomena (Ur. l. RS, št. 81/99, 55/02)
- Evropska konvencija o varstvu arheološke dediščine (spremenjena), Malteška konvencija, Zakon o ratifikaciji konvencije o varstvu arheološke dediščine (spremenjena) (MEKVAD), (Ur. l. RS, št. 24/99)
- Evropska konvencija o varstvu stavbne dediščine Evrope, Granadska konvencija, Mednarodne pogodbe, (Ur. l. SFRJ, št. 4-11/91), Akt o notifikaciji nasledstva glede konvencij Sveta Evrope, Ženevskih konvencij in dodatnih protokolov o zaščiti žrtev vojne in mednarodnih sporazumov s področja kontrole oborožitve, za katere so depozitariji tri glavne jedrske sile (Ur. l. RS, št. 14/92)
- Konvencija o dostopu do informacij, udeležbi javnosti pri odločanju in dostopu do pravice v okoljskih zadevah (Aarhuška konvencija), (Ur. l. RS, Mednarodne pogodbe, št. 17/04)
- Konvencija o varstvu svetovne kulturne in naravne dediščine (Ur. l. SFRJ, št. 56/74), Akt o notifikaciji nasledstva konvencij UNESCO, mednarodnih večstrankarskih pogodb o zračnem prometu, konvencij mednarodne organizacije dela, konvencij mednarodne pomorske organizacije, carinskih konvencij in nekaterih drugih mednarodnih večstrankarskih pogodb (Ur. l. RS, Mednarodne pogodbe, št. 15/92, 54/92)
- Resolucije in deklaracije Sveta Evrope:
  - Evropska konferenca ministrov pristojnih za kulturno dediščino (Bruselj, 1969)
  - Evropska konferenca ministrov pristojnih za kulturno dediščino (Helsinki, 1996)
  - Evropska konferenca ministrov pristojnih za kulturno dediščino (Portorož, 2001)
  - Evropska konferenca ministrov pristojnih za kulturno dediščino (Valetta, 1992)
  - Evropska konferenca ministrov pristojnih za stavbno kulturno dediščino (Granada, 1985)
  - Evropska konferenca ministrov pristojnih za stavbno kulturno dediščino (Granada, 1985)
- Strategija razvoja Slovenije (sprejeto na 30. redni seji Vlade RS dne 23.6.2005)
- Pravilnik o registru nepremične kulturne dediščine (Ur. l. RS, št. 25/02)

13.2 Opis metode in izbranih meril

Vplive planiranega OPPN na kulturno dediščino smo ocenili na osnovi podatkov in informacij pridobljenih s terenskim ogledom, strokovnimi podlagami za pripravo omenjenega OPPN in njegovega osnutka, upoštevali smo tudi razmere ter ocene predvidenih pripravljalnih oz. gradbenih del oz. obratovanja dejavnosti na območjih širitve.

Osnovno izhodišče vrednotenja je, da vsako poseganje OPPN v območje ali objekt še ne pomeni tudi negativnega vpliva na kulturno dediščino, temveč je vpliv oz. stopnja vpliva odvisna od značilnosti posega in značilnosti območja oz. objekta kulturne dediščine oz. njenega varstvenega režima.

Vpliv na kulturno dediščino je odvisen od:

- obsega in značilnosti predvidenega posega
- značilnosti objekta ali območja kulturne dediščine (zvrst, umeščenost v prostor, valorizacija, varstvena usmeritev in režim, ocena stanja in ogroženosti)

Ocena vpliva na okolje je odvisna tudi od odnosa širše javnosti in ocenjevalca do nekega elementa okolja. Specifična merila vrednotenja vplivov obravnavanega načrta na kulturno dediščino so podana v spodnji tabeli 32.

Tabela 32: Ocene vplivov OPPN na kulturno dediščino

OPISNA OCENA	RAZLAGA OCENE
A - ni vpliva/ vpliv je pozitiven	<ul style="list-style-type: none"> • ureditev v sklopu izvedbe OPPN so izven območja ali vplivnega območja kulturne dediščine – negativnih posledic izvedbe OPPN nebo • OPPN bo na kulturno dediščino vplival pozitivno – zmanjšal stopnjo ogroženosti dediščine, izboljšal dostopnost, prezentiranost, omogočal bo obnovo kulturne dediščine
B - nebitven vpliv	<ul style="list-style-type: none"> • ureditve v sklopu izvedbe OPPN so v bližini območja ali vplivnega območja kulturne dediščine, območje posega je v vidnem polju kulturne dediščine, toda poseg ne vpliva na kulturno dediščino • ureditev v sklopu OPPN se nahaja v območju kulturne dediščine, toda zaradi narave teh ureditev in lastnosti dediščine niso prizadete značilnosti, na katerih temelji varstvo območja ali objekta
C - nebitven vpliv zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov	<ul style="list-style-type: none"> • ureditve v sklopu izvedbe OPPN posegajo v območja, objekte in vplivna območja ali se nahajajo ob teh območjih, degradirajo celovitost dediščine, lahko tudi samo v času gradnje, vendar so možni in izvedljivi učinkoviti omilitveni ukrepi
D - bistven vpliv	<ul style="list-style-type: none"> • ureditve v sklopu izvedbe OPPN posegajo v območja, objekte in vplivna območja, degradirajo celovitost dediščine, zaradi ureditve bi lahko prišlo do poškodbe posameznih prvin dediščine ali sprememb v kakovosti posameznih značilnosti • omejena bi bila dostopnost in/ali zmožnost prezentacije dediščine • prišlo bi do opustitve rabe. oz. neustrezne rabe
E - uničujoč vpliv	<ul style="list-style-type: none"> • ureditve v sklopu OPPN posegajo v območja in objekte kulturne dediščine na način, da je pričakovati njihovo uničenje
X - ugotavljanje vpliva ni možno	/

Vplivi OPPN, ki so tudi upoštevani pri vrednotenju, so tudi neposredni, daljinski, kumulativni in sinergijski. Ti vplivi OPPN na kulturno dediščino so prikazani in razloženi v tabeli 33.

Tabela 33: Možni vplivi na kulturno dediščino

vrste vplivov na kulturno dediščino	
neposredni vpliv	s planom so načrtovani posegi v okolje, ki na območju OPPN neposredno vplivajo na izbrana merila vrednotenja. Ugotovljeno območje neposrednega vpliva izhaja iz ugotovitev na terenu, podrobnejših podatkov o izvedbi posega v okolje in iz drugih dejanskih okoliščin
daljinski vpliv	s planom načrtovani posegi v okolje so sicer oddaljeni od kulturne dediščine, a imajo kot posledico vpliv, ki se zgodi oddaljeno od posega v okolje in vpliva na dediščino
kumulativni vpliv	s planom načrtovan poseg sicer nima pomembnejšega vpliva na okolje, vendar ima skupaj z obstoječimi posegi, ki so načrtovani ali pa se izvajajo na podlagi drugih planov, velik vpliv na okolje
sinergijski vpliv	s planom načrtovani posegi v okolje imajo večji vpliv od vsote posameznih vplivov

13.3 Okoljski cilji

13.3.1 Splošni cilji

Splošni cilji za pripravo OPPN so pripravljene na osnovi opredelitev navedenih v zakonskih in drugih pravno formalnih osnovah za pripravo smernic in njihovo vsebino.

Skladno z Zakonom o varstvu kulturne dediščine (Ur. l. RS, št. 16/08) je varstvo dediščine javna korist, ki se določa v skladu s kulturnim, vzgojnim, razvojnim, simbolnim in identifikacijskim pomenom dediščine za državo, pokrajine in občine. Javna korist varstva dediščine obsega:

- identificiranje dediščine, njenih vrednot in vrednosti, njeno dokumentiranje, preučevanje in interpretiranje,
- ohranitev dediščine in preprečevanje škodljivih vplivov nanjo,
- omogočanje dostopa do dediščine ali do informacij o njej vsakomur, še posebej mladim, starejšim in invalidom,
- predstavljane dediščine javnosti in razvijanje zavesti o njenih vrednotah,
- vključevanje vedenja o dediščini v vzgojo, izobraževanje in usposabljanje,
- celostno ohranjanje dediščine,
- spodbujanje kulturne raznolikosti s spoštovanjem različnosti dediščine in njenih interpretacij ter
- sodelovanje javnosti v zadevah varstva.

13.3.2 Cilji, ki izhajajo iz usmeritev nacionalne kulturne politike

- zagotovitev splošno dostopnost dediščine za uporabo, preučevanje in popularizacijo,
- omogočanje aktivnega sodelovanja občanov v varstvu dediščine
- razvoj in spodbujanje tradicionalnih in sodobnih znanj, ki prebivalstvu omogoči aktiven odnos do dediščine,
- smiselno razporejanje dolžnosti varstva dediščine na vsa področja delovanja občine
- omogočanje boljšega sodelovanja med službami, organizacijami in posamezniki, ki se ukvarjajo z varovanjem dediščine,
- uveljavljanje strateških presoj vplivov na okolje, ki upoštevajo tudi vplive na dediščino,
- podpiranje civilne družbe, da postane zagovornik in izvajalec politike vzdržnega razvoja in v okviru ohranjanja dediščine

- vzpostavitev sistema krajine in vrtnoarhitekturne dediščine ter naselbinske dediščine s kvalitetno prenovno in vključevanjem v program vzdržnega razvoja podeželja (kulturni turizem, samozaposlitev itd.)

13.3.3 Cilji, ki izhajajo iz strategije prostorskega razvoja Slovenije

- dejavnosti v prostoru se usmerjajo na način, da ustvarjajo največje pozitivne učinke na kakovost bivalnega okolja (ohranjanje in varstvo dediščine)
- prostorski razvoj mora omogočati, kvaliteten razvoj in privlačnost mest ter drugih naselij (kvaliteta bivalnega okolja se zagotavlja z vključevanjem dediščine v urejanje, prenavo in oživljanje mest in drugih naselij)
- skozi prostorski razvoj zagotoviti varstvo dediščine pred naravnimi in drugimi nesrečami ter zagotavlja učinkovito varstvo kulturnih dobrin v primeru oboroženega spopada
- skozi prostorski razvoj zagotoviti ohranjanje kulturne raznovrstnosti kot temelja na nacionalne in lokalne prepoznavnosti

13.3.4 Podrobnejši cilji

Podrobnejši cilji varstva dediščine, relevantni za prostor, izhajajo iz konkretnih prostorskih in družbenih razmer območja.

Cilji pomembni pri oblikovanju kulturne politike občine:

- povezovanje dejavnosti znotraj kulturne politike v lokalnem programu za kulturo
- spodbujanje kulturnih projektov (npr. obnova kulturnih spomenikov, ki jih financira lokalna skupnost, kulturne poti itd.)

13.3.5 Cilji, ki izhajajo iz analize stanja in trendov v občini

- izoblikovati prostorske mehanizme zaustavljanja negativnih trendov upadanja števila enot dediščine (nelegalne rušitve, nelegalni posegi v prostor, propadanje enot zaradi različnih razlogov, nekonzervatorska prenova...).
- izoblikovati prostorske mehanizme zaustavljanja trendov nekatovostne urbanizacije podeželja in s tem degradacije naselbinske dediščine, kulturnih krajin in vplivnih območij enot kulturne dediščine,

13.3.6 Cilji, ki izhajajo iz prostorskih značilnosti občine

Ohranjati in vzdržno razvijati krajinska območja s prepoznavnimi značilnostmi kulturnega in simbolnega pomena, ki so pomembna na nacionalni ravni.

Ohranjati in vzdržno razvijati krajinska območja s prepoznavnimi značilnostmi, ki so pomembna na regionalni ravni z upoštevanjem varstvenih pogojev in smernic v urejanju prostora, ki so pomembna na regionalni ravni z upoštevanjem varstvenih pogojev in smernic v urejanju prostora (načrtovanje, izvedba, nadzor) v povezavi z drugimi prostorskimi sistemi (poselitev, infrastruktura, razvoj, podeželja).

13.3.7 Splošne usmeritve za varstvo dediščine

Rabam prostora in dejavnostim, ki bi lahko imeli negativen vpliv na varstvo, ohranjanje in vzdrževanje kulturne dediščine se je potrebno izogibati.

Tabela 34: Okoljski cilji, stanje, ukrepi in kazalci za kulturno dediščino

CILJI	STANJE	UKREPI	KAZALCI
ohranitev lastnosti območij kulturne dediščine, ohranjanje arheološke dediščine, krajinske prepoznavnosti obravnavanega območja, simbolnih in kulturnih vrednot območja kompleksnega varstva kulturne dediščine v prostoru	kulturne dediščine na območju urejanja OPPN „U Malnu“ ni	načrtovanje umestitve dejavnosti v prostoru, na način, da ne bo ogrozila objektov kulturne dediščine	<ul style="list-style-type: none"> poročila o stanju kulturne dediščine v občini območja kulturne dediščine, umeščenost v prostor ter ogroženost območij in objektov

13.4 Podatki o varovanih objektih in območjih kulturne dediščine

Kulturna dediščina so območja in kompleksi, grajeni ali drugače oblikovani objekti, predmeti ali skupina predmetov oz. ohranjena materializirana dela kot rezultat ustvarjalnosti človeka in njegovih različnih dejavnosti, družbenega razvoja in dogajanj, značilnih za posamezna obdobja v slovenskem in širšem prostoru, katerih varstvo je zaradi njihovega zgodovinskega, kulturnega in civilizacijskega pomena v javnem interesu. Dediščina so predvsem arheološka najdišča in predmeti, naselbinska območja, zlasti stara mestna in vsaka jedra, oblikovana narava in kulturna krajina, stavbe, njihovi deli ali skupine stavb umetnostne, zgodovinske ali tehnične pričevalnosti, stavbe in drugi predmeti, ki so v zvezi s pomembnimi osebami in dogodki naše politične, gospodarske in kulturne zgodovine, arhivsko gradivo, knjižnično gradivo, predmeti ali skupine predmetov zgodovinskega, umetnostnozgodovinskega, arheološkega, umetnostnega, sociološkega, antropološkega, etnološkega in naravoslovnega pomena, ki izpričujejo zgodovinska dogajanja na Slovenskem.

Tipi kulturne dediščine: po značilnostih varstva v urejanju prostora ločimo arheološko, stavbno, memorialno, vrtnoarhitekturno, naselbinsko, kulturno krajino, zgodovinsko krajino, integralno dediščino.

Na območju občine Brda je evidentiranih 164 enot nepremične kulturne dediščine. Register nepremične kulturne dediščine (RKD) je uradna zbirka podatkov o nepremični kulturni dediščini na območju Republike Slovenije. Z vpisom v register dobi vsaka enota evidenčno številko dediščine (EŠD), ki se uporablja v vseh postopkih varovanja kulturne dediščine. V RKD je bilo za občino Brda na dan 2.4.2009 navedenih 101 enot kulturne dediščine. Med enotami kulturne dediščine ima vodilno mesto profana stavbna dediščina, sledi ji sakralna stavbna dediščina in memorialna dediščina.

Za območje občine Brda v času izdelave okoljskega poročila ni bilo na voljo strokovnih podlag, kot so konservatorsko - restavratorski programi, strokovne podlage za izvajanje preventivnih arheoloških in drugih raziskav.

13.4.1 Podatki o enotah in območjih kulturne dediščine

Podatki o enotah, območjih enot, vplivnih območij kulturne dediščine ter območjih kompleksnega varstva kulturne dediščine v odprtem prostoru izhajajo iz baze podatkov Ministrstva za kulturo, iz registra nepremične kulturne dediščine (RKD) in iz podatkov za prikaz stanja prostora poslanih s strani MOP. Spodaj so navedeni podatki o enotah kulturne dediščine, ki so bili v času izdelave okoljskega poročila dostopni. RKD je v fazi vzpostavitve, zato podatki lahko niso popolni. Območja enot dediščine so pri tem vključena testno. Območja za razglašene spomenike niso nujno identična območjem razglasitve. Vplivna območja enot kulturne dediščine niso sestavni del

podatkov RKD. Območja kompleksnega varstva kulturne dediščine so vključena v območja t.i. nacionalnih območij prepoznavnosti, ki so določena v Odloku o strategiji prostorskega razvoja Slovenije (Ur. l. RS, št. 76/04). V občini Brda ni območij kompleksnega varstva, je pa celo območje občine Brda predlagano za območje kompleksnega varstva.

Slika 8: Prikaz območja OPPN in najbližjih objektov kulturne dediščine

Na samem območju OPPN „U Malnu“ ni območij in objektov kulturne dediščine. Najbližja območja kulturne dediščine, tipi dediščine ter njihova oddaljenost od obravnavanega območja so navedeni v naslednjih podpoglavjih.

13.4.2 Arheološka dediščina

Registrirano arheološko najdišče je strokovno identificiran in registriran originalni kraj deponiranja in odkrivanja arheoloških ostalin, to je stvari in vsakršnih sledov človekovega delovanja iz preteklih obdobij na površju, v zemlji in vodi, katerih ohranitev in preučevanje prispevata k odkrivanju zgodovinskega razvoja človeštva in njegove povezanosti z naravnim okoljem, za katere sta glavni vir informacij arheološko raziskovanje ali odkritja, in za katere se z registracijo ugotovi, da so pod zemljo ali pod vodo vsaj 100 let in da imajo lastnosti dediščine. Registrirana arheološka najdišča so tudi strokovno identificirani in originalni kraji vojnih grobišč, starih vsaj 50 let. Pravni režim

varstva na registriranih arheoloških najdiščih prepoveduje posegati v prostor na način, ki utegne poškodovati najdišče (npr. odkopavati in zasipavati teren, globoko orati, rigolati, meliorirati kmetijska zemljišča, graditi gozdne vlake, poglobljati rečno, jezersko in morsko dno, postavljati reklamne in druge table oziroma napise, itd.), postavljati zahtevne, manj zahtevne, nezahtevne ali enostavne objekte, graditi nadzemno in podzemno infrastrukturo, gospodarsko izkoriščati rudnine oziroma kamnine in izvajati takšno rabo tal, ki najdišču škoduje. Nove širitve sprememb namenske rabe se arheološkim najdiščem načeloma izogibajo. V robne dele najdišč in v najdišča znotraj poselitvenih območij se lahko posega le, če ni možno najti drugih rešitev in le na osnovi rezultatov arheoloških raziskav. Pri gradnji zahtevnih objektov in objektov gospodarske javne infrastrukture je treba zagotoviti arheološke raziskave na celotnem območju predvidenega posega in ne le na območju do sedaj prepoznane arheološke dediščine.

Na območju občine Brda takšna območja predstavljajo predvsem okolica posameznih cerkva ter posamezni griči, za katere obstajajo podatki ali se predvideva, da so bili v preteklosti poseljeni. Posamezna območja evidentirane arheološke dediščine so ogrožena predvsem zaradi kmetijske obdelave, rigolanja in terasiranja (arheološki najdišči Mrtvica, Borg). Arheološka dediščina v bližini naselij zaradi širitve urbaniziranih površin in infrastrukture ni ogrožena, saj je obstoječa poselitev od teh predelov v zadostni oddaljenosti. Arheološko območje sv. Jurij (staroslovansko grobišče) predstavlja potencialno arheološko najdišče, ki je še neraziskano.

Na območju OPPN „U Malnu“ ni registrirane arheološke dediščine.

13.4.3 Memorialna dediščina

Varuje se:

- avtentičnost lokacije
- materialno substanco in fizično pojavnost objekta;
- vsebinski prostorski kontekst območja z okolico (vedute).

V memorialno dediščino se lahko posega z vzdrževalnimi, sanacijskimi in obnovitvenimi deli v smislu boljše predstavitve ter v skladu s kulturno varstvenimi pogoji in soglasjem.

Na območju OPPN in v njegovi okolici ni omenjene dediščine.

13.4.4 Stavbna dediščina

Stavbno dediščino sestavljajo sakralni (cerkve, kapelice, znamenja), sakralno-profani (samostani, župnišča) in profani objekti (tudi etnološka dediščina). Usmeritve in varovanje se nanaša tudi na tehniško dediščino (območja ali skupine stavb, orodja, naprave in stroji ter drugi predmeti, ki pričajo o razvoju proizvodnih sredstev, tehnologije in tehnične kulture v Sloveniji). V območjih stavbne dediščine velja pravni režim varstva, ki predpisuje ohranjanje značilnosti objektov, kot so tlorisna in višinska zasnova (gabariti), gradivo in konstrukcijska zasnova, oblikovanost zunanjsčine (členitev objekta in fasad, oblika in naklon strešin, kritina, stavbno pohištvo, barve fasad, fasadni detajli), funkcionalna zasnova notranjosti objektov in pripadajočega zunanjega prostora, komunikacijska in infrastrukturna navezava na okolico (pripadajoči odprti prostor z niveleto površin ter lego, namembnostjo in oblikovanostjo pripadajočih objektov in površin), prostorski kontekst, pojavnost in vedute (predvsem pri prostorsko izpostavljenih objektih - cerkvah, gradovih, znamenjih itd), celovitost dediščine v prostoru (prilagoditev posegov v okolici značilnostim stavbne dediščine). Med objekte profane stavbne dediščine v občini Brda sodi tudi edini spomenik državnega pomena Vila Vipolže (EŠD 820). Nahaja se na vzpetini pred vasjo Vipolže in je edina ohranjena renesančna podeželska vila pri nas.

13.4.4.1 Najbližji objekti stavbne dediščine

- EŠD 25328   Podsabotin - Hiša Podsabotin 26 (prikazano na Prilogi F)
Enonadstropna hiša s konca 19. stol. ima dvokapno korčno streho. Vhodna fasada je štiriosna. Ob hiši stoji spahnjenca.
- EŠD 3925   Podsabotin - Cerkev sv. Nikolaja (prikazano na Prilogi F)
Cerkev sestavljajo obsežnejša pravokotna ladja, trostrano zaključen prezbiterij in zvonik ob južni steni ladje, obnovljen v 90. letih. Današnji izgled dobila po prvi vojni.

13.4.5 Naselbinska dediščina

Naselbinska dediščina je opredeljena kot stavbna celota, ki mora biti homogena in istočasno ustrezati kvalitativnim merilom, ki imajo izrazit zgodovinski, arheološki, umetniški, znanstveni, družbeni ali tehniški pomen in so medsebojno dovolj povezane, da sestavljajo topografsko določljive enote. V območjih naselbinske dediščine velja dodatni pravni režim varstva, ki predpisuje ohranjanje naslednjih zgodovinskih značilnosti naselij:

- naselbinska zasnova (parcelacija, komunikacijska mreža, razporeditev odprtih prostorov naselja),
- odnosi med posameznimi stavbami ter odnos med stavbami in odprtim prostorom (lega, gostota objektov, razmerje med pozidanim in nepozidanim prostorom, gradbene linije, značilne funkcionalne celote),
- prostorsko pomembnejše naravne prvine znotraj naselja (drevesa, vodotoki itd.),
- prepoznavna lega v prostoru oziroma krajini (glede na reliefne značilnosti, poti itd.),
- naravne in druge meje rasti ter robovi naselja,
- podoba naselja v prostoru (stavbne mase, gabariti, oblike strešin, kritina),
- odnosi med naseljem in okolico (vedute na naselje in pogledi iz njega),
- stavbno tkivo (prevladujoč stavbni tip, javna oprema, ulične fasade itd.).

13.4.6 Zgodovinska krajina

V območjih zgodovinske krajine velja dodatni pravni režim varstva, ki predpisuje ohranjanje naslednjih krajinskih značilnosti:

- avtentična lokacija prizorišč zgodovinskih dogodkov,
- preoblikovanost reliefa zaradi zgodovinskih dogajanj, morebitne grajene strukture, vsa gradiva in konstrukcije,
- zemeljske plasti z morebitnimi ostalinami,
- memorialna plastika, likovna oprema in vsi pomniki.

Takšno območje v občini Brda se nahaja v vzhodnem delu, gre pa za območje Sabotin - Zgodovinsko območje prve svetovne vojne (EŠD 15446). Celotni predel zgodovinske krajine obsega severovzhodno in jugozahodno pobočje hriba Sabotin, v občino Brda pa sega le v manjšem delu. Na območju so ohranjeni sistemi strelskih jarkov, kavern in trije javni spomeniki iz obdobja prve svetovne vojne. Imelo je pomembno vlogo pri varovanju goriškega mostišča.

13.4.7 Kulturna krajina

Zakon o varstvu kulturne dediščine opredeljuje kulturno krajino kot nepremično dediščino, ki predstavlja odprt prostor z naravnimi in ustvarjenimi sestavinami, katerega strukturo, razvoj in uporabo pretežno določajo človekovi posegi in dejavnost. Pri tem se varuje krajinska zgradba in prepoznavna prostorska podoba (naravne in kulturne prvine), odprti prostor pred nadaljnjo širitvijo naselij, sonaravno gospodarjenje v kulturni krajini (tradicionalna raba zemljišč), tipologija krajinskih prvin in tradicionalnega stavbarstva ter povezava s stavbno in naselbinsko dediščino.

Širši pomen predstavljata izraza integralna dediščina in območja nacionalne prepoznavnosti. Integralno dediščino oblikujejo enote človekovega okolja ali narave, kjer se prepletajo prvine naravne in kulturne dediščine in katerih vrednost povečuje dejstvo, da sta obe zvrsti dediščine genetsko, funkcionalno oziroma vsebinsko povezani in odvisni druga od druge.

Območja kulturne krajine so v zadnjih desetletjih doživela največje spremembe in razvrednotenja. V Goriških Brdih so najbolj izpostavljeni robni deli naselij, kjer se z novimi posegi spreminja njihova podoba v prostoru. Skupaj s preobrazbo kulturne krajine izginja tudi podeželska tradicionalna stavbna dediščina, ki je najbolj ogrožen segment kulturne dediščine tudi v Goriških Brdih. Potrebe po intenziviranju kmetijstva in s tem povezanim ohranjanjem velikega pridelovalnega potenciala tal so tu še posebej izraziti pri uvajanju novega načina terasiranja vinogradov in spreminjajo tradicionalni videz krajine.

V Občini Brda ni dediščinske kulturne krajine.

13.4.8 Območja nacionalne prepoznavnosti

Območja nacionalne prepoznavnosti ali območja kompleksnega varstva kulturne dediščine predstavljajo posebno razvojno kategorijo, ki je blizu sodobnim konceptom urejanja prostora, ki poudarjajo sonaravno gospodarjenje in varstvo virov s ciljem zagotavljanja trajne vitalnosti prostora v vseh njegovih pomenih. Pomembno je zagotavljanje varstva na celotnem teritoriju. Smisel varovanja je vpetost varstvenih izhodišč v razvojne programe za zagotavljanje stopnje ohranjenosti kulturne dediščine in ustrezen razvoj kulturne krajine. Za vsa območja kompleksnega varstva se morajo izdelati krajinske zasnove. Na vplivnih območjih in območjih nacionalne prepoznavnosti je potrebno ovrednotiti, ugotoviti že degradirane površine znotraj območij in predvideti ukrepe za izboljšanje stanja.

V občini Brda ni območij nacionalne prepoznavnosti, je pa celotno območje občine predlagano kot območje nacionalne prepoznavnosti.

13.4.9 Vplivno območje dediščine

Vplivno območje je širša okolica enote nepremične kulturne dediščine, ki je določena z zgodovinskega, funkcionalnega, prostorskega, simbolnega in socialnega vidika in znotraj katere morajo biti posegi v prostor in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju ali v kateri se presojajo vplivi na dediščino. V vplivnih območjih velja naslednji pravni režim varstva:

- ohranja se prostorska integriteta, pričevalnost in dominantnost dediščine,
- prepovedane so ureditve in posegi, ki bi utegnili imeti negativne posledice na lastnosti, pomen ali materialno substanco kulturne dediščine.

Dovoljene so ureditve, ki spodbujajo razvoj in ponovno uporabo kulturne dediščine. Za posege v vplivnem območju je treba pridobiti kulturnovarstveno soglasje, če to obveznost določa prostorski akt. Kulturnovarstveno soglasje izda Zavod za varstvo kulturne dediščine v skladu s prostorskim aktom. Pred izdajo kulturnovarstvenega soglasja je treba pridobiti kulturnovarstvene pogoje Zavoda.

13.5 Ocena pričakovanih vplivov na okolje

Razdrobljenost poselitve v občini Brda se kaže tudi pri umeščanju novih površin sprememb namenske rabe v prostor. Večina tovrstnih površin se enotam ter vplivnim območjem kulturne

dediščine izogiba in v njihovo bližino ne posega. Območje predvidnega OPPN „U Malnu“ ni na območju evidentirane kulturne dediščine. Najbližji enoti dediščine sta EŠD 25328 Podsabotin - Hiša Podsabotin 26, ki je oddaljena 75 m proti severovzhodu ter EŠD 3925 Podsabotin - Cerkev sv. Nikolaja, ki je oddaljena več kot 400 m v smeri jugovzhod. Območje OPPN je odmaknjeno od omenjenih enot kulturne dediščine, tako da takšna raba ne bo imela direktnega niti daljinskega vpliva na omenjena kulturna spomenika. Komunikacijska in infrastrukturna navezava na okolico ter njen prostorski kontekst, pojavnost in vedute se na tem območju ohranjajo, saj vzpostavitev objektov in dejavnosti na območju OPPN ne bo povzročil zastiranja cerkve in hiše. S tem se ohranja vsebinski prostorski kontekst zavarovanih enot brez motečih prvin na samo prostorsko umestitev enote oz. na njeno vsebino.

Celotno območje občine Brda je predlagano kot območje kompleksnega varstva. Usmeritve za posege oz. širitve znotraj območij nacionalne prepoznavnosti, ki jih opredeljuje tudi Strategija prostorskega razvoja Slovenije, nalagajo upoštevanje kulturno varstvenih pogojev. Pri tem je potrebno ohranjati značilno naselbinsko, krajinsko in arhitekturno tipologijo in morfologijo naselij ter kvalitetne poglede na prostorske dominante. Dejavnosti v prostoru je potrebno usmerjati na način, da se ohranjajo vrednote kulturne krajine, kamor sodijo tudi vodotoki in njihov vodni režim, travniški sadovnjaki, pomembnejša drevesa, živice ipd.

Na širšem območja OPPN, kot tudi ne v bližnjih naseljih ni predvidenih večjih sprememb namenske oz. dejanske rabe, zato z vzpostavitvijo OPPN ne bo kumulativnih in sinergijskih vplivov na kulturno dediščino.

Kot je navedeno v predhodnem podpoglavju so ostala območja in objekti kulturne dediščine oddaljeni od območja OPPN, zato na teh območjih ne bo neposrednih vplivov. Prav tako so vsa navedena območja v precejšnji oddaljenosti, zato ne bo daljinskega vpliva povezanega predvsem z gradnjo objektov. Območje OPPN je v prostor umeščeno v vrzeli poselitve ob naselju Podsabotin, kar ne predstavlja dominante v prostoru, zato prav tako ne bo daljinskih vplivov povezanih z vizualno percepcijo prostora.

Dodatne smernice oblikovane s strani Ministrstva za kulturo in ZVNKD OE Nova Gorica opredeljujejo, da na območju ni potrebno izvesti predhodnih arheoloških raziskav. Opredelitve izhaja iz že izvedenih zemeljskih posegov znotraj območja urejanja in njihovih izsledkov.

Glede na to opredeljujemo vpliv na kulturno dediščino kot **nebistven (B)**.

13.6 Skladnost OPPN s smernicami pristojnih nosilcev urejanja prostora in nosilcev javnih pooblastil, ki so vezana na varstvo kulturne dediščine

Za potrebe izdelave OPPN so bile izdane smernice s strani Ministrstva za kulturo. Prav tako so bile pri upoštevanju ocenjevanja vplivov izvedbe OPPN upoštevani veljavni podatki iz registra kulturne dediščine. Pri tem so se obravnavali vsi vplivi na vplivna območja ter območja kulturne dediščine ter na posamezne enote. Občinski OPPN „U Malnu“ ne predvideva neposrednega posega na območje kulturne dediščine.

Tekstualni del OPPN upošteva izdane smernice in dopolnitve smernic varstva kulturne dediščine, saj predvideva ohranjanje in vzpostavljanje kulturne in simbolne prepoznavnosti varovanih enot. Prav tako upošteva značilnosti objektov, kot so tlorsna in višinska zasnova (gabariti), gradivo in konstrukcijska zasnova, oblikovanost zunanjsčine (členitev objekta in fasad, oblika in naklon

strešin, kritina, stavbno pohištvo, barve fasad, fasadni detajli), funkcionalna zasnova notranjosti objektov in pripadajočega zunanjega prostora, komunikacijska in infrastrukturna navezava na okolico (pripadajoči odprti prostor z niveleto površin ter lego, namembnostjo in oblikovanostjo pripadajočih objektov in površin), prostorski kontekst, kar ohranjala značilno kulturno Briško krajino, ki je prepoznana kot ustvarjena kvaliteta prostora in opredeljena kot kulturna krajina na celotnem območju osrednjih Brd. Območje je v dopolnitvi smernic opredeljeno kot območje na katerem ni potrebno izvesti predhodnih arheoloških raziskav.

Glede na navedeno lahko zaključimo, da tekstualni del OPPN upošteva varstvene usmeritve ter zahteve podanih smernic glede varstva nepremične kulturne dediščine in jih smiselno vključuje v prostorsko načrtovanje.

13.7 Skladnost OPPN z okoljskimi cilji

Območje OPPN ne leži na območju evidentirane kulturne dediščine in se tudi izogiba poseganju v bližino območij enot kulturne dediščine.

Na območju arheološke dediščine je potrebno ob morebitni najdbi arheoloških ostankov o tem obvestiti pristojni zavod (ZVKDS). Ocenjujemo, da predlog OPPN v celoti izpolnjuje zastavljene okoljske cilje.

13.8 Monitoring

Spremlja naj se:

- ob gradnji naj se spremlja odkop zemljine in morebitno odkritje kulturnih plasti ali kakršnih koli drugih arheoloških ostalin ter stanje kulturne krajine oz. videzno stanje območja OPPN in njegove neposredne okolice ob izvedbi in po izvedbi OPPN.

13.9 Viri

- Register nepremične kulturne dediščine, Ministrstvo za kulturo, URL:<http://rkd.situla.org/>, 2009
- Slovenija – Pokrajine in ljudje, Založba Mladinska knjiga, 1998
- Tekstualni del OPPN, Arti inženiring d.o.o., Nova Gorica, maj 2009
- Analiza stanja in teženj v prostoru občine Brda, VOI d.o.o. Ajdovščina, marec 2007
- Vključevanje varstva kulturne dediščine v pripravo okoljskih poročil in celovite presoje vplivov na okolje (po ZVO-1), LUZ d.d., november 2005
- Odlok o strategiji prostorskega razvoja Slovenije /OdSPRS/ (Ur. l. RS, št. 76/04).

14. PREBIVALSTVO IN ZDRAVJE

14.1 Zakonski okvir

- Zakon o varstvu okolja /ZVO-1-UPB1/ (Ur. l. RS, št. 39/06, 70/08)
- Zakon o prostorskem načrtovanju (Ur. l. RS, št. 33/07)
- Zakon o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja (uradno prečiščeno besedilo) (ZSRR-UPB1) (Ur. l. RS, št. 83/03)
- Uredba o vrednostih meril za določitev območij s posebnimi razvojnimi problemi in določitvi meril za določitev občin, ki izpolnjujejo ta merila (Ur. l. RS, št. 59/00)
- Uredba o območjih, ki se štejejo za demografsko ogrožena območja v Republiki Sloveniji (Ur. l. RS, št. 19/99, 60/99)
- Uredba o mejnih vrednostih svetlobnega onesnaževanja okolja (Ur. l. RS, št. 81/07, 109/07)
- Odlok o strategiji prostorskega razvoja Slovenije (Ur. l. RS, št. 76/06)
- Program razvoja podeželja za Republiko Slovenijo 2004-2006 (Ur. l. RS, št. 116/04, 45/06)

14.2 Opis metode in izbranih meril

Vplivi planiranega OPPN na prebivalstvo in zdravje so ocenjeni na osnovi podatkov in informacij pridobljenih s terenskim ogledom, strokovnimi podlagami za pripravo omenjenega OPPN in njegovega osnutka, upoštevali smo tudi strokovno literaturo s tega področja.

Ocena vpliva na okolje je odvisna tudi od odnosa širše javnosti in ocenjevalca do nekega elementa okolja.

Tabela 35: Ocenjevalna lestvica vplivov na prebivalstvo in zdravje

<i>OCENA</i>	<i>RAZLAGA OCENE</i>
A - ni vpliva/ vpliv je pozitiven	Z načrtom predvideni posegi na prebivalstvo in zdravje ne bodo imeli negativnih vplivov oz. učinkov ali pa bodo ti pozitivni.
B - nebitven vpliv	Z načrtom predvideni posegi bodo imeli na prebivalstvo in zdravje nebitven vpliv. Vsi vplivi posegov (neposredni, daljinski, kumulativni in sinergijski) na družbeno okolje bodo sprejemljivi.
C - nebitven vpliv zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov	Z načrtom predvideni posegi bodo imeli vpliv na prebivalstvo in zdravje. Vse vplive (neposredne, daljinske, kumulativne in sinergijske) posegov na družbeno okolje se lahko z izvedbo učinkovitih omilitvenih ukrepov omeji in s tem posege naredi sprejemljive.
D - bistven vpliv	Z načrtom predvideni posegi bodo na prebivalstvo in zdravje vplivali bistveno. Vse vplive (neposredne, daljinske, kumulativne in sinergijske) posegov na družbeno okolje se lahko z izvedbo omilitvenih ukrepov sicer omeji, vendar lahko kljub temu pričakujemo nesprejemljive učinke.
E - uničujoč vpliv	Z načrtom predvideni posegi bodo imeli na prebivalstvo in zdravje uničujoč vpliv. Vplivi (neposredni, daljinski, kumulativni ali sinergijski) bodo popolnoma nesprejemljivi, posledice načrtovanih posegov pa so tudi v popolnem nasprotju z okoljskimi cilji v zvezi z družbenim okoljem.
X - ugotavljanje vpliva ni možno	Ugotavljanje vplivov z načrtom predvidenih posegov na prebivalstvo in zdravje ni možno.

14.3 Okoljski cilji

Okoljski cilji so:

- težnja k zgoščevanju poselitve v nepozidanih območjih stavbnih zemljišč znotraj naselij (notranji razvoj območij) in širitev naselij z dopolnjevanjem in zaokroževanjem na njihovem robu,
- usmerjanje poselitve v obstoječa naselja ter spodbujanje prenavljanja in dopolnitve stavb v okviru obstoječih poselitvenih površin;
- preprečevanje nadaljnje razpršene gradnje, razen v primerih, ko se več manjših skupin razpršene gradnje lahko zaokroži v večjo gručo ter preprečevanje zlivanja naselij in vzdolžne razpotegnjene gradnje ob komunikacijah;
- ohranjanje kvalitetnih kmetijskih zemljišč za primarno rabo;
- planiranje širitve naselij v skladu z razpoložljivimi in načrtovanimi zmogljivostmi obstoječe infrastrukturne opreme;
- dvig kakovosti življenja zaradi smotnejšega ravnanja z elementi okolja, kot to predpisuje operativni program Resolucije o nacionalnem programu varstva okolja (Ur. l. RS, št. 2/06) – ravnanje z vodami, emisije plinov v ozračje, umeščanje dejavnosti v prostor glede na stopnje varstva območij pred hrupom in območij elektromagnetnega sevanja, ravnanje z odpadki.

Tabela 36: Okoljski cilji, kazalci in stanje

CILJI	KAZALCI	STANJE
ohranitev in dvig življenjske ravni, kvalitete življenja in bivalnega okolja	<ul style="list-style-type: none"> • stopnja ogroženosti zaradi naravnih nesreč 	<ul style="list-style-type: none"> • posamezna območja so poplavno ogrožena, prav tako je večje število sicer manjših erozijskih območij • del občine je na območju VIII stopnje potresne nevarnosti, ostal del občine je na VII stopnji, • večji del občine je v območju, kjer je tveganje za nastanek plazov zaradi potresov srednje, • na območju ni tveganja za nastanek podorov po potresih
zmanjšanje možnosti naravnih nesreč	<ul style="list-style-type: none"> • površina in pogostost poplav 	<ul style="list-style-type: none"> • območje je označeno kot poplavno ogroženo območju
letna poraba elektrike vseh svetilk, ki so na območju posamezne občine vgrajene v razsvetljavo občinskih cest in razsvetljavo javnih površin, ki jih občina upravlja, izračunana na prebivalca s stalnim ali začasnim prebivališčem v tej občini, ne sme presežati ciljne vrednosti 44,5 kWh.	<ul style="list-style-type: none"> • letna poraba elektrike vseh svetilk, ki so na območju občine Brda vgrajene v razsvetljavo občinskih cest in razsvetljavo javnih površin 	<ul style="list-style-type: none"> • povprečna mesečna poraba v letu 2008 ni znana • povprečna letna poraba na prebivalca ni znana

14.4 Opis dejanskega stanja okolja

14.4.1 Poselitev

Poselitev občine Brda je zaznamovala reliefna razgibanost ter demografski razlogi, ki se ponekod kažejo še danes. Zaradi prevladujoče kmetijske dejavnosti je v preteklih letih prihajalo do odseljavanja prebivalstva v bližnja urbana središča. Z dvigovanjem reliefa se tudi gostota poselitve zmanjšuje. Tako je severni del občine, ki se vzpenja v pobočja Korade, najredkeje poseljeni del. Prevladujoči vzroki depopulacije tega dela občine so opuščanje agrarne dejavnosti, slabe prometne povezave in premalo raznolikih delovnih mest za mlajše generacije.

Občina Brda je imela ob popisu prebivalstva leta 2002 5.765 prebivalcev v 45 naseljih. Gostota poseljenosti je 79 prebivalcev/km². Število prebivalcev narašča predvsem v večjih naseljih v

vinorodnem območju (Kozana, Vipolže, Hum, Dobrovo) in manjših naselij v njihovi bližini, medtem ko ostala večja naselja, (Neblo, Medana, Podsabotin, Gonjače) kažejo težnje stagnacije. Število prebivalcev v občini se je v zadnjih petih letih ustalilo in ni prisotnega večjega odseljevanja. Demografski kazalci v splošnem kažejo, da območje občine ni resno ogroženo. Gibanje števila prebivalcev v preteklosti kaže, da se je v večini naselij število prebivalcev zmeroma zmanjševalo. Posledica gibanja prebivalcev je neugodna starostna struktura, saj prevladujejo starejši prebivalci. Takšna sestava prebivalstva je odsev tradicionalne agrarne rabe in agrarne prenaseljenosti Goriških Brd, ki ju spremlja pomanjkanje zaposlitvenih možnosti zunaj kmetijstva. Posledica tega je, da so danes Brda pokrajinsko in zaposlitveno ena najbolj izrazitih kmetijskih pokrajin.

V Brdih je za poselitev v dnu dolin malo prostora, obenem pa je tu nevarnost poplav in prisotno plazenje. Zato je razumljivo, da so tesno zgnetene vasi večinoma postavljene po vršnih delih slemen. Zasnova naselij je v glavnem podobna naseljem na Krasu in v Vipavski dolini in odseva nekdanjo socialno razslojenost in obrambne potrebe. Gre za sklenjen vaški organizem ter izjemno razgiban tloris.

14.4.2 Prometna dostopnost

Prometna dostopnost Goriške je z vidika ocene razvojnih možnosti statističnih regij ocenjena kot manj ugodna glede na ostale regije v Sloveniji. Glede na naravne geografske danosti prostora so se razvile prometne povezave po dolinah rek v smeri JV – SZ. Prečne povezave so slabše zastopane. Goriška regija nima določene skupne prometne politike, ki bi upoštevala makroekonomski pomen prometa. V sodelovanju s sosedi v Italiji je potrebno prometne sisteme planirati na najvišjem strateškem regionalnem nivoju. To so dejavniki, ki dvigujejo kakovost storitev v potniškem ali tovornem prometu. V občini Brda je razvit le cestni promet. Del Goriške leži ob cestnem koridorju, ki poteka po Vipavski dolini. Na tem koridorju ni železniške povezave.

Osrednja državna cesta je regionalna cesta R2 402 Solkan - Gonjače - Dobrovo – Neblo, ki predstavlja prehod iz soške doline preko Goriških Brd v Videmsko in Goriško deželo. Druga pomembnejša regionalna cesta je R3 612 Plave – Gonjače. Nedograjena in brez ustrezne kategorizacije je cestna povezava od Livka do Golega Brda. Javni potniški promet na območju Brd je slabo razvit. Razvitost prometnega omrežja in infrastrukture pripomore k boljšemu in učinkovitejšemu javnemu prevozu. Z možnostjo uporabe javnega prevoza se zmanjšajo emisije izpušnih plinov iz osebnih vozil, s tem pa se pripomore k zmanjševanju onesnaževanja ozračja s toplogrednimi plini. Infrastrukturalna opremljenost občine je zaradi naravnih danosti ter poselitvenih vzorcev razpršena po celotni občini in omejena v severnem delu. Povezava s sosednjimi občinami poteka predvsem po regionalni cesti R2-402, z republiko Italijo pa je območje občine povezano preko mejnega prehoda Neblo.

Za območje občine Brda lahko ugotovimo, da je prometna dostopnost znotraj občine ter s kraji v sosednjih občinah razmeroma dobra. Tako je smiselno usmeriti razvoj prometne infrastrukture predvsem v izboljšanje obstoječih povezav.

14.4.3 Regionalni in urbani razvoj

Glede na merila Uredbe o vrednosti meril za določitev območij s posebnimi razvojnimi problemi in določitvi meril za določitev občin, ki izpolnjujejo ta merila (Ur. l. RS, št. 59/00) in ob upoštevanju razpoložljivih podatkov za obdobje med leti 2000 in 2006, občina Brda sodi med občine s strukturnimi problemi, kjer delež delovno aktivnega prebivalstva zaposlenega v kmetijstvu od skupnega števila prebivalstva v zadnjih treh letih za več kot 20 odstotkov presega državno povprečje. Iz tega lahko zaključimo, da kmetijska dejavnost v občini predstavlja pomembno

gospodarsko panogo in bi lahko zaradi posebnosti kmetijske proizvodnje bila podvržena negativnim ekonomskim trendom. Občina nima visoke stopnje brezposelnosti.

Območje občine Brda sodi v Goriško statistično regijo, ki se deli še na štiri subregije. Občina Brda tako sodi v Goriško subregijo skupaj z občinami Kanal, Miren-Kostanjevica, Šempeter-Vrtojba ter mestno občino Nova Gorica. Poselitveno in zaposlitveno jedro regije je Nova Gorica s Šempetrom in Vrtojbo. Na podlagi dokumenta Regionalni razvojni program Severne Primorske (Goriške statistične regije) 2007-2013 (Posoški razvojni center, 2006) bo regija večjo pozornost posvetila čezmejnemu gospodarskemu ter turističnemu sodelovanju. Za razvoj obeh panog bodo potrebna večja vlaganja v razvoj ekološkega kmetovanja, skupno trženje tipičnih produktov kmetijstva in podeželja ter primerno rabo naravne in kulturne dediščine. Pogoj za razvoj gospodarskih dejavnosti z visoko dodano vrednostjo so mladi in kakovostni kadri ter stalno usposabljanje prebivalcev. V ta namen bo regija na območju Nove Gorice zgradila univerzitetno središče.

Za regijo je značilna bogata kulturna in naravna dediščina ter bližina že uveljavljenih turističnih ciljev. Vse bolj ključno postaja hitrejše prometno odpiranje Posočja in Idrijsko-Cerkljanskega tako na Gorenjsko stran in proti Vipavski dolini kot proti Ljubljani in Italiji. Za dnevne delovne migracije pa sta pomembna predvsem odseka Bovško–Nova Gorica in Robič–Logatec.

14.4.4 Arhitekturne regije in krajine v občini Brda

Območje občine Brda je del arhitekturne regije Soško-Vipavska z razvrstitvijo v arhitekturno krajino Brda.

Tabela 37: Značilnosti arhitekturnih krajin v občini Brda

	Soško Vipavska - Brda
oblikovanje naselij, dominante	<ul style="list-style-type: none"> • naselja so v pobočjih in na vrhu gričev (dominantna oblike) • postavljena so gručasto, strnjeno • dominante so največkrat oblikovane samostojno • naselja so v stisnjenih gručah po pobočjih • značilne so tudi ločene ali povsem samostojne domačije
domačije, stavbe	<ul style="list-style-type: none"> • domačije in stavbe so raščene v delno zaprtih dvoriščih, gospodarska poslopja so v gruči • stavbe so nadstropne – prvotno tudi nad hlevom • strehe so položne (dvo ali enokapne) značilno je kritje s korci • značilni kvalitetni kamnoseški detajli (okenski, vratni okvirji, stopnice), zunanji hodniki, stopnišča, poudarjeni dimniki • dvorišče in vhodi so na JZ strani, SV fasada je zaprta • samostojne stavbe so lahko pomazane v nize (največkrat v dominantnih naseljih) • dodani so posebni arhitekturni elementi (balkoni, zidana stopnišča „spahnjenice“)
posebnosti, dominante	<ul style="list-style-type: none"> • grad

vir: Arhitekturne krajine in regije Slovenije, MOP, Zavod RS za prostorsko politiko

Prevladujoča pokrajinska prvina v Goriških Brdih so kulturne terase. Nekoč so jih urejali ročno, po 2. svetovni vojni pa so jih začeli graditi strojno. S terasnim preoblikovanjem pobočij se povečuje obdelovalno kmetijsko zemljišče. Na obravnavanem območju je še vedno najpomembnejša gospodarska panoga kmetijstvo, zlasti vinogradništvo in sadjarstvo. Razvoj vinogradništva je neizbrisno zaznamoval podobo tamkajšnje kulturne pokrajine.

V pokrajinah s tržno usmerjenim strojnim kmetijstvom terase praviloma opuščajo. V zgornjih Goriških Brdih je veliko nekdanjih terasiranih območij že popolnoma zaraščenih ali propadlih. Nekdanje razširjenosti kulturnih teras ni mogoče natančno ugotoviti niti s pomočjo franciscejskega katastra. Nasprotno kulturne terase v spodnjih Goriških Brdih vseskozi obnavljajo.

Z urejanjem teras preprečujejo izgubo vode in zmanjšujejo erozijo prsti. Ob spremembi oblike pobočja, večjih premikih preperine in urejanju strmih pobočij se lahko pojavijo usadi ali nastanejo obsežnejša območja nestabilnosti tal. Podrobna preučitev opozarja na veliko ogroženost Goriških Brd zaradi plazov. Vir: Geografija Slovenije 17, Terasirana pokrajina Goriških Brd

Tabela 38: Značilnosti krajin in vzorci v občini Brda

	Goriška Brda – Spodnji del Goriških Brd
značilnosti	gričevje, brda, vinogradi
	grebenska poselitev, graščine, kmetije
	preglednost
	pahlačasto usmerjena slemena
krajinski vzorci	vinogradniško gričevje
	vinogradi
	ravninski deli brd

vir: Regionalna razdelitev krajinskih tipov v Sloveniji, MOP, Urad za prostorsko politiko

Zaradi najboljših bivalnih razmer na grebenih se je na območju Brd razvila tipična grebenska poselitev, kjer potekajo tudi glavne povezovalne ceste. V preteklosti sta bila dva tradicionalna vzorca (strnjene vasi na grebenih in posamezne domačije na manjših stranskih grebenih). Po potresu, ki je prizadel območje so se značilne tradicionalne oblike pozidave spremenile.

14.4.5 Uporaba fitofarmaceutskih sredstev

Območje OPPN »U Malnu« meji na območje kmetijskih površin, ki so po podatkih MKGP opredeljene kot vinogradi in njive, na katerih obstaja možnost uporabe fitofarmaceutskih sredstev (v nadaljevanju FFS). To področje ureja Zakon o fitofarmaceutskih sredstvih (uradno prečiščeno besedilo) (ZFfS-UPB2) Ur. l. RS, št. 35/07) in Pravilnik o dolžnostih uporabnikov fitofarmaceutskih sredstev (Ur. l. RS, št. 62/03) iz katerih izhaja naslednje:

1. Tretiranje na površinah se mora izvajati na način, ki preprečuje zanašanje na sosednje parcele oz. sosednje gojene rastline ob upoštevanju hitrosti in smeri vetra.
2. Vse parcele, ki mejijo na cesto ali pot, kjer se v času tretiranja na izpostavljenem delu sprehajajo ljudje, ki so zaradi tega lahko izpostavljeni negativnemu vplivu FFS, mora uporabnik tretiranje začasno prekiniti.

3. Uporabniki, katerih parcele mejijo na vrtce, šole, otroška in športna igrišča, domove upokoencev ali druge podobne objekte, morajo najmanj 24 ur pred uporabo FFS, o tem pisno obvestiti tamkajšnjo upravo objekta. V obvestilu mora biti navedeno trgovsko ime FFS, način, datum in predvidena ura tretiranja.
4. Traktorske pršilnike in motorne nahrbtnne škropilnice je treba uporabljati v oddaljenosti najmanj 20 m od čebelnjaka, stanovanjskih objektov, vrtca, šole, otroškega in športnega igrišča, doma upokoencev ali drugih podobnih objektov ter njihovih funkcionalnih zemljišč, kjer se zadržujejo ljudje ali gojijo kmetijski pridelki.
5. Ne glede na to pa je tretiranje s traktorskim pršilnikom ali motorno nahrbtnno škropilnico dovoljeno v manjši razdalji, če imetniki sosednjih parcel, hišni svet oz. uprave bližnjih objektov to pisno dovoli.
6. Pri tretiranju parcel, ki se nahajajo v bližini voda, se mora upoštevati varovalni pas, določen v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo voda in navedbami na etiketi oziroma v navodilu za uporabo.

Najbližji načrtovan objekt je od severne meje OPPN odmaknjen 18.5 m proti jugu, kar je tudi odmik od parcele porasle s trto. Med omenjenim objektom in mejo OPPN je načrtovana lokacija plinske postaje, ki bo predstavljala bariera med stanovanjskim objektom in vinogradom.

Na parceli z vinogradom potekajo trtne vrste vzporedno s potokom, območje ob meji z OPPN pa je namenjeno dostopu kmetijske mehanizacije oz. obračališču na koncu vrst v širini vsaj 2.5m (glej sliko 9). Iz tega sledi, da je razdalja med načrtovanim najsevernejšim stanovanjskim objektom znotraj območja OPPN in začetkom trtne vrste večje kot 20 m.

Slika 9: Pogled ob severni meji območja OPPN proti domu upokoencev

vir: Arti inženiring d.o.o., oktober 2009

Načrtovani vrtec na južnem delu območja OPPN ne meji neposredno na vinogradniške površine, vseeno pa predlagamo, da se omenjeni ustanovi pisno posreduje predvideni termin škropljenja na površinah zahodno in južno od območja OPPN.

Kmetijske površine severno od območja OPPN imajo zaradi svoje lege edini možni dostop preko območja OPPN (glej spodnjo sliko), kar je z načrtovano in predstavljeno ureditvijo območja OPPN predvideno in še naprej omogočeno.

Slika 10: Pogled ob zahodni meji območja OPPN proti severu

vir: Arti inženiring d.o.o., oktober 2009

Ob upoštevanju načinov ravnanja in uporabe FFS, ki jo predpisujejo predpisi in z obravnavano ureditvijo območja OPPN, ocenjujemo, da nove dejavnosti na območju OPPN ne bodo vplivale na potrebo po spremembah obstoječega sistema kmetovanja na okoliških območjih, hkrati pa prebivalci na območju OPPN ne bodo ogroženi zaradi uporabe omenjenih sredstev. Prav tako pa bodo ohranjeni oz. zagotovljeni vsi dostopi do kmetijskih površin.

14.4.6 Svetlobno onesnaženje

Svetlobno onesnaževanje okolja povzroča za človekov vid motečo osvetljenost in občutek bleščanja pri ljudeh, ogroža varnost v prometu zaradi bleščanja, zaradi neposrednega in posrednega sevanja proti nebu moti življenje ali selitev ptic, netopirjev, žuželk in drugih živali, ogroža naravno ravnotežje na varovanih območjih, moti profesionalno ali amatersko astronomsko opazovanje, ali s sevanjem proti nebu po nepotrebnem porablja električno energijo.

Območje „U Malnu“ leži na planoti Boriških Brd, kjer sicer ni goste urbanizacije in zaradi tega ni velike obremenjenosti s svetlobnim onesnaženjem, so pa v neposredni bližini večja mesta (Nova Gorica, Gorica, Udine...) kjer je veliko virov svetlobe. Največji delež svetlobnega onesnaženja je posledica neustrezne oblike svetlobnih teles, smeri svetlobnega snopa in prevelike jakosti osvetlitve.

V neposredni bližini so že urbane površine, ki so osvetljene zato so prosto živeče živali in prebivalci že navajeni na prisotnost umetne svetlobe.

Uredba o mejnih vrednostih svetlobnega onesnaževanja okolja (Ur. l. RS, št. 81/07, 109/07) v 5. členu določa ciljne vrednosti za razsvetljavo cest in javnih površin. Letna poraba elektrike vseh svetilk, ki so na območju posamezne občine vgrajene v razsvetljavo občinskih cest in razsvetljavo javnih površin, ki jih občina upravlja, izračunana na prebivalca s stalnim ali začasnim prebivališčem v tej občini, ne sme presegati ciljne vrednosti 44,5 kWh.

V občini Brda povprečna poraba električne energije na mesec na lanski letni ravni ni znano. Po zadnjih podatkih Statističnega urada Republike Slovenije, Ministrstva za notranje zadeve - Centralni register prebivalstva, Ministrstvo za notranje zadeve - Direktorat za upravne notranje zadeve je bilo 30.12.2008 v občini Brda 5.669 prebivalcev, kar pomeni, da letna poraba električne energije, za doseganje ciljnih vrednosti opredeljenih v Uredbi, ne sme presegati 252.270 kWh. Glede na sorazmerno redko poseljenost območja in dokaj majhno površino naselij sicer lahko predvidevamo, da občina naj ne bi presegala te vrednosti, kar pa je še vedno odvisno od vrste svetilk.

Uredba o zagotavljanju varnosti in zdravja pri delu na začasnih in premičnih gradbiščih (Ur. l. RS, 83/05) določa ukrepe za zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu na gradbiščih, kakor tudi v obratih in/ali pomožnih delavnicah na gradbiščih, v katerih se pripravljajo, predelujejo in obdelujejo gradbeni materiali, gradbeni proizvodi in gradbeni elementi, ki se vgrajujejo v gradbene objekte. V skladu s splošnimi zahtevami za delovna mesta na gradbiščih je potrebno zagotoviti čim več naravne svetlobe. Ponoči in kadar naravna dnevna svetloba ni zadostna, pa je potrebno poskrbeti za ustrezno in zadostno umetno razsvetljavo. Kjer je potrebno, je treba uporabljati premične vire svetlobe, ki so zavarovani pred negativnimi vplivi. Pri tem je potrebno zagotoviti, da barva uporabljene umetne svetlobe ne spremeni prepoznavanja varnostnih napisov in znakov nameščenih na delovišču. Standardne osvetljenosti delovnega mesta na prostem so navedene v standardu z referenčno številko SIST EN 12464-2.

V skladu z določili 4. člena Uredbe o mejnih vrednostih svetlobnega onesnaževanja okolja (Ur. l. RS, št. 81/2007, 109/2007) je dovoljeno, da se na nepokritih površinah gradbišč in drugih nepokritih površinah, na katerih se izvajajo vzdrževalna ali druga dela obnove gradbenih inženirskih objektov ali stavb na prostem v skladu s predpisom, ki ureja graditev objektov, uporabljajo svetilke, ki ne izpolnjujejo zahteve o uporabi svetilk, katerih delež svetlobnega toka, ki seva navzgor je enak 0%. Nepokrite površine gradbišč in druge nepokrite površine iz prejšnjega odstavka morajo biti 30 minut po prenehanju izvajanja gradbenih, vzdrževalnih ali drugih obnovitvenih del osvetljene samo svetilkami, ki izpolnjujejo zahteve iz 4. člena Uredbe o mejnih vrednostih svetlobnega onesnaževanja okolja.

Skladno z Uredbo o mejnih vrednostih svetlobnega onesnaževanja okolja (Ur. l. RS, št. 81/07, 109/07) se določajo ukrepi za zmanjševanje svetlobnega onesnaževanja v okolju. Tipi svetilk in drogov za svetilke se določijo enotno. Svetilke morajo biti razporejene tako, da bo jakost osvetlitve ustrezala veljavnim tehničnim normativom in standardom. Razsvetljava, ki je vir svetlobe po omenjeni Uredbi, se uporabljajo svetilke, katerih delež svetlobnega toka, ki seva navzgor, je enak 0%. Glede na obstoječe površine proizvodnih območij v občini Brda lahko sklepamo, da se v sklopu posameznih proizvodnih objektov nahajajo zunanje površine, ki so osvetljene, prav tako pa so osvetljene posamezne javne površine.

Po izgradnji območje OPPN lahko osvetljujejo le svetilke, katerih delež svetlobnega toka, ki seva navzgor, je enak 0%.

14.5 Ocena pričakovanih vplivov na okolje

Ureditveno območje OPPN „U Malnu“ je namenjeno izgradnji stanovanjskih objektov in le v manjši meri storitvenim dejavnostim. Ker se bo gradnja na območju izvajala v posameznih etapah (posamezni objekti), se bo na območju prepletala izgradnja objektov in njihovo delovanje. V okviru vsake etape, oziroma, v kolikor je to koncept urejanja nujno tudi predhodno, se bo izvedla pripadajoča infrastruktura in naprave v zadostnih kapacitetah, tako da bo vpliv na zdravje in bivanjske kvalitete na obravnavanem območju občasen in kratkotrajen, ne bo pa bistven, saj bodo zagotovljeni vsi zdravstveni in higienski pogoji, ki so pomembni za zdravje ljudi (pitna voda in odvodnjavanje odpadnih voda).

Predviden OPPN ne bodo bistveno vplival na kakovost površinskega vodotoka Pevmica, saj je ob vodotoku predvidena ohranitev obstoječe vegetacije oz. vzpostavitev zelenega pasu, zato ne bo neposrednega vpliva. Le na manjšem delu so predvideni manjši posegi, ki bodo zagotavljali stabilnost brežine ter pretočnost struge, s katerimi se bo zagotavljala poplavna varnost območja. Kanalizacijsko omrežje na območju še ni zgrajeno, zato je predvidena čistilna naprava. S tem se bo ohranjala kvaliteta vodotoka. Omenjeno območje OPPN je tudi izven območij virov pitne vode.

Gradnja stanovanjskih objektov bo imela pozitiven vpliv na migracijske tokove prebivalstva v širši regiji. S tem se bo krepila vloga naselja Podsabotin, obenem pa nove stanovanjske soseske pomenijo tudi dotok delovno aktivnega prebivalstva, kar ima ugoden vpliv na razvoj gospodarskih dejavnosti v občini Brda.

Izgradnja omenjenih objektov in vzpostavitev dejavnosti ne bo imela vpliva na zdravje ljudi ter bivanjske kakovosti v naselju Podsabotin in v celotni občini Brda, kot je opredeljeno že v predhodnih poglavjih, prav tako pa je obravnavano območje v ustrezni oddaljenosti od obstoječih objektov ter dobro prometno povezano z ostalimi naselji v občini ter z naselji v sosednjih občinah. Na obravnavanem območju ne bo industrijskih obratov, ki bi pri svoji dejavnosti bistveno pripomogli k povečanju emisij škodljivih snovi v zrak in s tem potencialno povečali možnost obolenja dihal in s tem vplivali na zdravje ljudi.

Prav tako izvedba OPPN „U Malnu“ ne bo povečala možnosti naravnih nesreč, čeprav je območje sicer zabeleženo kot poplavno, vendar je že sedaj v celoti nasuto. Na območju ni nevarnosti erozij, prav tako pa jih izvedba OPPN ne bo povzročila.

Vzpostavitev OPPN „U Malnu“ bo povečala gostoto poseljenosti, kar je z vidika varstva okolja ter poselitve pozitivno. Zgoščena poselitev pomeni manjšo potrebo po izvzemanju površin za pozidavo, s čimer se pripomore k ohranjanju prostora. Povečanje števila prebivalcev pomeni tudi povečanje gostote prometa na območju, kar ima lahko vpliv na kakovost bivanja zdajšnjih prebivalcev naselja Podsabotin, vendar lahko zaključimo, da predvidena prometna ureditev ustrezno rešuje povečano gostoto prometa v naselju na način, da se prometni tokovi speljejo iz območja OPPN na regionalno cesto skozi en priključek.

Večja gostota poselitve pomeni obenem tudi večji pritisk na prostor. Bližina strnjenih gozdnih površin, zavarovanega območja in naravnih vrednot nudi možnost rekreacije in obiskovanja. Gozd oz. kmetijske poti po okoliških kmetijskih območjih imajo v tem primeru poudarjene socialne funkcije. Z izgradnjo območja OPPN „U Malnu“ se površine za rekreacijo ne bodo zmanjšale, saj se ne bo posegalo v gozdni prostor in s tem na rekreacijske poti. S tem se kakovost življenja zdajšnjih prebivalcev ne bo zmanjšala, na kakovost bivanja novih prebivalcev pa bo izvedba plana vplivala pozitivno, saj bodo imeli možnost bivanja v ohranjenem naravnem okolju.

Krajinska slika v osrednjem in južnem delu kaže na tradicionalno kmetijsko rabo območja Brd, kar se odraža tudi v značilnih poselitvenih vzorcih. Pojavljajo se posamezni gozdni otoki. Predlagano območje OPPN ne posega na strnjena kmetijska zemljišča, zato pridelovalna funkcija kmetijskih zemljišč ne bo bistveno prizadeta. Menimo, da se glede na prostorsko umestitev območja OPPN in same razmestitve objektov ter programa na območju OPPN krajinska slika ne bo bistveno spremenila. Območje OPPN je umeščeno ob vodotok ter vznožje pobočja ter na ta način ni vedutno izpostavljeno.

Osvetljevanje javnih površin je, zaradi preprečevanja svetlobnega onesnaževanja, predvideno s svetilkami, ki ne osvetljujejo neba in širše okolice. Uporabljene bodo žarnice z zmanjšanim deležem ultravijolične svetlobe. Sistem osvetljevanja v drugem delu noči izključuje velik del svetil. Z vzpostavitev osvetlitve znotraj območja OPPN in z upoštevanjem usmeritev glede varstva okolja pred vsiljeno svetlobo predvidevamo, da se ne bo bistveno povečala svetlobna onesnaženost območja. Glede na to da podatki o porabljeni energiji na prebivalca znotraj območja občine Brda niso znane ne moremo oceniti vpliva na porabo električne energije na prebivalca oz. na ciljne vrednosti opredeljene z Uredbo o mejnih vrednostih svetlobnega onesnaževanja okolja (Ur. l. RS, št. 81/07, 109/07).

Na podlagi opisanega ocenjujemo vpliv OPPN „U Malnu“ na prebivalstvo in zdravje ljudi z opisno oceno **nebistven vpliv (B)**.

14.6 Skladnost OPPN s smernicami pristojnih nosilcev urejanja prostora in nosilcev javnih pooblastil

V poglavju Prebivalstvo in zdravje so upoštrevane smernice, ki se neposredno navezujejo na preostale sestavine okolja, obravnavane v ločenih poglavjih. Predlog OPPN upošteva vodovarstvena, poplavna, erozijska ter plazovita območja in ne predvideva gradnje na način, da se poveča možnost nastanka novih erozijskih žarišč, plazovitih območij ali poplavnih površin oz. spremeni pogojev za nastanek naravnih nesreč.

Vzpostavitev OPPN „U Malnu“ z upoštevanjem vseh ukrepov za preprečevanje morebitnih naravnih nesreč (ukrepi vezani na požarno varnost posameznih objektov na obravnavanem območju) je v skladu s smernicami pristojnih nosilcev urejanja prostora in nosilcev javnih pooblastil, ki so vezana na družbeno okolje direktno kot posredno (potrebna ureditev območja, prometna ureditev).

14.7 Skladnost OPPN z okoljskimi cilji

Območje OPPN s predvsem stanovanjsko dejavnostjo omogoča dvig bivanjske kvalitete prebivalstva. Z novimi storitvenimi dejavnostmi pa večjo funkcijsko moč območja kraja Podsabotin in krepitev vloge naselja v občini. Dodajanje novih funkcij v južnem delu občine omogoča enakomerno razporeditev po površini občine in lažjo dostopnost prebivalcem do različnih storitev. Novi prebivalci v občini predstavljajo delovno aktivno prebivalstvo, kar lahko ugodno vpliva na zaposlitvene tokove ter pripomore k boljši razvitosti gospodarstva. Prav tako pripomore tudi k razvoju družbenih dejavnosti, kar ima zagotovo pozitiven vpliv na kakovost bivanja. Izvedba OPPN „U Malnu“ ne bo vplivala na povečanje možnosti naravnih nesreč. Prav tako pa ne bo bistvenih vplivov na onesnaženje zraka ali drugih življenjsko pomembnih sestavin okolja.

V občinskem OPPN „U Malnu“ je predvidena tudi ustrezna ureditev, ki je v skladu z oblikovanimi okoljskimi cilji, ki so vezana na družbeno okolje direktno kot posredno (potrebna ureditev

poplavnega območja, prometna ureditev). Tako lahko zaključimo, da je OPPN skladen z okoljskimi cilji.

14.8 Viri

- Slovenija – Pokrajine in ljudje, Založba Mladinska knjiga, 1998
- Statistični urad Republike Slovenije, Popis prebivalstva, gospodinjstev in stanovanj 2002
- Si – Stat podatkovni portal (<http://www.stat.si>, april 2009).
- Analiza stanja in teženj v prostoru občine Brda, VOI d.o.o. Ajdovščina, marec 2007
- Tekstualni del OPPN, Arti inženiring d.o.o., Nova Gorica, maj 2009

15. POTREBE PO NARAVNIH VIRIH

OPPN „U Malnu“ je namenjen stanovanjskim dejavnostim.

Na območju OPPN so znane dejavnosti, zato glede na to, predvidevamo le potrebo po pitni vodi, utekočinjenem naftnim plinom in rodovitno prstjo.

Območje bo napajano iz javnega vodovodnega omrežja. Ob območju urejanja je že zgrajeno vodovodno omrežje. Za požarno zaščito se določa nadtalne hidrante. Glede na namen stanovanjskega območja pričakujemo povprečno porabo vode/prebivalca.

Oskrba stavb bo z utekočinjenim naftnim plinom.

Za ozelenitev območij znotraj OPPN bo potrebna rodovitna prst. Glede na to, da je območje potrebno nasuti, pred tem pa rodovitno prst odstraniti, naj se le ta porabi za območja ozelenitve.

16. VERJETEN RAZVOJ STANJA OKOLJA V PRIMERU NEIZVEDBE OBČINSKEGA PODROBNEGA PROSTORSKEGA NAČRTA

V primeru neizvedbe OPPN „U Malnu“ bi prišlo do neskladnega in bivanjsko neustreznega umeščanja dejavnosti v prostor, kar bi se v prostoru kazalo kot:

- razpršeno širjenje poselitve izven obstoječih poselitvenih in plansko določenih območij, kar bi spremenilo krajinsko in arhitekturno podobo prostora ter vplivalo na možnosti razvoja kmetijstva in gozdarstva, hkrati pa se z razpršeno gradnjo otežuje in draži komunalno opremljanje naselij in drugih poselitvenih območij, kar pomeni nesmotrno poseganje v prostor
- umeščanje dejavnosti na območja, ki so zavarovana, posebej zaščitena ali pa predlagana kot zavarovana, kjer je predpisan poseben režim upravljanja in v do sedaj veljavnem planu kot takšna še niso bila obravnavana,
- mešanje nekompatibilnih dejavnosti v prostoru brez vmesnih t. i. tamponskih con, kar povzroča negativne medsebojne vplive (npr. širitev območij II. stopnje varstva pred hrupom v neposrednem območju IV. območja varstva pred hrupom - posledica bi bile lahko prekoračene vrednosti emisije hrupa, s tem pa tudi manj kvalitetno bivalno okolje),
- nesmotrno umešanje posegov v prostor bi lahko privedlo do razvrednotenja posameznih naravovarstvenih območij, posledica tega pa bi bila zmanjšana kakovost življenja. Poseganje na območja vodnih virov bi lahko povzročilo onesnaženje virov pitne vode, kar bi imelo bistven vpliv na higiensko-zdravstveno stanje prebivalcev.
- stagnacija oz. upočasnitev razvoja naselja Podsabotin zaradi nezagotavljanja novih stanovanjski površin ter površin za servisne dejavnosti javnega programa.
- centralizacija posameznih funkcij naselij v ostalih območij občine
- pomanjkanje zagotavljanja vzgojno varstvenih enot, enakomerno razporejenih po območju občine

17. ALTERNATIVE

S primerjavo in izbiro najboljše možne alternative je povečana legitimnost odločitev in zmanjšana negotovost o pravilnosti te odločitve, če presoja pokaže, da boljše rešitve preproste ni. Za uspešnost presoje sprejemljivosti prostorske ureditve je torej odločilnega pomena, da je predlog posega podan v alternativah (variantah, različicah, možnostih, scenarijih). Odločanje na različnih ravneh, od strokovne, politične, do širše javne, je pomembno olajšano v primeru različnih ponujenih možnosti. V nasprotnem primeru je iskanje soglasja, ki je lastno postopku priprave planskih dokumentov, osiromašeno na soglasja oziroma nasprotovanja, prilagajanja različnim interesom v prostoru. V prostoru se namreč srečuje vrsta različnih, lahko popolnoma nasprotujočih si interesov (razvojnih, varstvenih, parcialnih interesov različnih skupin v prostoru,...), hkrati pa ima nosilec posega praviloma na voljo več alternativnih možnosti za doseg zastavljenih ciljev, vsaka od njih pa različno ekonomsko in tehnično zahtevnost, vplive na okolje, družbeno sprejemljivost. V procesu opredelitve in analize alternativ je možno ugotoviti, kako so ti interesi lahko upoštevani oziroma katera od alternativ v največji meri ustreza opredeljenim ciljem.

Alternative je moč ločevati glede na (Mlakar, 1999):

– **razlike v posegu**

Alternative z razlikami v posegu (nameri, programu) se nanašajo na to, "kaj" umestiti v določeno območje. Takšno razmišljanje je mogoče v primerih iskanja možnosti aktiviranja nekega območja -prenove, sanacije ali zgolj ekonomskega izkoriščanja razpoložljive lokacije. Drug primer je situacija, ko imamo opraviti s nizom programov, ki jih obravnavamo v večjem območju. Primerjava alternativ se nanaša na vplive in zahteve različnih programov. V idealni situaciji na posamezne lokacije umeščamo programe z najmanjšimi vplivi in hkrati možnostjo za optimalen razvoj tega program na takšen območju.

– **razlike v lokaciji posega,**

Alternative z razlikami v lokaciji v osnovi istega posega se nanašajo na vprašanje, "kje" umestiti nameravan poseg. Vprašanje lokacije posegov je temeljno vprašanje prostorskega načrtovanja, hkrati pa tudi varstva okolja, izhajajoč iz predpostavke, da se z ustreznim lociranjem dejavnosti praviloma zmanjšuje tudi vpliv na okolje. V smislu varstva okolja to pomeni uveljavljanje okoljevarstvenih zahtev z iskanjem za okolje najmanj obremenjujočega prostorskega položaja.

– **razlike v načinu rešitev posega na isti lokaciji,**

Alternative z razlikami v načinu rešitev posega na isti lokaciji odgovarjajo na vprašanje, "kako" umestiti poseg na izbrani lokaciji. Tovrstne alternative so smiselne v primerih, ko lokacijske izboljšave niso možne več, možno pa je pristopiti k tehnološkim izboljšavam, spremembam tehnologije oz. izoblikovanju tehnoloških alternativ in/ali prostorsko ureditvenim (oblikovalskih) izboljšavam oz. alternativam. V smislu uveljavljanja okoljevarstvenih zahtev to pomeni njihovo uresničevanje s pomočjo za okolje najmanj obremenjujoče tehnologije obratovanja neke dejavnosti oziroma s pomočjo izvedbe podrobnejših prostorskih ureditev na način, da se omilijo negativni vplivi posega na okolje.

– **razlike v obsegu posega.**

Pri tej alternativni so naslednje možnosti:

- ničelna alternativa (posega v prostoru ne izvedemo)
- varovalna alternativa, ki predpostavlja minimalen obseg posega
- razvojna alternativa, ki predpostavlja maksimiranje izrabe naravnih dobrin oz. maksimalen razvoj
- uravnotežena alternativa, ki predpostavlja uskladitev varstvenih in razvojnih ciljev.

(vir: Vključevanje varstva kulturne dediščine v pripravo okoljskih poročil in celovite presoje vplivov na okolje (po ZVO-1), Ljubljanski urbanistični zavod d.d., november 2005)

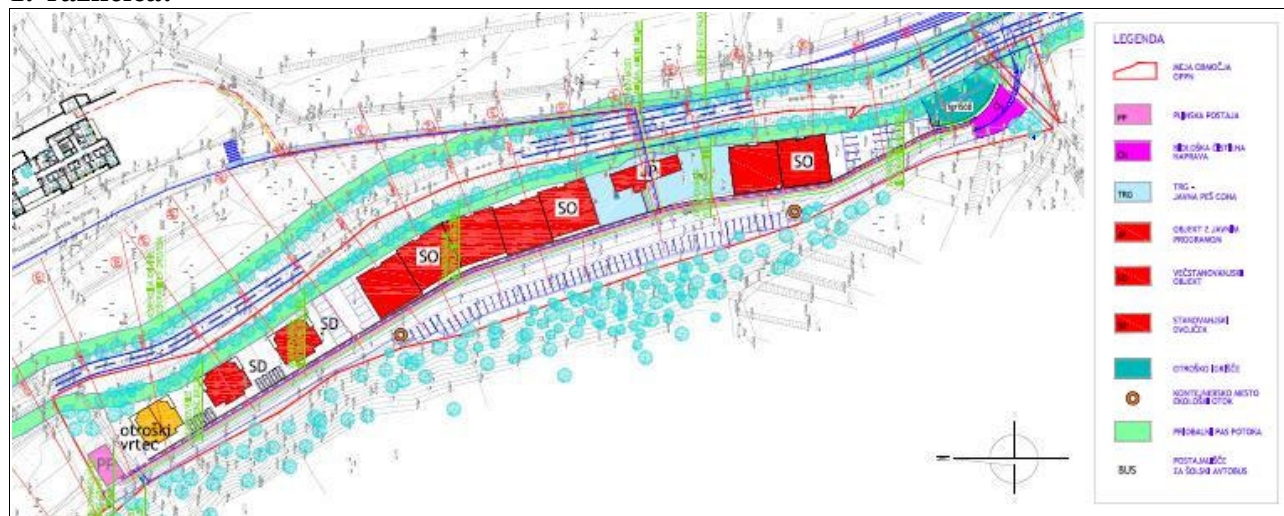
Obravnavana lokacija OPPN „U Malnu“ je opredeljen v prostorskem planu občine Brda. Območje posega sodi skladno z dolgoročnim planom in srednjeročnim planom občine Nova Gorica za obdobje 1986-1990, spremembe in dopolnitve 1989 in 1993 (Uradno glasilo občin Ajdovščina, Nova Gorica in Tolmin št. 7/87, 3/90 in 1/93) in spremembami in dopolnitvami za območje občine Brda (Uradno glasilo št. 4/99, 2/00, 4/03 in 9/04) na območje opredeljeno kot OPPN „U Malnu“.

Na podlagi tega niso v okoljskem poročilu obravnavane različne lokacije stanovanjske dejavnosti, saj je bil prostor že v preteklosti opredeljen za to namembnost in prostorske alternative niso več smiselne. Prav tako ni v postopku Okoljskega poročila obravnavanih razlik v programu ali dejavnosti, saj je obravnavana lokacija že v trenutno veljavnem prostorskem krovnem dokumentu občine Brda opredeljena za stanovanjsko dejavnost (namenjeno bivanju).

Med postopkom izdelave Okoljskega poročila so bile tako preverjeni različni načini posega na isti lokaciji (prostorsko ureditve (oblikovalske) izboljšave) ter različne variante v razliki obsega posega. V poteku načrtovanja dejavnosti na območju OPPN „U Malnu“ so bile v čim večji meri upoštevane smernice pristojnih nosilcev prostora, prostorske, prometne in logistične potrebe stanovanjske dejavnosti, ki bodo delovale na območju OPPN.

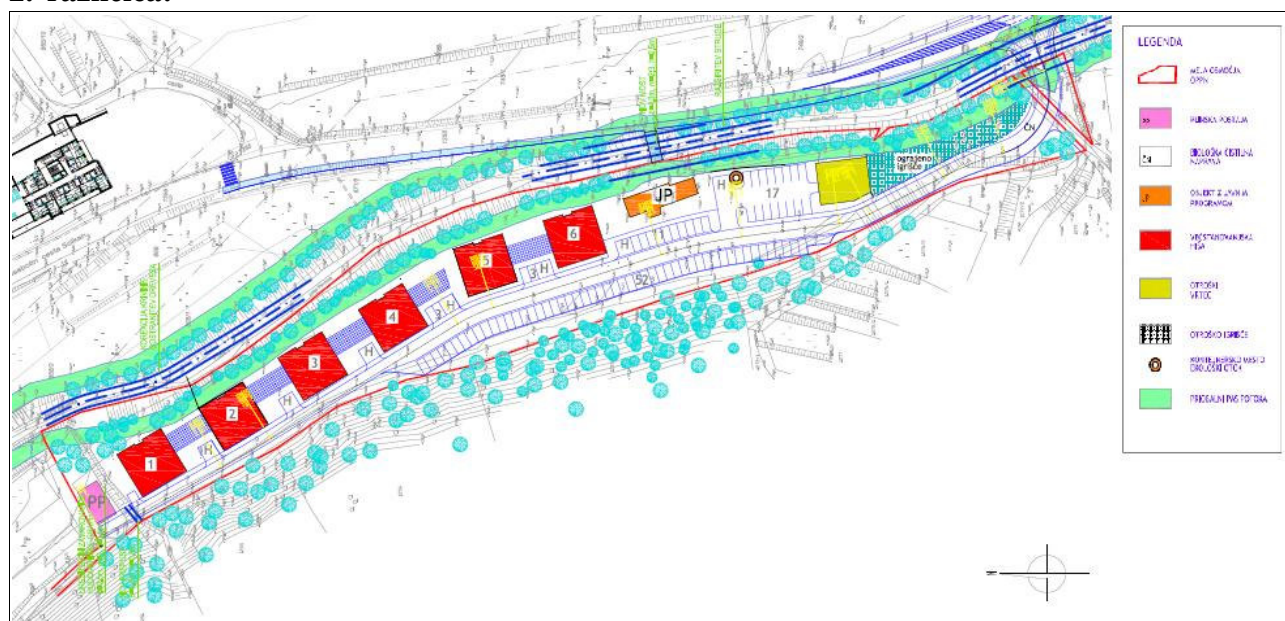
Varianti so se skozi načrtovalski postopek razvijale na podlagi razlike v načinu rešitev posega na isti lokaciji, v naslednjem vrstnem redu:

1. različica:

Slika 11: Prikaz območja OPPN „U Malnu“ (različica 1)

vir: Arti inženiring d.o.o., oktober 2009

2. različica:**Slika 12:** Prikaz območja OPPN „U Malnu“ (različica 2)

vir: Arti inženiring d.o.o., maj 2009

različica 1	različica 2
<ul style="list-style-type: none"> • število stanovanj 53 • število parkirnih mest 95 • otroški vrtec na skrajnem severnem delu območja OPPN - edini dostop skozi celotno območje OPPN • otroško igrišče na skrajnem južnem, vstopnem delu OPPN - ločen od območja vrtca • 2 ekološka otoka do katerih se dostopa skozi območje OPPN • večina objektov je postavljenih v strnjenem nizu 	<ul style="list-style-type: none"> • število stanovanj 42 • število parkirnih mest 89 • otroški vrtec na skrajnem južnem, vstopnem delu območja OPPN - ni potrebe po dostopu na ostalo območje OPPN • otroško igrišče na skrajnem južnem, vstopnem delu OPPN - povezan z vrtcem • 1 ekološki otok na vstopnem območju OPPN, zato ni potreben dostop na preostalo območje OPPN-ja • manjše število objektov kot v različici 1, ki so postavljeni samostojno

Alternative so se oblikovale skozi pripravo osnutka OPPN „U Malnu“ in pripravo tega okoljskega poročila na podlagi upoštevanih smernic pristojnih nosilcev urejanja prostora in nosilcev javnih pooblastil, predvidenih vplivov na posamezno okoljsko sestavino in posledično optimizacijo razporeditve objektov na območju obravnavanega OPPN. Rezultat omenjenega postopka je zadnja (druga) obravnavana različica, ki je tudi grafična ponazoritev omenjenega OPPN-ja.